ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

"ΝΕΑ ΤΕΧΝΗ,,

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Ο ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΓΙΑΝΟΣ

ΚΑΒΑΦΗΣ, ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ, ΘΕΟΤΟΚΗΣ, ΜΠΕΚΕΣ, ΜΑΜΜΕΛΗΣ, ΠΑΡΑΣΧΟΣ, ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ, ΠΑΠΑΤΖΩΝΗΣ, ΣΥΛΒΙΟΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΓΡΑΣ, ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ, ΑΡΙΣ, ΔΡΙΒΑΣ, ΜΑΓΓΑΝΑΡΗΣ, ΦΑΛΤΑΙΤΣ, LELIS, FAVRE, ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ, ΔΟΓΑΝΗΣ, ΒΑΓΙΑΝΟΣ, ΠΕΛΛΕΡΕΝ, ΤΑΡΣΟΥΛΗ.--CAVAFY, GARDA, ΣΙΩΠΗΛΟΣ. ΦΙΛΟΔΗΜΟS, THYILLUS, JAMMES, ΣΟΛΟΜΩΝ, LERMONTOV, POUCHKINE, ESSENINE, TOLSTOΪ.--ΤΟΜΠΡΟΣ, ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ, ΠΡΩΤΟΠΑΤΣΗΣ, ΚΑΡΑΜΑΝΟΣ, ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ, ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ, Κ.Λ.Π.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄. ΕΤΟΣ Δ΄. ΑΘΗΝΑΙ 1927
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ. (ΔΡΧ. 7.50)

"ΝΕΑ ΤΕΧΝΗ"

ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Διήγημα, Ποίηση, Θέατρο, Καλὲς Τέχνες, (Μουσικὴ, Ζωγραφικὴ, Γλυπτικὴ,) Ἐπιστῆμες (Φιλοσοφία, Ἀρχαιολογία) Μελέτες, Ἄρθρα, Μεταφράσεις, Ἑλλ. καὶ Ξένα Γράμματα, Φιλολογικὴ καὶ Καλλιτεχνικὴ Ζωὴ, Παρασκήνια, Σημειώματα, Φιλολ. Χρονογράφημα, Βιβλιογραφία, Βιβλιοκρισία, τιμητικὰ ἀφιερώματα.

ΣΤΟ ΞΩΦΥΛΛΟ

Η «ΝΕΑ ΤΕΧΝΗ» ἀπὸ τοῦ φύλλου αὐτοῦ μπαίνει σὲ νέα περίοδο, καὶ συγκροτεῖται σὲ λογοτεχνικὸ καὶ καλλιτεχνικὸ σύλλογο πούτὸν ἀπαρτίζουν ἡ συντροφιά της καὶ διαπρεπεῖς ποιηταὶ ἐπιστήμονες καὶ πεζογράφοι τῶν Ἀθηνῶν, σάντοὺς σεβαστοὺς μας Διδασκάλους Μ. Μαλακάση, Ἀγ. Σικελιανὸ, καὶ: Μυρτιώτισσα, Σύλβιο, Ἀμηρᾶ, Ἄγρα, Εἰρήνη Ἀθηναία, Ραζέλο, Ἀλεξάνδρου Φιλαδελφέα, καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, σὰν τὸν Κ. Π. Καβάφη, Μαλᾶνο, Lélis, Favre, Ἐμπειρίκο, Τόμπρο, Νικολαΐδη, Οἰκονόμου, Ριάδη κ.λ.π. μέχρι τώρα τακτικοὺς συνεργάτας μας. Τὴν κίνησι ποὺ θὰ ἐπακολουθήση θ' ἀναφέρομε στὸ ἄλλο φύλλο μας.

ΖΗΤΟΥΜΕ συγνώμη ἂν παρουσιάζομε σήμερα τὸ φῦλλο μας αὐτὸ τόσο ἀκαλαίσθητα συναρμολογημένο. Ἀπὸ τὸ ἑπόμενο ὑποσχόμεθα νὰ μὴν συμβοῦν ποτὲ τέτοια πράγματα. Ἐπίσης ἀπὸ τὸ ἄλλο φῦλλο θ' ἀρχίση ἡ «Νέα Τέχνη» ν' δημοσιεύη συνεργασία νέων ποὺ μέχρι τὸ σημερινὸ δὲν ἔκαμνε, περιοριζομένη στοὺς γνωστοὺς, μόνο στὸ τρίμηνο δελτίο ποὺ πρόκειται νὰ βγάλη ἀρχίζοντας τὴν ἔκδοσή του ἀπὸ τὸν Μάρτιο, ἀλλὰ μὲ αὐστηρὴ ἐπιλογὴ ποὺ θὰ γίνεται ἀπὸ Κριτικὴ Ἐπιτροπὴ γνωστῶν ποιητῶν ποὺ τὰ ὀνόματά των θ' ἀναγγείλομε στὸ ἄλλο φῦλλο. Ἤδη, ἀναγγέλομε μιὰ σειρὰ κριτικῶν σημειωμάτων τοῦ Μαρίου Βαϊάνου γιὰ τὸν ποιητὴ Μ. Μαλακάση καὶ Ἀγγ. Σικελιανὸ, καὶ τοὺς πεζογράφους Ἴωνα Δραγούμη, Α. Παπαδιαμάντη, Ν. Νικολαΐδη, τοῦ Κυρ. Καραμάνου, μιὰ σειρὰ λαογραφικῶν ἠθογραφιῶν σάντὴ σημερινὴ, ποιήματα νέων κλπ. Ἐπίσης συνεργασία τῶν γνωστῶν: Καβάφη, Νιρβάνα, Γρυπάρη, Δραγούμη, Βουτυρᾶ, Ἀθηναίας, Λαπαθιώτη, Favre Βάλσα, Καζαντζάκη, Συλβίου, Ἄγρα, Παπατσώνη, Θρύλου, Βελμύρα, Βάρναλη, τῆς κομήσσης Θεοτόκη κλπ. Ἐπίσης μεταφράσεις ἀπὸ ὅλες τὶς ξένες λογοτεχνίες, ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν, clichés ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς κτλ. διακεκριμμένων Ἑλλήνων καὶ ξένων καλλιτεχνῶν κλπ. Μέρος τοῦ ἄλλου φύλλου θὰ εἶναι ἀφιερωμένο στὴ μνήμη τοῦ μεγάλου Ἄγγλου αἰσθητικοῦ Oscar Wilde μὲ διάφορες μεταφράσεις τῶν ἔργων του, κριτικὰ, βιογραφικὰ. Θὰ περιέχονται ἐπίσης καὶ ἀνέκδοτά του.

ΓΙΑΤΗ «Νεοελληνικὴ τέχνη» ὄργανο καθαρῶς τῶν νέων ποιητῶν καὶ συγγραφέων, ποὺ βγαίνει τὶς μέρες αὐτὲς καθὼς καὶ γιὰ τὸ φιλολογικὸ καὶ καλλιτεχνικὸ Ἡμερολόγιο ὁ «Σατανᾶς» ποὺ γίνεται κι' αὐτὸ σὲ λίγο μηνιαῖα λογοτεχνικὴ ἐπιθεώρησις θὰ γράψομε στὸ προσεχές. Ἐπίσης καὶ γιὰ τὸ «Φραγκέλιο» τὸ ἑβδομαδιαῖο αὐτὸ περιοδικὸ ποὺ θὰ μποροῦσε νἄχη μιὰ μεγάλη ὑπόληψι στοὺς κύκλους μας, ἂν δὲν ἔγραφε σὲ μιὰ ἄσχημη—ὑβριστικὴ καὶ ὄχι κριτικὴ—γλῶσσα.

Ἀγγέλεται νὰ κυκλοφορήση.

«ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ»· Κυριάκου Καραμάνου. Σειρὰ ἀπὸ ἐπιστημονικὲς μελέτες ποὺ ἀποδεικνύουν τὴν ὕπαρξη τοῦ Νεοελληνικοῦ Πολιτισμοῦ. Θὰ περιέχονται ἐπίσης: ἀνέκδοτα λαϊκὰ τραγούδια, μῦθοι παροιμίες λαϊκὴ τέχνη, μουσικὴ, ἀρχιτεκτονικὴ, λαϊκὲς

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ἑλλάδος Ἐτησία Δρ. .50 Ἑξάμηνος Δρ. 30
Γαλλίας καὶ λοιπῶν μερῶν Φρ. χρ. 50 » Φρ. χρ. 30
Αἰγύπτου—Ἀγγλίας. Ἐτησία σελλίνια 12 6μηνος σελ. 7
Διαφημήσεις. Ἡ σελὶς δραχ. 300.—Τὸ ἥμισυ δραχ. 180 καὶ τὸ 1)4 δραχμὰς 100.

ΣΑΣ ΣΥΣΤΗΝΟΜΕ ΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:

FRANCE: «La Revue Nouvelle» μηνιαία λογοτεχνικὴ ἐπιθεώρηση τῆς σοβαρῆς κίνησης τῶν γραμμάτων (Rue Dufrenoy 2,—182 bis, Avenue Victor Hugo—Paris XVIe), «Libre» δίμηνο κριτικὸ (Louis Roussel, Faculté des Lettres, Montpellier—Hérault—), «Journal des Hellenes», 15θήμερη σοβαρὴ ἐφημερίδα (22 rue de la Chaussée d' Antin, Paris). «Ἀγών» ἑβδομαδιαία φιλολογικὴ ἐφημερίδα (143 Rue Alesia, Paris).

ΑΘΗΝΩΝ: «Ὁ ἀγώνας τῆς Γυναίκας», μηνιαῖο λογοτεχνικὸ καὶ φεμινιστικό, Ὄθωνος 12, «Ἕλλην. Ἐπιθεώρησις» μηνιαῖο λογοτεχνικὸ (Μενάνδρου 83).—ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ: «Νέα Ζωὴ» δίμηνος σοβαρὴ λογοτεχνικὴ ἔκδοσις (Β. Ρ. 2126). «Φάρος» μηνιαῖο ἐπιστημονικὸ καὶ καλλιτεχνικὸ Sidi Mitwalli 30, «Maalésh 15θήμερο γελοιογραφικὸ (9 Rue Cherif Pacha).

«Ἀλεξανδρινὴ Τέχνη», μηνιαῖο λογοτεχνικὸ καὶ καλλιτεχνικὸ περιοδικὸ (13 Rue Mosquée Attarine), «Ὀθόνη» ἑβδομαδιαία ἐπιθεώρησις (Place Mohamed Aly), «Ἴσις» ἑβδομαδιαία ἐπιθεώρηση (place Ismail A'), «Παναιγύπτια» ἑβδομαδιαῖο παιδικὸ (Β. Ρ. 1146), «Νεῖλος» ἑβδομαδιαῖο φιλολογικὸ (Β. Ρ. 2153, Cairo). ΑΜΕΡΙΚΗΣ: «Ἀρκαδία» 10ήμερος ἐφημερὶς (612 S. Halsted St. καὶ 807—9 W. Harrison St. Chicago III, 4 S. A).

«Νεοελληνικὴ Τέχνη», μηνιαῖο λογοτεχνικό, (Οἰκονόμου 38, Ἐξάρχεια), «Πινακοθήκη», μηνιαῖο φιλολογικὸ (Χαρ, Τρικούπη 22), «Φῶς τῆς Ζωῆς» μηνιαῖο πνευματιστικὸ (Διπύλου 18), «Φραγκέλιο» ἑβδομαδιαῖο, τέχνης καὶ ἐλέγχου (Νικοδήμου 21), «Σατανᾶς» ἐτήσιο ἡμερολόγιο καὶ μηνιαῖο περιοδικὸ (Νικηφόρου Οὐρανοῦ 18), «Ἠπειρωτικὰ Χρονικὰ» τετράμηνο ἐπιστημονικὸ (Ἱερὰ μητρόπολις Ἰωαννίνων), «Ἀγροτικὴ Αὐγὴ» μηνιαῖο γεωπονικὸ (Μεσσηνία), «Νέοι Ρυθμοὶ» τρίμηνο λογοτεχνικὸ (Δράμα).

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Α. ΚΑΣΙΓΟΝΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΡΑΜΛΙΟΥ 18

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ:

Γρηγ. Ξενοπούλου: Ὁ τρελὸς μὲ τοὺς κόκκινους κρίνους. Ἔκδοσις πολυτελής. Δραχ. 20.
Γρηγ. Ξενοπούλου: Ἰσαβέλλα. Δραχ. 25
Ἰατροῦ Μ. Μωϋσείδου: Ὑγιεινὴ τοῦ γάμου καὶ τῆς ἐγγάμου γυναικὸς (ἀπαραίτητον δι' ὅλους ποὺ σκέπτονται νὰ συμπήξουν οἰκογένειαν). Δραχ. 25.
Ἰατροῦ Ν. Γ. Μαυρῆ: Ὁ ὑπνωτισμὸς (τὶ εἶναι ὁ ὑπνωτισμός, πῶς ἐξηγεῖται, πῶς προάγεται, ποῖα φαινόμενα παρουσιάζει). Δραχ. 15.
Ἀρίστου Καμπάνη: Ἱστορία τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας. Ἔκδοσις πολυτελής. Δραχ. 45.
Ἑλληνικὸς Ὁδηγὸς τῆς Αἰγύπτου (αἱ διευθύνσεις καὶ τὰ ἐπαγγέλματα ὅλων τῶν Ἑλλήνων) 1926. Δραχ. 50.

ΝΕΑ ΤΕΧΝΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β', ΕΤΟΣ Δ' (1927) ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

ΣΟΦΙΣΤΗΣ ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΕΚ ΣΥΡΙΑΣ

Δοκιμὲ σοφιστὴ ποῦ ἀπέρχεσαι ἐκ Συρίας
καὶ περὶ Ἀντιοχείας σκοπεύεις νὰ συγγράψεις,
ἐν τῷ ἔργῳ σου τὸν Μέβη ἀξίζει ν' ἀναφέρεις.
Τὸν φημισμένο Μέβη ποῦ ἀναντιρρήτως εἶναι
ὁ νέος ὁ πιὸ εὐειδής, κι' ὁ πιὸ ἀγαπηθεὶς
σ' ὅλην τὴν Ἀντιόχεια. Κανέν' ἀπὸ τοὺς ἄλλους
τοῦ ἰδίου βίου νέους, κανένα δὲν πληρώνουν
τόσο ἀκριβὰ ὡς αὐτόν. Γιὰ νἄχουνε τὸν Μέβη
μονάχα δυό, τρεῖς μέρες πολὺ συχνὰ τὸν δείνουν
ὡς ἑκατὸ στατῆρας.— Εἶπα, Στὴν Ἀντιόχεια
μὰ καὶ στὴν Ἀλεξάνδρεια, μὰ καὶ στὴν Ρώμη ἀκόμη,
δὲν βρίσκετ' ἕνας νέος ἰδεώδης σὰν τὸν Μέβη.

Κ' εἶπε τῆς νίκης κὰν γιὰ μὲ γιορτάσει
Θὰ εἶναι ἡμέρα κ' ἡ ἀγάπη θὰ χορτάσει
Τί ἡ λευτεριὰ μὲ τὴ γερὴ πνοή της
Τῆς σφαγῆς τὴ μαυρίλα θὰ σαρώσει
Καὶ θὰ χαρεῖ τὴν ἀκριβὴ ζωή της
Πᾶσα ὀρφανὴ ψυχὴ ποῦ ξαστερώσει.
10)4)1919.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Η ΣΚΥΛΑ Η ΠΑΓΩΝΙΑ

(Ἀπὸ τὴν ἀνέκδοτη συλλογή: «Ὁ Δὸν Κιχώτης»).

Σὰ σκύλα ἡ παγωνιὰ γαυγίζει γύρω μου
καὶ μοῦ ξεσκάει τὴ σάρκα μου μ' ἀργὰ βασανιστήρια.
Κ' εἶναι ἡ γλυκοθωρη στιγμὴ ποὺ ἀνάφτ' ἡ σκέψη μου
πάνω στῆς Τέχνης τὸ βωμὸ τὰ θυμιατήρια.

Ἐγὼ 'μαι ὁ λειτουργὸς κ' ἐγὼ 'μαι τὸ εἰδωλόθυτο
ποὺ θάβρει τὰ οὐρανόδρομα τοῦ ἀνεβασμοῦ πατάρια,
κ' ἔχω καὶ μιὰ κατάρα μέσα μου ἰσοκράτισα
ποὺ τῆς θυσίας τὰ πένθιμα θὰ προβοδάει τροπάρια.

Κι' ἂς εἶναι μου ὁ βωμὸς ἐλεφαντόδοντο,
μαστορεμένο' ἀπ' ὄνυχα βαρὺ τὰ θυμιατήρια,
κι' ἂς προσκαλῶ νὰ μεταλάβουν τὸ αἷμα μου,
τὴ σάρκα μου, μέσα σὲ μάλαμα ποτήρια.

Κανείς, ὦ μποῦφοι, ὦ πόρνοι! δὲν ξεκίνησε
στὸ δειπνοτήρι μου νὰ πιεῖ τῆς νεκρανάστασης τὸ ἀνίμι
Γιούχα! γιὰ σᾶς τὸ γέλιο μου, περίγελο
πιὸ στριγγερὸ κι' ἀπὸ τὸ κλάμα.

Ἐλᾶτ' ἐσεῖς παρθένες φιληνάδες μου
ποὺ στοὺς λιγνοὺς κροτάφους μου γράψατε οὐράνια τόξα
ὦ βουβασιά μου, ὅπου βροντᾶ πάντα ἕνας θρίαμβος,
ὦ μοναξιά, ποῦσαι γεμάτη ἀπὸ μιὰ δόξα!

ΟΜΗΡΟΣ ΜΠΕΚΕΣ

ΣΕ ΝΕΚΡΗ ΚΟΡΗ

Τὰ ρόδα τὰ ἑκατόφυλλα μαθήσατέ τα ἀπάνω
Στὰ μάγουλά της, στὰ ξανθά της τὰ μαλλιά,
Καὶ μὲ δυὸ πέταλα ἄλυκα σφραγίσατε τὸ πλάνο
Τάχεῖλι της ποῦ ἀπόμεινεν ἄνανθο πλιά.

Σκορπίσατε τἀφρόκρινα στὰ στήθια της, καὶ γύρω
Τὰ γιασεμιά, στὸ ἀποσωμένο της κορμί,
Ποῦ καὶ τὸ χῶμα της βαθειὰ νὰ ποτιστεῖ ἀπὸ μῦρο,
Καὶ νὰ εὐωδιάσουν κ' οἱ λυμένοι της ἁρμοί.

Στὸν κόσμον αὐτόν, ἀλίμονο! δὲν εἶνε μήτε ἡ πρώτη,
Μήτε ἡ στερνὴ ποῦ ἔτσι νεκρὴ θὰ στολιστεῖ,
Καὶ θἄμνοιαζε ἴσως ψεύτικο λουλοῦδι ἀκόμα ἡ νιότη,
Τὸν ἄθλιο θάνατο ἂν δὲν εἶχε θεριστή...

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ

Κορμί μου σπήλιο ἀπόγινες
ἔρμο καὶ σκοτεινὸ!
Πέτρωσε ὁ πόνος μέσα σου,
βράχωσε κι' ὁ κα'ϋμός!
Γιγάντιο φεῖδι ἡ θύμηση
σφυρίζει ἀνάμεσό τους·
καὶ μέσα ἀτ' τὰ πετρόβραχα
στάζοντας φῶς καὶ μῦρο
προβάλλει σταλαχτίτες ἡ ψυχή!

Α. ΜΑΜΜΕΛΗΣ

ΣΟΝΕΤΟ

Λύπες πάθια, ἁμαρτίες μοῦχαν συντρίψη
τὴν καρδιὰ καὶ τὴν εἶχαν ἀσκυμύνει
Κ' ἡ δόλια τὴν ἐρμιὰ ὅπου εἶχε ἀπομείνει
Μ' ἕνα γέλοιο πικρὸ ἔπασκε νὰ κρύψει.
Καὶ κάθε ἐλπίδας φῶς τῆς εἶχε λείψει.
Μὰ ὡς καὶ οἱ καϋμοὶ στῆς νέκρας τὴν εἰρήνη
Ὅταν δροσιὰ ηὗρε γιὰ ν' ἀναχλωρόνει.
Ἐνῶ τὴ γῆ ὁ Ἄρης βύθιζε στὴ θλίψη

ΝΥΚΤΩΔΙΑ

Βάρκες ἐπέρασαν ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ σπίτι ἐχθές,
βάρκες ἐπέρασαν ἀργὰ μές τῆς νυκτὸς τὰ σκότη.

Ὁ ἀέρας ἔφερνε τοὺς ἤχους ἑνὸς τραγουδιοῦ,
ἤχους νοσταλγικούς, κομμένους, μισοτελειωμένους!

Λαφρὸς ὁ ἀέρας ἔφερνε τοὺς ἤχους τοὺς γλυκούς
κι' ὅλο μαζὶ τὸ μῦρο τοῦ νυχτερινοῦ πελάγου..:

Κ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Η σιωπή

Σώσαν, Μπόα, σώσαν
Κι' άσε νὰ γέμουν ἄμμο
Τὰ σλίδια τὰ μαρμάρινα
Καὶ τὸ ἀγριό κυμάτι
Τὰ βρύσια σὰν ἀνάβουν
Μέσα σὲ σιμάγια ἀπάνια κυρμαία!

Ἄμε δὲ μένει κόρμι μου
Παρὰ ἡ σιωπή ὁ ἥλιος.
Μὴ σὲ σὲ ἀνδὲ ἔνα νέλιμ σου
Τὶ δέμαν τὰ δημέρια.
Τὰ μάτια τὰ γαλάζια
Σ' ἐκεῖ(ὥρα νὰ σφίγγεται μαρμάρα!

Μόνο μπορεῖ ἐγώ σου
Ἐν τάρμι ἀὶ μεγάλε
Κι' ἀὶ κάμω τὶ μαμμάτρες
Τὶ ὥρες νὰ σλαδάνε
Νὰ μὴ μπορῶ νὰ σάρωνε
Οὔτε σλιμμὴ, κόρμι χρυσή, ἀπὸ σὲ!

Σώσαν Μπόα σώσαν
Κι' ἄσε νὰ γέμουν ἄμμο
Τὰ σλίδια τὰ μαρμάρινα
Καὶ τὸ ἀγριό κυμάτι.
Μπόα, σὲ σὲ ἀνδὲ ἔνα σφίγμα
Κι' ἔρχεται ἡ νύχτα νὰ σιωπήσω ἐγώ

Στέφανος Μαρμαρίνος

Ο ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

Δρομάκια τῶν ροδοδαφνῶν, ποτάμια δίπλα,
φυλλώματα ἰσκιερὰ καὶ ἀνευωδιάζουν
τῆς βροχῆς τἀρώματα καὶ τὰ χάδια τοῦ καιροῦ.
Καὶ κυλάει ὁ ἀσκάθαρος ὅλη τὴ μεγαλοπρέπεια
φέροντας σφαῖρα, σβῶλο γῆς, Ἄτλας καὶ σερπετός,
στ' ἄγρια βοτάνια, καὶ στὶς ἡμερώτατες μολόχες.

Ερωτεμμενος Περιπατητής, ἐξοχικὰ διαβαίνει,
πηγαίνει στὴ δουλειά του μελαγχολικά.
Πόσο καλλίτερα νὰ μὴν ἐδούλευε, στοχάζεται.
Αλλὰ τί λέει! Δουλεία χειρότερη
δὲν γίνεται ἀπ' τὸν ἔρωτα. Ὅσο νὰ παιδεύεται,
καλλίτερα ξεχνάει, πάθη τέτοια βαρειά.

Εἶνε ἡ ὥρα ποῦ σουρουπώνει, ἡ ὥρα ἡ σταχτιά.
Καὶ τὰ ὑγρὰ τὰ σύννεφα, μολύβι σουρωμένο,
Διαφεντεύει τὰ πάντα ὁ Μέλλοντας Ὕπνος.
Ὅλα θὰ σβύσουν. Σκοτάδι θὰ γίνῃ πυκνό.
Καὶ μιὰν ἀνάπαυση τῶν μελῶν, χωρὶς ντροπές,
στὴ μαύρη γωνίτσα τῆς κοίτης, τὴν ἀπόμονη.

Τί ἄκρῃες, τί πλήθιες κωδωνοκρομσίες.
Ἥλιοι μικροὶ μετὰ μεγάλων. Ἀχτῖδες, ἀχτῖδες,
Πόσο κοιμήθηκε! Πρέπει νἆνε Κυριακή μεγάλη.
Καὶ πῶς ξαστέρωσε, πῶς πλυθῆκαν οἱ οὐρανοί.
Πῶς πρασίνισαν, τόσο λαμπρά, οἱ φυλλωσιές.
Πῶς καλαίνει σὐτὸς ὁ καιρὸς στὸν περίπατο!

Τ. Παπατζωνης

Σ' ΕΝΑ ΦΙΛΟ ΜΟΥ

Θυμᾶσαι ποὺ θεότρελλοι, στὴν γαλανὴ ἀκρογιαλιά
Επαίζαμε—μικρὰ παιδιά—ἐγὼ ἐσὺ κ' ἐκείνη;
Μέσ' στὰ νερὰ βουτούσαμε σὰν τὰ θαλασσινὰ πουλιὰ
Καὶ τρικυμία τῆς χαρᾶς γινόταν ἡ γαλήνη.

Τώρα ἡ μικροῦλα ἡ καστανή... ἄχ! εἶνε πεθαμένη,
Ἐσὺ μακρυά, πολὺ μακρυά—ἔφυγες γιὰ σπουδὴ
Καὶ στὴν παλιά μας τὴν μεριὰ τίποτε πιὰ δὲν μένει
Παρὰ τὸ κῦμα ποὺ γελᾶ καὶ κλαίει σὰν παιδί.

Συλβιος

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΓΡΑΜΜΑ

Σ' εὐχαριστῶ ποὺ μούδωσες μιὰ ἐρωτικὴ χαρά
ποὺ οὔτε ὀνειρεύτηκα ποτὲ καὶ ποὺ ἴσως δὲν ξαναύρω,
—Πῶς ἤξερες στὴ σκέψη μου νὰ δίνεις νέα φτερὰ
κι' ἀντάμα νὰ δροσολογᾶς τὸν πόθο μου τὸ λαῦρο!

Σ' εὐχαριστῶ, ποὺ στάθηκες στὸν πόνο μου ἀδερφή,
ποὺ στὸ πλευρό μου ἀγρύπνησες μὲ τὴν ψυχὴ στὰ χείλια
ποὺ στοῦ κεημοῦ μ' ἀνέβασες τὴν πιὸ ψηλὴ κορφὴ
μὲ τὰ τρελά σου πείσματα καὶ τὴν τυφλή σου ζήλεια.

Σ' εὐχαριστῶ, ποὺ μ' ἔκανες πολύμορφη νὰ ἰδῶ
τὴν πρὶν μονότονη ζωήν, ὁ παραμερισμένος
Σ' εὐχαριστῶ ποὺ μ' ἔκανες φαιδρὰ νὰ τραγουδῶ
ἀπόψε ποὺ στὸ σπίτι μου γυρνοῦσα λυτρωμένος.

Σπυρος Παναγιωτοπουλος

ΑΝΤΙΜΕΤΡΗΜΑ

—Ἀπρίλη ἡ νειότη σου γιορτάζει,
τώρα ποὺ ἡ ζαφορὰ μοῦ πότισε τ' ἀχεῖλι,
τώρα ποὺ, ἐφτὰ φορὲς ζωστὸ, ἀσφοδῆλι
πικρό, γιὰ τὰ μαλλιά μου μοιάζει;

Οἱ αὔρες φυσοῦν μέσα ἀπ' τὸ ρόδο, πνέουν μέσ' ἀπ' τὸ [κρῖνο.

—Εἶσαι τὸ μῦρο, ποὺ προδώνει
ἀκέριον ἄφαντον ἀνθῶνα.
Κ' ἐγώ, τὸ κρύο τὸ φύσημα ποὺ τὶς βραγιὲς σαρώνει,
κ' ἐγὼ τὸ ἀνεμοστρόφι: ἐκεῖνο
τὸ ἀνάσασμα πεντάρφανου χειμῶνα....

Ρόδο, ποὺ λαίμαργα ἔζωσε πυκνὸ μελισσολοΐ,
ἐσὺ εἶσαι,— κ' ἡ πικρὴ εἶμ' ἀλόη.
Ταφόπετρα εἶμαι, κ' εἶσαι ἡ χλόη.

κι' ὁ Αὐγερινὸς ἀστερισμὸς ποὺ ροδοσκάει καὶ βγαίνει;
μὰ στὴν καρδιά μου εἶναι καιρὸς ποὺ νοιώθω, τὴ θλιμμένη
ἔσια κι' ἀργὰ ἡ κλαψάρικη πλειάδα ν' ἀνεβαίνει.

Τελλος Αγρας

ΞΕΜΟΛΟΓΗΜΑ

Μέσ' στὴν καρδιά μου ξέρεις τ' εἶμ' ἐγώ;
Ἕνας Σαμψὼν μὲ τῆς Θαμνάθ τὶς θυγατέρες.
Μέσ' στὴν καρδιὰ μοιάζω τὸν Μακεδόνα στρατηγὸ
ποὺ γέμισε τὸν Παρθενῶνα ἑταῖρες!

Μαζύ σου ὅμως—δὲν τὸ κρύβω—γονατίζω
μπροστὰ στ' ἀθῶα σου τὰ λόγια μόνα
Κι' ἀπ' ὅτι ξαίρω ἀγνὸ ζητῶ καὶ χτίζω
στὴν ἀθωότητά σου Παρθενῶνα!

Λαιλιος Καρακασης

ΗΡΕΜΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣΓ',-XIV

NOCTURNE

Κι' ὡστόσο, θὰ μπορούσαμε, καλή μου,
μέσ' στὴν ἀγάπη μας μονάχα ξεχασμένοι,
νὰ ζούσαμε μιὰ ζωὴν εὐτυχισμένη
μακρυὰ ἀπ' τὶς Σκέψεις καὶ τὴν Τυραννία...

(Καὶ οὔτε θὰ νιώθαμε στὸ βάθος τὴν 'Υποκρισία
καὶ τὴ χλωμὴν 'Ανάμνηση γιὰ ὅ,τι ἔχει χαθεῖ...)

...Πῶς θὰ χαμογελούσαμε μὲ ἠρεμία
στὴ ζωὴ ποὺ θὰ περνοῦσε πέρα... στὴ Ζωή...

Θὰ μέναμε ὧρες πολλὲς στὸ σούρουπο
τὸ ἡδονικό, χαμένοι στὰ φιλιά μας...
Καὶ πῶς, ἀμίλητοι, θὰ νιώθαμε κοντά μας
νὰ πλησιάζῃ ἡ εὐτυχία.. ἡ Ἄγνωστη εὐτυχία...

Ισαντρος Αρις

ΣΕ ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΑΜΑΡΤΩΛΗ

Τὸ δροσερὸ καὶ τρυφερὸ φεγγάρι τώρα βλέπω,
κι' εἶμ' ὅλο σκέψη καὶ ψυχὴ καὶ μυστικὴ ἀγάπη.
Ἀ' νοσταλνῶ τὰ μάτια σου καὶ πάω σ' ἄλλους κόσμους
Μέσ' στὸ χρυσὸ βασίλειο τοῦ φεγγαριοῦ σὰ γύρω,
τὰ δυὸ μεγάλα μάτια σου τὰ βλέπω σ' ἄλλο γύρο.

Ἀλησμονῶ τὸν ἄχαρο καὶ τὸν χαμένο κόσμο
τὸν κολασμένο βίο σου καὶ τὸν πικρὸ καημό σου:
μέσ' σὲ τυχαῖον ἔρωτα μαρτυρικὰ νὰ λυώνῃς.—

πλάσμα δὲν εἶσ' ἀνθρώπινο· εἶσαι φωνὴ ποὺ λέει
αἰνίγματα, στὸ φεγγαρίσιο φῶς, ὁποῦ γιὰ σένα κλαίει.

Ἀγάπη δὲν ἐστάθηκε στὴν πλάση πιὸ μεγάλη
μηδὲ τὰ ρόδα νοιώσανε μηδὲ τὰ κρίνα τόση,
ἀπ' ὅση βρίσκει ὁ ποιητὴς μέσ' στὰ δικά σου μάτια,

Οἱ σκιές, τὸ βράδι τὸ θολό, ἡ σκοτεινὴ ἀγγοῦλα,
βαθιά, δὲ τοῦ μιλήσανε, ἀπ' ὅ,τι ἐσὺ μικρούλα.
1924

Αναστασιος Δριβας

ΤΑ ΝΕΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

Ἀγάπη μου, ἕνα γράμμα δὲν εἶναι ἄσκοπο
σὰν γράφεται τὶς ὧρες τῆς ἀνίας.
Ὅλους τοὺς πόνους καὶ τὰ μικροπράματα,
ποὺ ἔχει κανεὶς ξεχάσει τόσες μέρες,
τὰ πέρνει ἕνα χεράκι ἁπλό, φιλόστοργο
καὶ τὰ ταξιθετεῖ μὲς τὴν καρδιά του.
Ἔτσι γλυτώνουν πάντα τ' ἀπροστάτευτα
ἀπὸ τὴ λησμοσύνη τοῦ θανάτου.

Κι' ἂν ἤθελα σοῦ εἴπεῖ πόσα μερόνυχτα
ἄγρυπνη στέκει μέσα μου ἡ λαχτάρα
νάβρω τὴ σημασία, ποὺ χρόνια ἀμέτρητα
μᾶς ξεγελάει τὸ νοῦ ἡ ἀμφιβολία!
Τὸ ξαίρουμε ὅλοι: Πάντα θὰ γυρίζοῦμε
δίχως συναίστηση γιὰ τὸ ποῦ πᾶμε.
Μένουμε—κρίμας—πάντα ἀτακτοποίητοι
κι' ὅταν γεννιόμαστε κι' ὅταν γερνᾶμε.

Καὶ γράφουμε τραγούδια ποὺ εἶναι ἀτέλειωτα
καὶ λέμε λόγια πάντα μὴ εἰπωμένα.
Γύφτοι μὲς τὴν κατάντια μας γυρεύουμε
μόνη ἡ ζωὴ νὰ βρεῖ τὴν ἔπωδό μας.
Σοῦ γράφω. ἀγάπη μου, καὶ πάλι τρέμοντας
μήπως δὲ βρῶ τὰ λόγια ποὺ ταιριάζουν.
Θὰ κεῖς! Κι' αὐτὰ μὲ τὸν καιρὸ θ' ἀλλάξουνε
καθὼς τὰ πάντα μέσα μας ἀλλάζουν.

Α. Ν. Μαγγαναρης

ΕΚΑΡΟΜΗ

Ἀμίλητος κυττάει, γεμᾶτος συλλογὴ
ὁ χαλασμένος πύργος μεσ' τὴ βαθειὰ σιγή.

Μὲ τὴ λαμπρὴν ἡμέρα ὡραία συντροφιὰ
τριγύρω του σκορπάει τραγούδια χαρωπά.

Μὰ ὡς ἄρχισε τὸ βράδυ νὰ φτάνῃ σιωχηλὸ
ἡ συντροφιὰ σκορπάει στὸν κάμπο τὸ θολό.

Ἀμίλητος κυττάει, γεμᾶτος συλλογὴ
ὁ χαλασμένος πύργος μέσ' τὴ βαθειὰ σιγή.

Χ. Α.

Η ΑΔΕΙΑ

Τῆς εἶπεν;

— Βαρεθήκαμε νὰ εἴμεθα πιὰ ἀρραβωνιασμένοι. Πηγαίνομε στὴ Μητρόπολι νὰ πάρωμε πληροφορίες;

— Γιὰ τὴν ἄδεια τοῦ γάμου; ρώτησεν ἡ Εἰρήνη.

— Καὶ γιὰ ὅ,τι ἄλλο σχετικό.

Στὸ δρόμο, στὴν ὁδὸν Ἁγίου Μάρκου, ἐσταμάτησαν ἐμπρὸς στὴ βιτρίνα ἑνὸς λαϊκοῦ ἀσημουργείου, Εἶχεν ἡ βιτρίνα πισάκια, κουτελάκια, κανδήλια, ἀφιερώματα, πόρπες, ὅλα ἀσημένια, ἀλλὰ πολὺ ἁπλοϊκὰ στὴν δουλειά των, σχεδὸν ἄτεχνα.

— Ρωτᾶς γιὰ τὰ κουτελάκια; εἶπεν ἡ Εἰρήνη Δὲν φαίνονται καὶ καλά, ἀλλὰ νὰ πάρωμε μιὰν ἰδέα.

—Ὅλο ἰδέες παίρνομε γιὰ ὅλα τὰ πράγματα, καὶ σχεδὸν τίποτα δὲν ἀγοράσαμεν ἀκόμη.

— Πέντε δραχμὲς τὸ δράμι, εἶπεν ὁ ἀσημοχώος βγάζοντας τὰ κουταγάκια. Δὲν εἶναι διόλου ἀκριβά

— Τὸ πράγμα ἐὰν εἶναι κακό, εἶπε ἡ Εἰρήνη, μὰ θὰ θέλομε κάτι καλλύτερο.

Ὁ καταστηματάρχης τοὺς ἐπῆρε γιὰ πλουσίους ποὺ ψαζεύουν ἀρχαῖα πράγματα. Τοὺς ἔδειξεν ἕνα μπρούτζινο σταυρὸ σμαλτωμένο, μιὰ φθαρμένη μεγάλη ἁγιογραφία σὲ μουσαμά, ἄλλα μισονέα καὶ μισοαρχαῖα πράγματα. Τὰ ἔβλεπαν μὲ στενοχώρια γιατὶ δὲν ἐπῆγαν μὲ πρόθεσι νὰ ψωνίσουν.

— Εἴσθε Ἠπειρώτης; ρώτησεν ὁ Περικλῆς τὸν καταστηματάρχη.

— Ὄχι Πελεποννήσιος, ἀπὸ τὴ Στυμνίτσαν ἔχει καὶ ὁ Μωρᾶς τοὺς τεχνίτες του. Δὲν εἶναι μόνη ἡ Ἤπειρος.

Ἐφαίνετο ἕνας ἀνθρωπάκος καλὸς καὶ πρόθυμος. Τοὺς ἐχαιρέτησε φιλικά

— Ποῦ νὰ ξεύρη ὅ-τι πᾶμε γιὰ νὰ παντρευθοῦμε, εἶπεν ἡ Εἰρήνη.

Εἶχε καὶ λίγο κρύο. Μὰ τὸ κρύο ἦτο εὐχάριστο γιατὶ ἦτο πρώϊμο καὶ ξηρό. Φυσοῦσε καὶ ἀέρας. Μὰ καὶ ὁ ἀέρας ἦτο εὐχάριστος.

Γελᾷ κανεὶς ὅταν πρόκειται νὰ ἀντιμετωπίση κάτι σοβαρὸ στὴ ζωή του. Δὲν γελᾷ πάντοτε, μὰ πολλὲς φορὲς τυχαίνει νὰ γελᾷ.

Καὶ οἱ δύο μπῆκαν γελαστοὶ στὸ γραφεῖο τῆς Μητροπόλεως. Ἐκότταξαν τὶς πινακίδες. Δὲν ἔλεγαν τίποτα γιὰ γάμους.

Στὸ ὑπόγειο εἶναι τὸ γραφεῖο ἀδειῶν, εἶπεν ὁ θυρωρός, πρὶν νὰ τὸν ρωτήσουν, νὰ κάνετε τὸν κόπο νὰ πᾶτε κάτω.

Τράβηξαν κάτω πρὸς τὰ ὑπόγεια.

Οἱ παπάδες κυριαρχοῦσαν ἐδῶ. Ἦσαν τέσσαρες πέντε. Σὰν δικασταὶ ἐφαίνοντο ἢ σὰν ἱεροξεταστάι. Δὲν ἦσαν διόλου καὶ εὐγενικοὶ καὶ γελαστοί. Εἶχαν ὕφος σκληρὸ καὶ ἄκαρδο.

— Ξεύρετε, ἔλεγε μιὰ δεσποινίς, ποῦ κρατοῦσε κάτι χαρτιά, πρώτη φορὰ εἶναι ποῦ... Δὲν ξέρω... Τί ἄλλο νὰ χρειάζεται;

Ὁ παπᾶς ποῦ καθότκν στὸ κεντρικὸ γραφεῖον, δὲν ἔδιδε τόσο γλήγορα ἀπάντησι. Ἐκότταζε κάτι ἄλλα χαρτιά. Ὕστερα ἐκότταξε καὶ τὰ χαρτιὰ τῆς δεσποινίδος.

— Καλά, μπορεῖτε νὰ παντρευθῆτε.

Ἡ δεσποινὶς εἶχε κατεβασμένα τὰ μάτια της. Σχεδὸν ἐκότταζε τὸ πάτωμα. Οἱ δυὸ ὅμως νέοι εἶχαν πάλιν ὄρεξι νὰ γελάσουν ἢ νὰ κοροϊδέψουν.

Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ Περικλῆς ἐφωδιάσθη μὲ σοβαρὸ ὕφος ὅταν ἐπλησίασε.

.....Τὸ [illegible] ἕνα κάμα... [illegible]

— Οἱ ἐνδιαφερόμενοι πρέπει νὰ ἐφωδιασθοῦν μὲ πιστοποιητικὰ ἀγαμίας. Θὰ πληρώσουν καὶ ἑκατὸν πενῆντα δραχμὰς γιὰ τὴν ἄδεια.

— Ποιὸς θὰ μᾶς βγάλη αὐτὰ τὰ χαρτιά;

— Ὁ παπᾶς τῆς πατρίδος σας; ἢ ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος. Καλλίτερα νὰ εἶναι ὑπογεγραμμένα καὶ ἀπὸ τοὺς δύο.

— Ἄργοῦν νὰ τελειώσουν ὅλα αὐτά;

— Ἀναλόγως.

— Βιαζόμεθα ὅμως, βιαζόμεθα πολύ.

— Ὅλοι ὅσοι θέλουν νὰ παντρευτοῦν βιάζονται. Δὲν εἰσθε οἱ πρῶτοι, ἔκανεν ὁ διπλανὸς παπᾶς.

Ἡ Εἰρήνη δὲν μιλοῦσε. Τοῦ ἔσφιγγε μόνο τὸ μπράτσο καὶ εἶχε στριμωχθῆ κοντά του.

Ὁ παπᾶς δὲν εἶχε καὶ ὄρεξι νὰ δώση πιὸ πολλὲς πληροφορίες καὶ αὐτὲς τὶς εἶχε πῆ σὰν νὰ ἔκανεν ἀγγαρεία. Τὶς ἑκατὸν πενῆντα δραχμὲς θὰ τὶς ἔπαιρνεν ὁ παπᾶς τῆς ἐνορίας, ὄχι αὐτός. Ἔξω στὸ δρόμο ξαναῆραν πάλι τὴν εὐθυμία καὶ τὴν καλήν των διάθεσι. Ἔγιναν πολὺ εὐτυχισμένοι.

Ὁ Περικλῆς ἐσκέπτετο ὅτι ἡ ζωὴ μπορεῖ νὰ εἶναι πολὺ εὔμορφη καὶ πολὺ καλὴ ὅταν ὑπάρχῃ ἄγαθος ρυθμὸς σ' αὐτήν. Γιὰ αὐτὸν ρυθμὸς τῆς ζωῆς του ἦτο ἡ Εἰρήνη. Καὶ ἦτο ἕνας πολὺ ἄγαθος ρυθμός, ἕνας ὑπέροχος ρυθμός. Κάτι σὰν ἕνα ρολόϊ ποῦ τὸ κρατᾷς, σὰν ἕνα σημειωματάριο ποῦ τὸ ἔχεις στὴν τσέπη σου καὶ σημειώνεις ὅ,τι κάνεις καὶ ὅ,τι σοῦ γίνεται. Καὶ τὸ ρολόϊ κα τὸ σημειωματάριο εἶναι κάτι πολὺ ἀπὸ τὴ ζωή σου. Μὰ ἡ Εἰρήνη ἦτο ἕνα ζωντανὸ δικό του πρᾶγμα. Ἦτο ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτός του. Ὅταν ξαναπέρασαν ἀπὸ τὴ βιτρίνα τοῦ ἀργυροχόου, ὁ Περικλῆς αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ ξαναΐδῆ τὸν καταστηματάρχη. Χωρὶς νὰ πῆ τίποτε ἔφερε καθὼς τὴν κρατοῦσε τὴν Εἰρήνη μέσα στὸ μικρὸ μαγαζί.

— Εἴχαμε πάει γιὰ τὴν ἄδειά μας, γιὰ τὴν ἄδεια τοῦ γάμου, στὴν Μητρόπολι, εἶπε στὸν καταστηματάρχη.

Καὶ μαζὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ βγάλη ἀπὸ τὴν βιτρίνα καὶ νὰ τοὺς δώση νὰ ἀγοράσουνε τὰ κουταλάκια του.

Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Τὸ θέατρο, πρὸς τὸ παρόν, περνάει στὴ Γαλλία μιὰ κρίσι περαστική. Ἐνῶ ἀμέσως μετὰ τὸν πόλεμο μᾶς παρουσίασε μιὰ λαμπρὴ ἀναγέννηση, κάνοντάς μας νὰ στηρίξουμε πάνου σ' αὐτὸ τὶς καλλίτερες ἐλπίδες, ἀντίθετα τώρα, ἐδῶ κεῖνα χρόνο, μένει ἀρκετὰ στάσιμο. Κανένας ἀπ' τοὺς νέους θεατρικοὺς συγγραφεῖς μας δὲν παρουσίασε τὸ ἀξιόλογο αὐτὸ ποὺ περιμένᾳμε. Οἱ ἄλλοι, δηλαδὴ οἱ πιὸ παληοὶ ἀπ' τοὺς νέους, ζοῦνε περισσότερο μὲ τὶς πρῶτες τους δόξες. Τὰ τελευταῖα τους ἔργα σὲ ἀντίθεση μὲ τὰ πρῶτα, μᾶς διαψεύδουνε τ' ἐλπίδες ποὺ στηρίξαμε πάνου σ' αὐτούς. Δύσκολα βέβαια μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐξηγήση αὐτὴν τὴ στασιμότητα τοῦ θέατρου, κιὰν κρίνῃ ἀκόμα κι' ἀπ' τὶς ἄλλες τέχνες, δηλαδὴ ἀπ' τὴ ζωγραφικὴ καὶ εἰδικὰ τὴ φιλολογία, θὰ ἴδῃ ἕνα πλούσιο παρουσίασμα ἀπὸ τόσα νέα ταλέντα ποὺ τὸ καθένα ἀπ' αὐτὰ διακρίνεται γιὰ τὴν πρωτοτυπία του καὶ τὴν προσωπικότητά του.

Τὰ Παρισινὰ θέατρα ἀνεβάζουν ἔργα προορισμένα νὰ εὐχαριστήσουν μονάχα τὸ πολὺ κοινό, κι' ὁ καθένας ἔφεραν ἀρκετὰ καλὰ τὰ τί σημαίνει ἕνα τέτοιο

πρᾶγμα. Καὶ νά, στὸ théâtre de Paris καὶ στὴ Renaissance, βλέπει κανεὶς νὰ παίζωνται βάναυσα μελοδραματικὰ δράματα τῶν κ. κ. Kistemaekers καὶ Frondaie ἐνῷ τὰ ἔργα τοῦ κ. Méré περιμένουν σειρά. Τὸ θέατρο Gymnase, τὰ Variétés καὶ τὸ Théâtre Antoine, παίζουν, τὸ πρῶτο ἕνα δρᾶμα καὶ τὰ δύο ἄλλα κωμῳδίες τοῦ κ. Verneuil. Κἀκόμα τὸ Palais—Royal, παίζει συνέχεια ἕνα χρόνο τώρα, ἕνα λαϊκὸ ἔργο τοῦ κ. Pierre Veber. Τὸ Théâtrs Sarah—Berndardt τὸ Mon Curé chez les Riches, ἔργον παρμένο ἀπ' τὸ μυθιστόρημα τοῦ κ. Clément Vautel. Καὶ μέσα σ' ὅλ' αὐτὰ ἔρχουνται καὶ τὸ Apollo, τὸ Bouffes—Parisiens, τὸ Daunou, τὸ Nouveautés, ποὺ παίζουν ὀπερέττες σὰν τοῦ Ivain, Christiné, Borel—Clere, Moretti καὶ Szulez. Τὸ Vaudeville ἐξαφανίστηκε, γιὰ νὰ κάνῃ θέσι σέναν κινηματογράφο. Τὸ μεγάλο θέατρο τῶν Champs—Elysées ἔγινε Music—Hall, ὁ Copeau ἐγκατέλειψε τὸ Vieux—Colombier, κἔτσι ἡ δραματικὴ δράση περιοριστηκε σέναν πολὺ στενὸ κύκλο... Τὸ θέατρο τῶν νέων συγγραφέων παίζει στὸ Vieux—Colombier κ' Pitoeff, Dullin, Lugné—Poë, Jouvet, Baty, εἶναι οἱ μόνοι σχεδὸν ποὺ μποροῦνε νὰ παρουσιάσουν νέα ἔργα, ἄξια γιὰ κάποιο ἐνδιαφέρο. Δὲν ἀποφεύγουνε κανέναν κόπο γιὰ αὐτὸν τὸ σκοπό. Πετυχαίνουν ὅμως πάντα; Ἂν καμμιὰ φορὰ γελειοῦνται φτάνουν ὅμως συχνὰ σ' ὁν προορισμό τους καὶ γιαὐτὸ τοὺς πρέπουν κπὶ συγχαρητήρια.

* * *

Στὸ Théâtre des Arts, κοντὰ ἕνα χρόνο τώρα, ὁ Pitoeff κάνει χρυσὲς δουλειές, καὶ τώρα τελευταῖα μάλιστα μὲ τὸ ἔργο τοῦ Pirandello *Ἐορῖκος IV* ποὺ εἶν' ἕνα ἀπ' τὰ καλλίτερά του ἔργα, ἔκανε μεγάλο σουξέ. Ἐπίσης μὲ τὸ ἀριστούργημα τοῦ Bernadt Shauw τὴν *Ἁγία Ἰωάννα* ποὺ ἐξακολουθεῖ ἀκόμα τὴ θριαμβική τ' ς ἐπιτυχία. Ἂν τὸ *Ἑβραῖος τοῦ Πάπα* τοῦ Edmond Fleg, εἶταν ἔργο ἐνοχλητικό, ἀντίθετα ὁ *Ἀνανδρος*, ὅπως πιστεύω, μὲ τοὺς Ratés καὶ τὸ Simoun τοῦ Lenormand, θὰ μείνῃ ἐν' ἀπ' τὰ καλλίτερα ἔργα. Μὲ τὶς εἰκόνες τῆς ζωῆς τῶν ἀρρώστων τῆς Ἐλβετίας στὸ διάστημα αὐτὸ ποὺ διάρκεσε ὁ πόλεμος, τοῦ τύπου τοῦ Ἀνανδρου ποὺ παραδέρνει ἐδῶ καὶ κεῖ γιὰ νὰ πέσῃ στὸ δίχτυ τῆς κατασκοπείας, τὸ τέλος αὐτηνῆς τῆς φτωχικῆς ψυχῆς ποὺ ἀνυπόμονα βαδίζει στὸ θάνατο ποὺ τὴν περιμένει, ὅλ' αὐτὰ μᾶς δίνουε μιὰ σειρὰ ἀπὸ τραγικὲς συγκινήσεις καὶ γραφικὲς εἰκόνες.

Τὸ ἴδιο καὶ τὰ ἔργα ποὺ ἀνεβάζει στὴ σκηνὴ ὁ κ. Dullin στὸ Ἀτελιέ, εἶναι πάντα τέλεια. Οἱ δυὸ κωμῳδίες τοῦ Marcel Achard, *Θέλετε νὰ παίξετε μαζί μου;* καὶ ὁ *Μαλμποροῦχ ποὺ πάει στὸν πόλεμο*, ἔργα στὴ δύναμη σὶν τοῦ Ben Johnson, *(ἡ σιωπηλὴ γυναῖκα)*, αὐτουνοῦ τοῦ κωμικοῦ Ἄγγλου συγγραφέα καὶ σύγχρονου τοῦ Shakespeare, ἔχουν μιὰ ἀρκετὰ κωμική, στὸ θεατρικό της χαρακτῆρα, δύναμη.

Ὁ κ. Lugné—Poë, ποὺ βρίσκει ξεχωριστὴ εὐχαρίστηση ἀναλύοντας τοὺς νέους συγγραφεῖς καὶ ἀνοίγοντάς τους διάπλατα τ' ς πόρτες τοῦ θεάτρου Oeuvre ἀνάμεσα σαυτοὺς παρουσίασε τὴν περασμένη χρονιὰ τὸν Natanson καὶ τὸν Passeur παίζοντας δυὸ ἔργα Τὸ *ἀνοιχτὸ σπίτι* καὶ τὸν *Διαβάτη τοῦ Παρισιοῦ*.

Ὁ κ. Jouvet σὸ Champs—Elysées, μὲ τὴ διάνθιμη κωμῳδία Knoch τοῦ Jules Romains, σάτυρα στὴ ὁποία χτυπάει τοὺς γιατροὺς καὶ τὴν Ἰατρικὴ πέρνωντάς την γιὰ διομηχανία. Δὲν ἀνταμοίφτηκε ὅμως τόσο, ὅσο στὸ ἄλλο του ἔργο ὁ *Μαλμποροῦχ ποὺ πάει στὸν πόλεμο*, τοῦ Marcel Achard. ποὺ στάθηκε κάπως καλλίτερα, οὔτε τὸ *Γάμος τῆς Τρουαντέκ* τοῦ Jules Romains, μὲ τὴ φίνα, πολιτική του σάτυρα, οὔτε μὲ τὸ μελαγχολικὸ ἔργο τῶν ἀδερφιῶν Quintero. Αὐτὸν τὸ χρόνο ἡ *Κυρία Μπελιάρ*, τοῦ κ. Charles Vildrac τοῦ συγγραφέα τοῦ *Ἐπιβατικοῦ Ἀτμόπλοιου* ποῦχε μεγάλο σουξὲ στὸ Vieux—Colombier, ἔκανε τὴν καρριέρα ποὺ τῆς ἄξιζε. Ἡ ἀτμόσφαιρα ποὺ εἶχε ἡ κωμῳδία αὐτή, εἶτ' ν ἔκτακτη καὶ εἰδικὰ στὸ χαρακτηρισμὸ τῆς ὁρισμένης γυναίκας ποὺ πορουσίαζε, ἀσυνείδητα κάπως μὰ εὐγενικά, πολύτροπα καὶ πολὺ ἀληθινά, ἀφίνοντας ὕστερα μιὰ σιωπὴ ποὺ μπορεῖ νὰ λέῃ πολλά, φράσεις ὁρισμένες ποὺ προλογίζουν πολλὰ ἀπ' τὰνείπωτα, μιὰ ὁλάκερη συγκίνητη ποὺ ἐπικοινωνεῖ σόλο μας τὸ εἶναι.

Ὁ κ. Baty, στὸ Studio τῶν Champs—Elysées, προσπαθεῖ νὰ ἐβάσῃ στὴ σκηνὴ τὴν *Ἀμιζόνα Ἔλοα* ἀπ' τὸ μυθιστόρημα τοῦ Mac—Orlan διασκευασμένη ἀπ' τὸν Pierre Demasy. Ἔργο δυνατὸ καὶ περίεργο, παρμένο ἀπ' τὴ μεγάλη Ρωσσικὴ Ἐπανάσταση.

Παρουσίασε ἀκόμα (τὴν ἴδια ἐποχὴ μὲ τὸν *Ἀνθρωπο τῆς Εἱμαρμένης*) ἕνα χιουμοριστικὸ ἐργάκι τοῦ Beruerd Shaw, δείχνοντας στὴ σκηνή, τὸν Βοναπάρτη ὕστερ' ἀπ' τὴ μάχη τοῦ Lodi. Ἡ *Σκεπασμένη φωτιὰ* τοῦ Boussac de Saint—Marc, μὲ πλούσιο ταλέντο, ὁ *Δῆκος τοῦ Γυμπιὸ* ποὺ εἶναι μιὰ ὄμορφη τραγῳδία γιομάτη λυρισμό, καὶ μὲ τὸ *Νικημένο Ἔρωτα*, μᾶς δώσανε μερικὲς σκηνὲς δυνατὲς καὶ μελοδραματικές.

Ὕστερ' ἀπόνα χρόνο, ποὺ στὸ διάστημα αὐτὸ ἔδινε παραστάσεις κινηματογραφικές, τὸ θέατρο Vieux—Colombier, ξανάρχεται στὸν πρῶτο του προορισμὸ καὶ γίνεται τὸ θέατρο τῶν νέων συγγραφέων. Ἐξηνταεξῆ νεοι δραματικοὶ συγγραφεῖς ἀποτελοῦνε τὸ σύνολο. Ὁ Gabriel Marcel μὲ τὴ *φλογερὴ ἐκκλησοῦλια*, ὁ Claude Royer Marx μὲ τὸ Simili, ὁ Stéve Passeur μὲ τὸ *ἕνα κομμάτι σύρμα στὰ δύο*, ὁ Henri Clerce μὲ τὸν *Ἀποφασιστικό*, ὁ Jean Jackes Bernard μὲ τὸν *Διονύση Μαρέτ*, κιὸ André Lang μὲ τὶς *Ἐρωτικὲς Φαντασίες*, σ' αὐτοὺς ὅλους μοιράστηκαν τὰ πρωτεῖα στὴ θεατρικὴ αὐτὴ περίοδο.

* * *

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὲς τὶς παραστάσεις ποὺ παρουσίασαν τὰ διάφορα θέατρα, δείξανε καὶ μερικοὶ νέοι κάτι τὸ ἐξαιρετικό. Ὁ κ. Natanson ποὺ εἶχε τὴν τιμὴ νὰ ἐγκαινιάσῃ τὸ νέο θέατρο τῆς Michodière μὲ τὴ *Χαμένη Ἄπιστη*, εἶναι ὁ νέος αὐτὸς ποὺ τὸν περασμένο χρόνο παρουσίασε τὴν *Ἐρωτευμένη* καὶ τὸ *Γέρο*.

Ὁ κ. Jean Sarment, ἐγκαινίασε τὸ μικρὸ θέατρο Journal μὲ τὸ ἔργο, *Τὰ ὀμορφότερα μάτια τοῦ κόσμου*, μὲ μιὰ βαθειὰν αἰσθητικὴ ποὺ τὴ βρίσκουμε ὁλάκερη στὴ νοσταλγικὴ ψυχὴ τοῦ συγγραφέα καὶ στὶς τρεῖς μεγάλες σκιὲς ποὺ φτερουγίζουν γύρα του: τοῦ Shakespeare τοῦ Musset καὶ τοῦ Laforgue.

Τὸ θέατρο Potinière ἂν ἐξαιρέσουμε *τὸν Κον καὶ τὴν Κον Τάδε* ἔργο μὲ χαρακτῆρα σοβαρό, παίζει ἀλαφρὰ ἔργα. Ὁ κ. Denys Amiel (ποὺ εἶναι κιαὐτὸς ἕνας ἀπ' τοὺς συγγραφεῖς τῆς *Μειδιώσης* Κορίας Μπεντέτ) παρουσιάζει ἐπαναλεπτικὰ ἕνα ταπεινὸ ὑποκείμενο κάνωντας τὸ ἔργο του νὰ φανεται ἄψυχο.

Τελικά, ἀνάμεσα στοὺς νέους, συγκαταλέγεται ὁ Alfred Savoir καὶ ὁ André Birabeau μὲ τὶς πρωτότυπες καὶ πάντα χαριτωμένες τους κωμῳδίες. Τοῦ πρώτου ἡ κωμῳδία *Ἕνας ποὺ κοίταζε τὸν ἥλιο*, θελ-

κτική, φίνα κόχγάριστη. Τὸν Alfred Savoir τὸν γνωρίζουμε ἀπ' τὴν Ὄγδοη γυναῖκα τοῦ Κυνηγένη τὴ Μπάνκο, καὶ τὴ Μεγάλη Δουκέσσα μὲ τὸν πορτιέρη, στὸ θέατρο de la Madeleine ἔδωσε τὸ Ἕνας ἄνθρωπος, καὶ στὸ θέατρο Michel ἔδωσε τὸ Δαμαστὴ ὅπου ἡ προσπάθεια τοῦ συγγραφέα τείνει στὸ νὰ ρίξῃ ὁρισμένα δόγματα. Ἕνα ἐλεύθερο σπρώξιμο στὴ φαντασία του μὲ μιὰ βαθειὰν αἰσθητικὴ ἀντίληψη καὶ μὲ μιὰ πίκρα ἀρνητική.

***

Πιστεύω ὅτι στὴ σύντομη αὐτὴν περιγραφή, νὰ ἐξέθεσα τὰ ὀνόματα ὅλων ἐκείνων ποὺ μένα λόγο, κατόβαλλουν μεγάλες προσπάθειες γιὰ τὴν ἀναγέννηση τῆς δραματικῆς μας τέχνης.

Ὁ μόνος ποὺ λείπει ἀπ' τὸν κατάλογο αὐτὸν εἶναι ὁ Paul Raynal, ὁ συγγραφέας τοῦ Κύριος τῆς καρδιᾶς του καὶ τοῦ Τάφου κάτου ἀπ' τὸ Arc de Triomphe. Λίγο ἀπομονομένη καὶ σχετικὴ μικρὴ ἡ φιλολογικὴ παραγωγή του. Τὸ πρῶτο του ἔργο εἶναι μιὰ δραματικὴ κωμωδία δυνατὰ ψυχολογημένη, τὸ δεύτερο μιὰ σύγχρονη κωμωδία μὰ μὲ ὕφος μᾶλλον ἀρχαιόπρεπο.

Ἂν καὶ ἀμέσως μετὰ τὸν πόλεμο, παρουσιάστηκαν νέα θεατρικὰ ταλέντα, μὲ τὶς πιὸ ἐτίδοξες ἐλπίδες γιὰ τὸ μέλλον, μολ' αὐτὰ ὅμως τὸ θέατρο διέρχεται μιὰ στασιμότητα. Ἂς ἐλπίσουμε πὼς ἡ στασιμότητα αὐτὴ θὰ εἶναι πολὺ σύντομη καὶ πὼς καὶ πάλι θὰ μεσουρανίσουν νέοι δραματικοὶ συγγραφεῖς, μὲ νέα ἔργα, ποὺ θὰ τὰ διακρίνῃ κυρίως ἡ πρωτοτυπία. Ἂς εὐχηθοῦμε ἕνα τέτοιο πρᾶμα, ἂν κιαὐτό, ὅσο γιὰ μένα, ἔχω πλήρη τὴν πεποίθηση.

Yotis Manuel Lelis

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΕΛΒΕΤΙΑ

(Θεωρῶ ὑποχρέωσή μου, πρωτοῦ ἀκόμα ἀρχίσω τὴν ἀνταπόκρισή μου, νὰ ἐκφράσω τὴ μεγάλη μου εὐγνωμοσύνη στὸν κ. Μ. Βαΐανο, διευθυντὴν τῆς «Νέας Τέχνης», γιὰ τὴν τόσο εὐγενικιὰ καλοσύνη ποὺ δείχνει, φιλοξενώντας τὸ γράμμα μου στὸ περιοδικό του.

Νοιώθω μεγάλη χαρὰ γιὰ τὴν εὐκαιρία ποὺ μοῦ παρουσιάζεται). Ἡ Ἑλβετία εἶναι πρόθυμη νὰ παρουσιάζῃ πάντα στὸν ξένο, ὅλη της τὴ φιλολογικὴ φτώχεια ὅπως ἀντίθετα καὶ κάθε τι μεγαλόπρεπο. ποὺ ἔχει νὰ δείξῃ ὁτὴ φιλολογία. Κιόμως, πρέπει νὰ τὸμολογήσουμε, πὼς αὐτή της ἡ μεγαλοπρέπεια, συγκριτικὰ μὲ τοὺς θησαυροὺς τῶν γειτόνων της δὲν εἶναι καὶ τόσον ἐπιβλητική. Ἂς εἶναι αὐτὴ ἡ σχετικὰ φιλολογικὴ φτώχεια, δὲ μᾶς στενοχωρεῖ καὶ τόσο. Τὸ ἴδιο ἀκριβῶς γίνηκε καὶ μένα ἀπ' τοὺς δοξασμένους πρόγονούς σας, τὸν Ὀδυσσέα, τὸν βασιλιὰ τῆς Ἰθάκης. Ἕνα νησάκι εἶναι τὸ βασίλειό του, ἕνα νησάκι ἄσημο, συγκριτικὰ μὲ τὸ Ἄργος, τὴ Σπάρτη καὶ τὴ Θεσσαλία. Κιόμως τὰ θέλγητρα ὅλων αὐτῶν τῶν τόπων δὲν ἔχουν καμμιὰν ἐπίδραση στὸ εἶναι του ἐκτὸς ἀπ' τὸ ξύπνημα τῆς νοσταλγίας γιὰ τὴν ἀγαπημένη του Ἰθάκη.

Θὰ εἴμουνα πολὺ εὐτυχὴς ἂν ἡ ἀνταπόκρισή μου ἱκανοποιοῦσε τὴν δίκαιη περιέργεια ἑνοῦ λαοῦ, στὸν ὁποῖο χρωστᾶμε, ὅπως καὶ τόσοι ἄλλοι, ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Ἡ ἀνταπόκρισή μου αὐτὴ εἶναι μιὰ εἰσήγηση γενική. Χωρὶς νὰ θέλω νὰ ἐξηγήσω τὴ φιλολογία μας μὲ θεωρίες σχετικές, σὰν κιαὐτὲς ποὺ συνειθίζει ὁ Taine, πρέπει νὰ ἀναφέρω προλογίζοντας μερικὲς ὁρισμένες συνθῆκες, ποὺ συντείνουνε κάποτε στὸ νὰ τὴν πλουτίζουν καὶ κάποτε στὸ νὰ τῆς κόβουν τὸ δρόμο.

Μοναδικὴ χώρα σὰν καὶ τὴν Ἑλβετία! Δημιουργημένη ἀπὸ δύο ἐνάντιες δυνάμεις καὶ νὰ ξακολουθάει νὰ μένῃ ἑνωμένη.

Ὑπάρχουνε δυὸ στοιχεῖα ποὺ συντείνουν σαὐτή της τὴν ἕνωση, σαὐτή της τὴ στατικὴ δύναμη: Ἡ Γεωγραφία κὴ Ἱστορία.

Εἶναι γνωστὲς οἱ προσπάθειες ποὺ καταβάλανεσιὴ σημερνὴ ἐποχὴ οἱ νεώτερες χῶρες, γιὰ νὰποκτήσουνε τὰ φυσικὰ σύνορα ποὺ ἡ Ἑλβετία κατέχει. Στὸ βορρᾶ εἶναι ὁ Ρῆνος σὰν ἕνα χαράκωμα, στὸ νότο καὶ στὴν ἀνατολὴ οἱ Ἄλπεις ποὺ ἀποτελοῦν ἕνα τεῖχος, δυτικὰ τοῦ Ρήνου καὶ κατὰ τὶς Ἄλπεις ὁ Jura ποὺ εἶν' ἕνας φραγμὸς φυσικός. Μέσα σόλο αὐτὸ τὸ πλαίσιο, βρίσκεται ἡ γῆ τῆς Ἑλβετίας.

Κι ἡ Ἱστορία! Νά, 700 χρόνια ἀπ' τὴ σύσταση τῆς πατρίδας μας, διάφοροι παράγοντες συντείνανε στὴν ἀνάπτυξή της καὶ στὴσύσταση γιὰτὸπαρουσίασμά της σὰν ἔθνος. Κεῖναι τόσοδυνατὸς ὁ δεσμὸς ποὺ ἑνώνει ὅλα τὰ διάφορα αὐτὰ στοιχεῖα, ποὺ μᾶς ἀποξενώνει ὁλοκληρωτικὰ ἀπὸ κάθε ἀγώνα καὶ ἐπανάσταση, ἀπ' αὐτὲς ποὺ ταράζουν τώρα τελευτσία μερικὲς χῶρες, σὲ σημεῖο τέτοιο ποὺ νἀπειλῆται ἀκόμα κιαὐτὴ ἡ ὕπαρξή τους.

Ἂν μονάχα αὐτὴ ἡ ἐθνικὴ ἕνωση, ἀρκοῦσε στὴν ἀνάπτυξη τῆς φιλολογίας μας, ἀσφαλῶς θἄχαμε τὴν καλλίτερη. Δυστυχῶς ὅμως, ὑπάρχει καὶ κάποια στατικὴ δύναμη ποὺ πάντα ἀδυνατίζει καὶ ἐμποδίζει τὴν ἀνάπτυξή της.

Αὐτὸς ὁ μικρὸς λαός, μὲ τὰ τέσσερα ἑκατομμύριά του, ἔχει τέσσερες γλῶσσες σὲ κοινὴ χρήση. Στὸ 1900 πάνω σὲ χίλιους ἀνθρώπους, οἱ ἑξακοσιοιεννενήνταοχτὼ μιλοῦσαν Γερμανικά, οἱ διακόσοιείκοσι Γαλλικά, οἱ ἑξήνταεφτὰ Ἰταλικὰ κι' οἱ δώδεκα Ρουμάνικα. Ποιὸς δὲ θαυμάζει αὐτὸ τὸ περίεργο βαριετέ, ποὺ μᾶλῆ τὴ γραφικότητά του, συντελεῖ στὴν ἐξασθένηση τῆς φιλολογίας μας;

Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ στὸ ζήτημα τῆς θρησκείας, ἡ ἴδια διαφορά. Τετρακόσιοιδεκαξὴ καθολικοὶ καὶ πενταχόσιοιεβδομήνταοχτὼ διαμαρτυρόμενοι (Καλβινισταί, Ζβιγκλιανοὶ καὶ Λουθηριανοὶ) πάνου σὲ χίλιους.

Δὲ λέω τίποτε σχετικό, γιὰ τὴ διαφορὰ τὴν ἐδαφική, τῶν κοινωνικῶν τάξεων ὡς καὶ γιὰ τὰ διάφορα ἐπαγγέλματά τους.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι, πὼς ἔχουμε μερικὲς μεγάλες πολιτεῖες, μὰ καμμιὰ ἀπ' αὐτὲς δὲμπορεῖ νὰ καυχηθῆ, ὅπως λέει κιό V. Hugo, πὼς εἶναι τὸ κέντρο στὸ ὁποῖο καταλήγουν ὅλες οἱ γεωγραφικές, οἱ πολιτικές, οἱ ἠθικὲς καὶ διανοητικές μας γνώσεις, καὶ γενικὰ ὅλες οἱ φυσικὲς τάσεις ἑνοῦ λαοῦ.

Ὅλ' αὐτά, νομίζω πὼς εἶν' ἀρκετὰ γιὰ νὰ δώσουν μιὰ ἐξήγηση τῆς φτώχειας μας, σχετικὰ μὲ τὴ φιλολογική μας παραγωγή. Ὁ ὁρισμὸς «Φιλολογικὴ κίνηση», δὲν εἶναι καὶ τόσον ἀκριβὴς στὴν ἔννοιά του, ἐκτὸς ἀπ' τὸ δεκατοόγδοο αἰώνα, ποὺ εἶναι, ὅπως μπορεῖ νὰ πῆ κανείς, ἡ κλασσικὴ περίοδος τῆς φιλολογίας μας, ὄχι μόνο στὴ Ρουμανικὴ Ἑλβετία, μὰ καὶ σαὐτὴν ἀκόμα τὴ Γερμανική, ποὺ ἂν καὶ τὶς ἑνώνει τὸ ἴδιο πνεῦμα δὲν παρουσιάζουν ὅμως καμμιὰ φιλολογικὴ κίνηση μὲ ἀληθινὰ ἐθνικὴ ἔμπνευση. Γιὰ πολὺν καιρό, ὁ κυριαρχικός της χαρακτῆρας, ἔμεινε διεθνὴς κι' εὐρωπαϊκός. Τοποθετημένη ἡ χώρα μας

στὸ ἐπίπεδο τῶν μεγάλων ἐθνῶν, ποὺ καταλήγουν τὰ μεγάλα ρεύματα τῶν ἰδεῶν, τὰ διῶλγζε μπορροῦμε νὰ ποῦμε, γιὰ νὰ τὰ διοχετεύσῃ σὲ μακρυνότερες ἀποστάσεις.

Ἂν καὶ δὲν ἔχουμε δυνατὴ φιλολογικὴ κίνηση ἂν καὶ μᾶς λείπει τὸ πυκνὸ κι' ἀπέραντο δάσος, πόσα ὡραῖα ὅμως δένδρα δὲν ἀπομένουν μ' ἀνεπτυγμένους κορμοὺς, πόσες ἐνδιαφέρουσες προσωπικότητες στὰ γράμματά μας! Ὁ J. J. Rousseau μὲ τὴν ἀπεριόριστή του ἐπίδραση, ἡ κ. Staël, ὁ Benjamin Constant ὁ Töpfer, ὁ Amiel, ὁ Rod. Θὰ μᾶς παρουσιαστῆ περίστασιγνὰ ξαναγυρίσουμε στὰ μεγάλα αὐτὰ ὀνόματα μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐκδόσεως τοῦ Συλλόγου Töpfer καὶ τῆς ἀναδημοσίευσης ὁλάκερου τοῦ ἔργου αὐτῶνῶν τῶν συγγραφέων. Ἀπ' τοὺς συγχρόνους, ἀξιόλογος εἶναι μονάχα ὁ Ramuz ποὺ τὸ ταλέντο του ὅλο καὶ τραβᾶει τὸν ἐξελικτικό του δρόμο.

Ὁ λίγος χῶρος, δὲ μᾶς ἀφίνει νὰ μιλήσουμε ἀκόμα καὶ γιὰ τὴ Γερμανικὴ φιλολογία, ποὺ κι' αὐτὴ εἶχε τὴν ἔνδοξή της περίοδο στὸ δέκατοογδοο αἰῶνα. Ὅταν ὁ Bodmer καὶ ὁ Breitinger σὴ Ζυρίχη τῆς δώσανε μιὰ ξεχωριστὰ νέα κατεύθυνση.

Σήμερα, τὰ ὀνόματα τῶν ποιητῶν σὰν τοῦ Spteler τοῦ Th. Masarey τοῦ μυθιστοριογράφου Feiderer καὶ Zahn, εἶναι γνωστὰ ἀκόμα καὶ πέρα ἀπ' τὰ Ἑλβετικὰ σύνορα.

Σὲ ἑπόμενο γράμμα θὰ μποῦμε καλλίτερα στὴν ἐπίκαιρη φιλολογία, καθὼς καὶ στὴν ἐξέλιξη τοῦ λαϊκοῦ μας θεάτρου.

Christophe Favre

ΑΝΡΙ ΝΤΕ ΡΕΝΙΕ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ

ΕΚΑΗΛΩΣΕΩΝΤΗΣ ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΑΙΣΘΑΝΤΙΚΟΤΗΤΟΣ

Ὁ ποιητὴς Ἀνρὶ ντὲ Ρενιέ, εἶναι ὁ τελευτσῖος ἀντιπρόσωπος τῆς ἐκλεκτῆς ποιητικῆς πλειάδος, ἡ ὁποία ἐκκολάπτεται κυριως, ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἀγαθὴν ἐπίδρασιν, καὶ τὴν κηδεμονίαν τοῦ Βερλαίν. Εἰς τὴν ποιητικὴν αὐτὴν ὁμάδα, παράτὴν ἀναντίρρητον συγγένειαν, τὴν βασικὴν ἀπτὴν ὁμοιογένειαν, τῆς γενικῆς πνοῆς καὶ διαθέσεως, καθένας ἀποβαίνε, σὺν τῷ χρόνῳ, καὶ μιὰ χωριστὴ προσωπικότης, μὲ ἰδίαν ἐντελῶς αἰσθαντικότητα, καὶ μὲ χαρακτῆρα ἰδιάζοντα. Καὶ ἄλλους μὲν ἑλκύει ἰδιαιτερα, ἡ μορφικὴ στιχουργικὴ ἐντέλεια ἄλλους ἡ νοσηρὰ μυστικοπάθεια καὶ ὁ παραληρῶν ὑστερισμός, ἄλλους ὁ ἔρως τῶν σπανίων ἀποχρώσεων, τῶν πολυτίμων καὶ σοφὰ διεστραμμένων, καὶ ἄλλους ἡ εὐγένεια τοῦ ὕφους, καὶ ἡ ἁπλότης τῆς ἠρέμου συγκινήσεως.

Εἰς τὴν τελευταίαν, ὁπωσδήποτε, μετριοπαθῆ κατηγορίαν, ἀνήκει ὁ Ἀνρὶ ντὲ Ρενιέ. Ἡ ποίησίς του εἶναι ἤρεμος, γλυκεῖα, συγκρατημένα καὶ λεπτὰ νοσταλγική, μελωδική, ἁβρά, ὀνειροπόλος· ὁ ὅλος τόνος τῆς ἐμπνεύσεώς του, εἶναι οἰκεῖος, συμπαθής, καλαίσθητος, περίτεχνος καὶ διακριτικός. Ἂν καὶ συγγενεύει εἰς ποιότητα, ἀπὸ τῆς μιᾶς του τῆς πλευρᾶς, μὲ λεπτοτάτας ἕνας εὐαισθήτους, πρὸς τοὺς ἐκλεκτοὺς ἀντιπροσώπους τῆς θαυμαστῆς σχολῆς τῆς «παρακμῆς» —χάρις εἰς τὴν ἐπίμονον συνύπαρξιν ἑνὸς στοιχείου πλαστικοῦ καὶ διαυγοῦς, ποὺ τὸν πλησιάζει, ἀμυδρά, πρὸς τὴν παρνασσικὴν καλλιλογίαν— δὲν ἔχει τὰς ὑστερικὰς ἀκρότητας, τὰ λαμπρὰ καὶ νοσηρὰ ἐκεῖνα χρώματα τῶν μεγαλυτέρων του συγγενῶν· ὁ ἀγαθὸς αὐτὸς συγκερασμός, τοῦ δίδει ἕνα νέον χαρακτῆρα, —ποὺ δίχως νὰ ἐκφεύγῃ γενικώτερα, ἀπὸ τὴν γραμμὴν τῆς παραδόσεως, κατέχει ὅμως τὸ μυστηριῶδες ἄρωμα, τὸ νωχελὲς καὶ κάπως ἀκαθόριστον, τῆς μελαγχολικῆς ἡδυπαθείας τῆς νεωτέρας λυρικῆς ποιήσεως. Τέρπεται εἰς ἡρέμους γραφικότητας, εἰς ἀρχαϊκὰς ἀναπολήσεις, εἰς εἰδυλλιακὰς λεπτολογίας—ἀλλὰ μὲ χάριν ἐντελῶς γαλατικήν, μὲ ἕνα διαρκῆ καὶ λεπτεπίλεπτον ποιητικὸν ἀριστοκρατισμόν. Εἶναι ὁ ποιητὴς τῆς γλαφυρότητος, τῆς ἐπιμελοῦς καλλιεπείας, τῆς τορνευτῆς καὶ πλαστικῆς ἀβρότητος, τῆς πολὺ ἐκλεκτικῆς μονομερείας — ὁ γνήσιος λατῖνος λυρικός.

Ναπολεων Λαπαθιωτης

ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΤΑΛΙΚΟ ΠΑΡΝΑΣΣΟ

LORENZO STECCHETTI

Ἕνας ἀπὸ τοὺς γλυκύτερους καὶ πιὸ συμπαθητικοὺς ποιητὰς τῆς Ἰταλίας.

Ἡ βιογραφία του—ὅπως λέγει ὁ Γκουερίνι (ἐκ' ὀτῆς τῶν ἔργων του καὶ ἐξάδελφός του)—συμπεριλαμβάνεται ὅλη μέσα σὲ τρία λόγια: πέθανε τριάντα χρονῶν.

Ὁ Στεκέττι γεννήθηκε στὰ 1845 στὶς 4 τοῦ Ὀχτώβρη σ' ἕνα ὄμορφο χωριὸ τῶν Ἀπεννίνων, τὴν Καζέλλα, ἀπὸ οἰκογένεια ὄχι πλούσια ἀλλὰ ἀρχοντική. Ἤτανε δυὸ χρονῶν σὰν ἔχασε τὸν πατέρα του καὶ ὀχτώ, ὅταν πέθανε ἡ μαμά του. Ἔκανε τὶς σπουδές του στὴν Ραβέννα, στὸ Τορίνο καὶ σὰ 1865 στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Μπολώνιας. Ἐθαύμαζε ξεχωριστὰ τὸν Βύρωνα, τὸν Χάϊνε καὶ τὸν Μυσσέ.

Εἶχε πάντα τὴν ἰδέα πὼς θὰ πεθάνῃ νέος. Αὐτὸ δὰ φαίνεται καὶ μέσα σ' ὅλα του τὰ ποιήματα καὶ γι' αὐτὸ ἔλεγε πὼς θὰ ἐκδοθοῦνε μετὰ τὸ θάνατό του—ὅπως κ' ἔγινε.

Τὸν χειμῶνα τοῦ 1870—μιὰ δραδυὰ Ἀποκρηᾶς—ἔφτυνε γιὰ πρώτη φορὰ αἷμα. Ἡ ζωή του ἔκτοτε, ζωὴ ποιητὴ καὶ ἀνθρώπου τοῦ κόσμου μαζί, δὲν ἄλλαξε καθόλου ἂν καὶ ἤξερε καλὰ τὴ θέση του. Ἔγινε μόνο περισσότερο μελαγχολικὸς καὶ ἀδιάφορος σὲ πράγματα ποὺ ἀγαποῦσε ἄλλοτε πολύ.

Οἱ γατροὶ τοῦ σύστησαν τὸ κλίμα τῆς Νεάπολης, τελευταῖο καταφύγιο γιὰ νὰ παρατείνουνε τὴν ἀγωνία τοῦ φθισικοῦ. Καὶ ἡ ἀγωνία του αὐτὴ ἄρχισε νὰ γίνεται ἀνυπόφορη καὶ φριχτή. Εἶχε τὴ συναίσθηση πὼς πέθαινε λίγο, λίγο ἐνῷ ἡ ὁμορφιὰ τῆς φύσης γύρω του τὸν προσκαλοῦσε στὴ ζωή, στὰ νιάτα, στὴν ἀπόλαυση.

Σὲ μιὰ κυρία ἔγραφε:

Τὸ κεφάλι μου πονεῖ—νοιώθω πὼς πεθαίνω
Στὶς φτωχὲς τὶς φλέβες μου καίει ὁ πυρετὸς
Χλώμιασα κ' ἐλίγνεψα—εἶμαι σὰν νεκρὸς
Μά... σὰν δῶ ἐσένανε—ἄχ! τί θᾶμα—γιατί νω!

Σὰν σὲ συλλογίζομαι μοῦ περνοῦν οἱ πόνοι
Κ' ἡ χλωμὴ ἐλπίδα μου πάλι μεγαλώνει.
Γιὰ νὰ μὴν πονάω πιὰ θέλω νὰ πεθάνω
μὰ γιὰ τὴν ἀγάπη σου λαχταρῶ νὰ γιάνω...

Εἶνε τόσο παθητικὰ τὰ τραγούδια του! Θαρρεῖ κανεὶς ὁ θάνατος ποὺ παραστεκότανε πλάϊ του πάντα τοῦ ἔλεγε ὅπως ὁ Βιτέλλιος στὰ θύματά του: θέλω νὰ νοιώσης πῶς πεθαίνεις!

Δὲν μπόρεσε νὰ μείνη πολὺ στὴ Νάπολη καὶ μιὰ μέρα οἱ φίλοι του τὸν ξανάειδανε στὴν Μπολώνια χλωμό, ἀδύνατο, ἑτοιμοθάνατο. Τὸ Φεβρουάριο τοῦ 1876 ἐτηλεγραφοῦσε στὸν ἐξάδελφό του: Ἔλα νὰ με δῇς πεθαίνω.— Ρέντζος.

Τὴν ἄλλη μέρα ἔσβυσε μὲ τὴ λέξη: Τέλος (fine) στὰ πικρομένα του χείλη.

Εἶνε θαμμένος στὸ νεκροταφεῖο τοῦ ὡρείου χωριοῦ του καὶ τὸ μόρμαρο τοῦ τάφου του ἔχει μόνο τ' ὄνομά του καὶ τὴν ἡμερομηνία τοῦ θανάτου του.

Ἡ ποίησή του εἶνε γεμάτη αἴσθημα βαθὺ καὶ ὁ στίχος του φωτεινός, ὅλος ἁρμονία καὶ χάρη. Τὰ σοννέτα του ἔχουν μιὰ ξεχωριστὴ τέχνη. Φαίνεται πὼς στὴ ζωὴ—ὅπως ἦταν ὄμορφος καὶ καλλιτέχνης—εἶχε πολλὲς ἐρωτικὲς ἐπιτυχίες. Στὸ μαρμάρινο μπαλκόνι μιᾶς Βίλλας στὴ Μπολόνια ἔχει γράψει ἕνα τραγοῦδι ποὺ ἡ ἐνδιαφερομένη τὸ ἀντέγραψε καὶ τὸ ἔστειλε στὸν ἐκδότη του.

Τῆς γρόφει περίπου αὐτά:

Ἴσως μιὰ νύχτα στὸ μπαλκόνι καθισμένη
Ἐκεῖ μέσ' στὰ λουλούδια ὅπου πρῶτο σ' εἶδα
Ἀκούσης μιὰ φωνὴ δραχνὴ καὶ μακρυσμένη
Κάτι σὰν στεναγμὸ—ἀγάπη—θλίψη—ἐλπίδα..

καὶ ἐξακολουθεῖ μὲ χάρη ποὺ δὲν ἀποδίδεται σὲ στίχο χωρὶς νὰ χάση:

Θὰ σκύψης τότε καὶ ἀνάμεσα στὰ λουλούδια σου
θὰ κόψης ἕνα νὰ στολίσης τὰ μαλλιά σου
Καὶ τὸ χέρι σου θὰ διαλέξη ἐκεῖνο
Ποὺ κρύβει μέσα στὰ πέτηλλά του ἕνα μοῦ δάκρυο

Μὴν τὸ πάρης γιὰ δροσιὰ τὸ δάκρυό μου.
Ὄχι, εἶνε μιὰ σταλαγματιὰ κλᾶμμα τῆς καρδιᾶς
Κι' ὁ στεναγμὸς ποὺ ἄκουσες δὲν εἶνε τοῦ ἀνέμου
Εἶμ' ἐγὼ ποὺ πεθαίνω καὶ στὸν στέλνω γαλήνη μου
τὸν τελευταῖο θρῆνο μου καὶ τὸ στερνὸ φιλί μου...

Ἡ μελαγχολία κυριαρχεῖ μέσα σ' ὅλα τὰ ποιήματά του. Εἶν' ἕνα ἀηδόνι ποὺ κλαίει τὸν πόνο του κρυμμένο μέσα στὰ κλαδιὰ ἑνὸς κυπαρισσιοῦ.

Φτωχοί μου στίχοι σκορπισμένοι στὸν ἀγέρα
Τῆς νιότης μου ἀνάμνησες γλυκιὲς

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ: ΠΙΝΔΑΡΟΥ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ
ΣΤΙΣ ΕΤΑΙΡΕΣ ΤΗΣ ΚΟΡΘΟΣ

Κοπέλλες κατοδεχτικὲς στὴν πλούσια Κόρθο,
Ἐλάτεθ τῆς Πειθῶς,
Ποὺ τῆς χλωρῆς τῆς λιβανιᾶς τὰ ξανθὰ δάκρυα κάτε
Πάντα ἀνυψώνοντας τὸ νοῦ στὴ Μάνα τῶν Ἐρώτων
Τὴ θεία Ἀφροδίτη,
Ποὺ ἀπὸ ψηλάθε ὑπόσχεση σᾶς δίνει
Σ' ἐρωτικά, ὦ κοπελλιές, νὰ δρέψετε κρεββάτια
Τῆς τρυφερῆς τῆς ὥρας τὸν καρπό,

Ρίμες χαρούμενες χλωμές, πονετικές,
Φτωχές μου ρίμες τί θὰ γίνεται μιὰ μέρα...

Τὰ περισσότερα εἶνε ἕνας ὕμνος στὸν ἔρωτα ποὺ μέσα στὴν ἁρμονία του βαραίνει ἡ συναίσθηση τοῦ θανάτου ποὺ πλησιάζει. Γιὰ μιὰ ξενητεμένη ἀγάπη του γράφει:

Ἕνα ὀργανέτο τὴ σιγὴ τοῦ δρόμου μας, ξυπνάει
Κι' ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο στὴν κάμαρά μου μέσα
ὁ ζέφυρος σκορπάει
Καμπίσια καὶ μοσχόλουστη τῆς ἄνοιξης ἀνέσα
Ὅμως, γιατὶ νὰ τρέμουνε τὰ γόνατά μου ἐμένα
Νάναι ἡ ὄψη μου χλωμή, τὰ μάτια μου κλαμμένα;
Πιάνω τὸ κεφάλι μου—σφίγγω τὴν καρδιά μου
Κ' ὅλο ἐσένα σκέπτομαι ποῦσαι μακρυά μου.

Κ' ἕνα χαριτωμένο λυρικὸ ποὺ μέσα στὸν αἰσθαντικὸ λυρισμό του κλείνει μιὰ δυνατὴ σάτυρα!

—Ἐλεημοσύνη ἀφεντικὸ γιὰ τοῦ θεοῦ τὴ χάρη
Εἶμαι γυμνός, πεινῶ, πονῶ, δόσε κάνα δεκάρι...
—Δὲ δίνω.
—Ἀχ! γιὰ τὸ θεό..
—Πήγαινε στὰ κομμάτια.
—Κάντο γιὰ τὴν Ἀγάπης σου ἀφέντη μου τὰ μάτια
Ὦ! σὲ παρακαλῶ...
—Νά.. πάρ' ἕνα χιλιάρικο καὶ σῦρε στὸ καλό!

Αὐτὸς εἶνε ὁ Στεκέττι. Ὅλο φῶς, ἁρμονία, χάρι, αἴσθημα, πόνος.

Πιθανὸν σήμερα ποὺ ὁ συνδαλισμὸς ἔγινε μόδα καὶ τὸ ποίημα κατάντησε σκοτεινὸ στριφνό, ἀκατανόητο σὰν γρίφος, αἴνιγμα, ἱερογλυφικὴ ἐπιγραφή, οἱ στίχοι τοῦ αἰσθαντικοῦ ποιητὴ νὰ θεωροῦνται ὀπισθοδρομικοί, ἀργοπορημένοι καὶ πεζοὶ ἀπὸ τοὺς ὑπερ-μοντέρνους ποιητάστρους. Ὅσο ὅμως ὑπάρχουν ἄνθρωποι μὲ καρδιὰ ποὺ πονοῦνε, ἀγαποῦνε, πάσχουνε, τὰ ποιήματα τοῦ Στεκέττι θὰ συγκινοῦν καὶ θ' ἀρέσουνε.

ΣΥΛΒΙΟΣ

(Γ. Γ. Λυποῦμαι ποὺ δὲν μπόρεσα ν' ἀποδώσω τοὺς στίχους μὲ τὴν ὀμορφιὰ τοῦ Ἰταλικοῦ πρωτότυπου.).

Γιατὶ ὅλα στὴν ἀνάγκη εἶνε καλά..
Μὰ ἐγὼ ἀπορῶ τί θὰ μοῦ εἰποῦν τοῦ Ἰσθμοῦ οἱ προεστοί
Τέτοιαν ἀρχὴ σὰν ἔκανα σκόλιου γλυκοῦ σὰ μέλι
Γιὰ τὶς κοινὲς γυναῖκες ταιριαστή...
. . . . . .
Τὴ καθαρότη τοῦ χρυσοῦ στὴ δοκιμὴ τὴ βρίσκουν.
. . . . . .
Στὸν Ἱερὸ τὸ λόγου σου, ὦ ἐσὺ Κυρά, τῆς Κύπρος
Κοπάδι ἑκατὸ νειῶν πορνῶν σοῦφερ' ὁ Ξενοφῶντας
Χαρούμενος ποὺ ἐκπληρωθῆκαν οἱ εὐχές του...

Μετάφρ. ΘΑΝΟΥ ΔΟΓΑΝΗ

ΜΕΡΙΚΟΙ ΑΠ' ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΣ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΑΥΤΟΥ:

ΠΟΙΗΣΙΣ, ΔΙΗΓΗΜΑ, ΚΡΙΤΙΚΗ-ΞΕΝΟΙ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΟΙ:

Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ

ΜΙΛΤ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

Α. ΠΡΩΤΟΠΑΤΣΗΣ

ΣΤΕΦ. ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΙΡΑ :

ΕΡΩΤΙΚΟΙ ΕΠΙΛΟΓΟΙ :

ÈSTHETS :

ΕΜΕΙΣ, ζητοῦμε πάντοτε τὴ χίμαιρα
τὸ ἄπιαστο, τὸ 'Αβέβαιο τὴν πλάνη·
εἴμαστε ἀρρῶστοι ποὺ ζητοῦμε κἄποιων φίλων μας
τῶν πόθων τὶς ὁρμές μας τὶς νὰ γιάνη.

Καὶ φεύγομε..... Καὶ πᾶμε πρὸς τὸ ἄγνωστο
κυνηγητὲς πάντα τοῦ ἀπείρου·
πίσω μας μένουνε παράξενα
τὰ βήματά μας σὰν σκιὲς, ὀνείρου.

Μὴ μᾶς ζητᾶτε· πάλι τὸ φθινόπωρο,
τὸ θέρος, τὸ χειμῶνα, θὰ μᾶς δῆτε·
Σεῖς, θάστε τὰ ὡραῖα τὰ τριαντάφυλλα
καὶ μεῖς οἱ μαῦροι τρωγλοδῦτες.

ΜΑΚΡΥΝΕΣ ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ :

ΑΠΟΨΕ θὰ σοῦ κάμω ἐξομολόγησι
ἀγαπητὲ καὶ τρὶς ἀγαπημένε·
θὰ ὑποδυθῶ πρόσωπο ἀρχαίου δράματος
κ' σ'ἀναμνήσεις θὰ χαθῶ νοσταλγικὲς :

Θυμάμαι κάποια χείλη... κἄποιο πρόσωπο
κἄποια μορφὴ, κἄποια ματάκια, κἄποιο Σῶμα
καὶ κἄποιες νύχτες ποὺ ὅλα γύρω ἐβούϊζαν—
(—Σὰ χθὲς· πῶς τὰ θυμοῦμαι, ἀκόμα)

Σὰ σκιὲς ἐπέρασαν· καὶ φύγαν ὅλα, γύρω μου
μέσα στὴν πάχνη τοῦ μυαλοῦ μου, μὲς στὸ βάθος
τῆς σκέψης μου, ποὺ μ' ἐξαντλεῖ τελειωτικὸ
καὶ μὲ ὠθεῖ, στοῦ ἐρωτισμοῦ τὸ πάθος.

Δὲν ἦσαν ὅλα τίποτε, ἢ μιὰ χίμαιρα
κάτι ποὺ ἀνήκει πειά, στὴ λήθη·
στὰ λέγω γιατὶ τώρα κἄτι αἰσθάνομαι
ποὺ στὰ εἶπα, νὰ μοῦ φεύγει ἀπὸ τὰ στήθη...

ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ :

ΔΟΣ ΜΟΥ τὸ χέρι σου, κι' ἔλα μαζὶ νὰ σύρομε
τ' ἀβέβαια μας βήματα πρὸς κάποια μέρη
ποὺ κάθε ἑνὸς ἡ σκέψη τὰ ζητᾶ
καὶ κάθε ἡδονιστὴς τὰ ξέρει.

Μὲς στὶς σκιὲς, κάτω ἀπ' τὰ φῶτα, μέσα κεῖ,
στῶν ἀρωμάτων καὶ στοῦ φεγγαριοῦ τὰ ρίγη
θὰ πιοῦμε καὶ θὰ δοῦμε τ' ἀγκαλιάσματα
τῆς νιότης ποὺ σὲ λίγο θὰ μᾶς φύγη.

Εἰκόνες θεῖες, θ' ἀνοιχτοῦν ἁδρὰ, στὰ μάτια σου·
χείλη θὰ ἰδῆς, ἴσως γιὰ πάντα ἑνωμένα·
συμπλέγματα λάγνων ἐρώτων, ἄμορφα
σώματα, μὲς στὴν ἡδονὴ παραδομένα.

'Ακόμα λίγο τάχυνε τὸ βῆμα σου....
Ἄσε τὰ ζεύγη νὰ αἰσθανθοῦνε τὴ χαρά των
καὶ ἔλα νὰ πᾶμε λίγα βήματα, πιὸ κεῖ
καὶ νὰ χαθοῦμε μὲς στὸ πέλαγος τῶν ἀρωμάτων.

'Απόψε θὰ σοῦ κάμω ἐξομολόγησι·
— ἄλλος κανεὶς, δὲν πρέπει νὰ τὴν μάθη—
ἔχω καὶ ἐγὼ, τέτοιους ἀνόμους ἔρωτας
ποὺ ἔχουν ἀρχὴ τῆς σάρκας μου τὰ βάθη :

Ἔδωσα κάποιο βράδυ, ὅλη τὴ νιότη μου
σὲ κάτι, ποὺ τὸ ἐγνώρισα, ἕνα δεῖλι
καὶ τώρα, τὄχασα· δὲν τὄχω ξαναδῆ....
—.Δόσμου κρασί... τοῦ Dorian Grey τὰ χείλη

δὲν ἔχουν τίποτε ὡραιότερο ἀπὸ ἐκεινοῦ.
Πὲς τὶ νὰ κάμω 'Ηλία, γιὰ νὰ τἄβρω ;...
—.Καὶ γώ, φεύγοντας ἀπ' τὴν Αἴγυπτο παράτησα
μιὰν ὕπαρξη θερμὴ ποὺ ἐδῶ δὲ θἄβρω.

ΥΠΕΡΤΑΤΗ ΘΥΣΙΑ :

Η ΘΕΑ τῆς σαρκός σου μοῦ ξυπνᾷ, ἐπαναστατημένες μου
γεμάτες ἄγριους πόθου, κι' αἴσχρὸ λάγγεμα αἰσθήσεις
ποὺ πρὸς τὸ βάθος κρύβουν αἷμα
καὶ πόνους δυνατούς, σκληρότατους.

Τὸ Σῶμα σου κι' ἡ Σάρκα σου ἡ αἰθέρια
ποὺ ἔχει ἀστείρευτη πηγὴ ἡδονῆς
πολὺ βαθειὰ μᾶς κρύβει τὴν ὀδύνη
καὶ τὴν προσωρινότητα μᾶς δείχνει τῆς Χορᾶς.

'Ω, ἔλα τὴ χαρὰ καὶ τὴ γλυκάδα νὰ αἰσθανθοῦμε
ποὺ θὰ μᾶς δώσῃ ἡ πρόσκαιρη εὐτυχιά.

Καὶ ὕστερα ὠχροὶ ἂς κυλιστοῦμε
κι' ἀναίσθητοι, ἀπ' τῆς ἐξάντλησης τὴν κόπωσι
στὸ χῶμα τὸ ὑγρὸ ποὺ θὰ μᾶς γίνη
καὶ κατοικία κοὶ ἀχώριστος μας σύντροφος.

'Εμεῖς ΑΙΣΧΡΟΙ, σὲ ὅλη τὴ ζωή μας
γιὰ τὴν ὑπέρτατην ἀγάπη στὴν ἀπόλαυσι
τοῦ 'Ιδανικοῦ τοῦ Αἰσθητικοῦ καὶ τοῦ 'Ωρκίου.

Αὐτὸ αἰσχρότερο γιατὶ μ' ἀχορταγιά
μές' τὶς ἀγκάλες του θὰ μᾶς συντρίψῃ
καὶ θὰ μᾶς γονατίσῃ πτώματα δίχως Ζωή.

Καὶ ἔτσι, μαζὶ μὲ ὅλες τὶς θυσίες στὴ ζωή μας
ἂς ἀφεθοῦμε καὶ σ' αὐτὴν γσλήνιοι
βέβαιοι πὼς θὰ εἶν' ἀνώδυνη μὰ κι' 'Υπερτάτη.

ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΙΣ :

Στὸ φίλο μου Γ. Μ.

ΠΕΡΝΩ τὸ δρόμο τῆς θλίψης καὶ τῆς μόνωσης
καὶ φεύγω· τὸ παράπονο ποὺ ἀφίνω
εἶναι ποὺ δὲν μ' ἐκαταλάβατε ποτέ.

Στὰ χείλη σου τὰ ρόδινα τὰ μυρωμένα,
τ' ἀγνὰ, δὲν ἄφησα τὸ φίλημα ποὺ θἄθελα
οὔτε τὲ μυστικό μου τὸ βαθὺ καὶ τὸ μεγάλο.

'Ο κόσμος σας ὁ γόης μὲ συνέτριψε.
'Εσὺ τὸ πτῶμα γνώρισες καὶ τὶς ἐπιθυμίες
ποὺ κυβερνοῦν τῆς Σάρκας μας τὴν ἄβυσσο.

Ἴσως νἀρθῆ ἐποχὴ ποὺ θὰ ζητήσης
γιὰ νὰ μὲ δῆς. Μὰ θἄναι ἀργά, πολὺ ἀργά...
Θἄμαι γιὰ ὅλους,—μὰ ὄχι καὶ γιὰ Σένα.

'Ο κρῖκος ποὺ μᾶς ἔδενε συντρίφτηκε·
—ἀλλοίμονο, τὸν σύντριψες μὲ λύσσα.—

Τώρα σκοτάδι μᾶς τυλίγει γύρω,—πίσσα...

ΤΟ ΑΙΩΝΙΟ ΤΑΞΕΙΔΙ :

ΜΟΥ 'ΦΥΓΕΣ· πρὸς τὸ θάνατο τοῦ ἀβέβαιου τὴ χώρα
ποὺ πᾶς, ἀγάπη πιὸ καλὴ δὲ θἄβρης ἀπ' αὐτὴν
καὶ θὰ γυρίσης, ἴσως, λυπημένος.

Στ' ἀτέλειωτο ταξείδι σου μιὰ λέξη δὲ θ' ἀκούσης
καλὴ, τὰ ὡραῖα μάτια σου τίποτα δὲν θὰ δοῦν·
κι' ἴσως ἡ ἀπογοήτευσις ποὺ θὰ σὲ καταλάβη
δῶρο νὰ σὲ νομίση τ' οὐρανοῦ.

Στὸ μακρυνὸ ταξείδι σου, σοῦ στέλλω μιὰν εὐχὴ
ποὺ, μὲς στὸ δρόμο σ' εὕχομαι νὰ σ' εὕρη :
νὰ θυμηθῆς καὶ πάλι τὴν ἀγάπη μου
καὶ γιὰ τὴ θύμησι μου νὰ δακρύσης·

—μὰ ποιὸς ξεύρει...

ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΙΡΑ : LIBIDO

OSCAR WILDE :

Στὸ φιλοποιητὴ Ναπολ. Λαπαθιώτη.

Η ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ:
—ΧΛΩΜΕΣ, κι' ἀσθενικὲς κυρίες -
πέρασαν, καὶ χάθηκαν στὸ ἡμίφως τῆς Ζωῆς μου.

Καὶ μοῦχουν πάρει κάτι μὲ τὸ διάβα τους
ἀπ' τὴ ψυχή μου, κἄτι μοῦχουν πάρει.

Κἄτι ποὺ μέσα μου ὑπῆρχεν ἀκαθόριστο
καὶ ποὺ εἶχεν ὑφανθῆ μὲ τὴν αἰσθητική μου

Καὶ τὸ ζητῶ,—ματαίως—στὰ στενοσόκακα.
στὰ πάρκα τὰ χλωμὰ, στὶς σκιὲς καὶ στὰ παιδάκια
μ'ἀλλοίμονον .. ἔχει χαθεῖ, ἀπὸ δῶ πολὺ μακρυά. .

ΓΕΡΑΜΑΤΑ :

Η ΗΔΟΝΗ :
Τὸ αἴσθημα ποὺ τὴ Σάρκα μου δονεῖ—
μὲ κούρασε μὲ ἐρήμαξε, μ' ἔκαμε πτῶμα
καὶ μ'ἄφησε ἔρημο στοῦ σαλονιοῦ τὴν ἄκρη

νὰ μοίρομαι καὶ νὰ θρηνῶ, μὲ δάκρυα
στὰ μάτισ, καὶ ρυτῖδες μὲς στὸ πρόσωπο...

'Η ἡδονὴ,
—'Ω, πῶς τὸ Σῶμα μου σὰν τὴ θυμᾶται πῶς πονεῖ—
μὲ ρήμαξε μέ πέταξε στὴν ἄκρη,
καὶ μοῦφερε ρυτῖδες ὦ, καὶ δάκρυα .'

ΗΔΟΝΙΣΜΟΙ :

ΚΙ' ΟΜΩΣ ἡ δίνη,
τὰ χείλη μας ποτὲ δὲν τὰ ἡδύνει
μὲ τὸ γλυκὸ πιοτὸ τῆς ἡδονῆς.

Κι' εἶναι ξανθόμαλλε μικρὲ νὰ συμπονῆς
τὸ ἐρωτικὸ τὸ Σῶμα ποὺ δὲν δίνει
τὴ γλύκα καὶ τὸ νέχταρ· μὰ κανεὶς
τὴ φλόγα τοῦ ἐρωτισμοῦ δὲν σβύνει
μόν' τὴν ἀνάφτει μπρὸς στὰ χείλη τῆς στιγμῆς.
Κι' ὅταν τὸ πάθος μας, παρηκμασμένο γύρει
νὰ ἐξατμισθῆ στὴ δίνη τῆς σιωπῆς,
θὰ ζώσουν τὸ κορμὶ κίτρινες φλόγες
καὶ θὰ σημάνῃ ὁ θάνατος τῆς ἡδονῆς,

Τὰ χείλη μας ποτὲ δὲν τὰ ἡδύνει
ἡ δίνη
κι' οὔτε ποτὲ νέχταρ μᾶς δίνει
ἡ ἡδονὴ·
ποὺ μᾶς κεντᾷ τό Σῶμα καὶ πονεῖ.

Ο ΜΑΡΙΟΣ ΒΑ'Ι'ΑΝΟΣ

ΚΥΚΝΕΙΑ :

ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΑ :

ΚΥΜΒΑΛΑ, σεῖστρα, λαγοῦτα, βιολιὰ,
κλαρῖνα, κιθάρες, βαθύφωνες βιόλες,
τοῦ τρελλοῦ τοῦ γλεντιοῦ κι' ἀπόψε μαντόλες
βαρεῖτε, βαρεῖτε τραγούδια τρελλά.

Τὰ ξανθά σας, γυναῖκες, ἡ μαῦρα μαλλιὰ
στολίστε μὲ κόκκινα ρόδα καὶ βιόλες
κι' ἀγκαλιὰ, γελαστὲς καὶ χαρούμενες ὅλες,
τραγουδῆστε, γελᾶστε, φωνᾶξ'τε : «Ἔ! γειά !...»

Κι' ἐνῷ γύρω τὰ γέλοια κι' ἡ φωνὲς τὰ βιολιὰ
στὸ μεθύσι θὰ χύνουν μιὰν ἄπαυστη φλόγα,
ἐσὺ πονεμένη, σκεφτική μου καρδιά,

Τὸν ἀνθρώπινο πόνο σου, πάλε, μολόγα :
—Πόσα ὥμορφα ὅλα, ὅλα ἐδῶ στὴ ζωὴ,
μὰ, σὰν σβύσω, ποιὸς θἄρθῃ, ποιὸς μαζί μου θἄρθῃ ;

Γ. ΠΕΛΛΕΡΕΝ

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ :

Τ' ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΟ ἀγέρι διαβαίνοντας γοργὸ μεσ' ἀπὸ πυκνόφυλλα κλαδιὰ φέρνει πάνω στὰ φτερά του ἕναν ἀχὸ γλυκὸ καὶ μονότονο, ἕνα τραγοῦδι στρωτὸ καὶ γαλήνιο ποὺ ξεφεύγει ἀπὸ κάποιο φτωχικὸ καλύβι κρυμένο στό βάθος ἑνὸς περβολιοῦ.
Τὶ νάναι ἐκεῖνο ποὺ ἔτσι ὄμορφα καὶ μελαγχολικὰ σέρνει σκλάβα τὴ σκέψη σὰν ἁρμονικὸ γαλήνιο παραμῦθι· ὁ ἀντίλαλός του γλυκὰ μαρτυράει πὼς εἶν νανούρισμα μιᾶς μάννας ποὺ ἀποκοιμίζει τ' ἀγγελόμορφο παιδί της.
Ὅσο αὐτὸ ἀθῶο κι' ἀμέριμνο βυθίζεται γλυκὰ στὸν ἀγγελικό του ὕπνο τόσο καὶ τὸ νανούρισμα γίνεται σιγανὸ καὶ σβύνει σὰν μακρυνὴ ἠχὼ σὲ μιὰ νότα ψιλὴ καὶ γλυκειὰ ποὺ τὴν παίρνει ὁ ἄνεμος γιὰ νὰ χαϊδέψῃ τὰ φύλλα.
Μὰ δὲν ἀργεῖ ν' ἀλλάξῃ ὕφος ἀρχίζοντας ἕνα ἐλαφρὸ πεταχτὸ τραγουδάκι γεμάτο ἐλπίδα καὶ χαρὰ ποὺ ζωντανεύει γύρω ἀπὸ τὸ παιδί της τὰ ὡραῖα καὶ μεγάλα ὄνειρα μὲ κάποιαν ἀόριστη εὐτυχία ἀλλὰ καὶ μὲ κάποιον ἀόριστο φόβο!! γιατὶ σ' ἕνα σημεῖο τὸ ζωηρὸ τραγοῦδι κλονίζεται ἀπὸ ἕνα βαθὺ στεναγμὸ ποὺ κατρακυλάει καὶ σβύνει καὶ σβύνει, ποιὸς ξέρει ἀπὸ πιὸ μαῦρο τοῦ φόβου συλλογισμὸ γεννημένος γιὰ νὰ ταφῆ ἀμέσως στὴν πιὸ ἀπόμακρη ἄβυσσο τῆς μητρικῆς ταραγμένης ψυχῆς. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ νανούρισμα ἀκούγεται αὐτὴ τὴ φορὰ νὰ σέρνεται κλαυθμηρό, τόσο κλαυθμηρὸ ποὺ τὰ λουλούδια γέρνουν τὸ κεφάλι τους λυπημένα.
Μὰ τ' ἀγγελοῦδι ποὺ κοιμᾶται, ξυπνάει καὶ φωνάζει, φωνάζει δυνατά..... κλαίει γοερά.... γιὰ νὰ σκορπίσῃ ἴσως τὰ σύννεφα ποὺ μάζεψε τριγύρω τῆς μανούλας του ἡ λαχτάρα, κι' ἐκείνη ποὺ σὰν ἀπὸ μαῦρο ὄνειρο ξυπνάει σκύβει πάνω ἀπ' τὴν κούνια γελαστὴ καὶ τὸ φιλεῖ.
Μὲ ξεκούραστη τώρα τὴ σκέψη ἀρχίζει πάλι τὸ συνηθισμένο πρῶτο σκοπὸ ἥσυχα ἥσυχα ὅσο ποὺ τ' ἀγγελικὰ βλέφαρα μισοκλείνουν, κλίνουν, ἀφίνοντας νὰ πλανᾶται πάνω τους ἕνα αἰθέριο θεῖο χαμόγελο, σὰν νὰ ὁραματίζονται κάποιου ἀγγέλου πέρασμα ἀνάλαφρο ἀπ' τὴ γῆ.
Καὶ κοιμᾶται... κοιμᾶται... βαθειά.
Ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὴν «Berceuse» τοῦ Grieg· μπορεῖ νὰ ἀπαγγελθῆ μὲ ὑπόκρουσι στὸ πιάνο.

LITTERATURE NEO-HELLENIQUE: C. P. CAVAFY:

DE LA BOUTIQUE

IL LES enveloppe, soigneusement, avec ordre,
dans de la précieuse soie verte.

Des roses de rubis, des lys de perles,
et des violettes d' améthystes. Tels qu'il les juge,

les a voulus et fui apparai-sent beaux Non pas comme la [nature
lui les a montrés et enseignés. il les laissera dans sa caisse

comme preuves de son travail génial et audacieux.
Et quand, dans la boutique, entre en acheteur,
il sort, des écrins, d' autres bijoux á vendre-extrêmement [precieux -

chaines, bracelets, colliers et bagues.

GRIS

OBSERVANT une opale moitié grise,
Je me suis souvenu de doux beaux yeux gris,
Que j' ai vu, il doit bien y avoir vingt ans...
. . . . . .
Un mois nous sommes aimés.
Puis, après son départ, je crois pour s' établir
A Smyrne, on ne s'est plus revu.

Ils doivent être laids—s'ils vivent—les deux yeux gris,
Il a dû se faner le beau visage.

Toi, mémoire, garde—les comme ils étaient.
Et ce que tu peux de cet amour, ce que tu peux,
Ramène-le moi ce soir.

Traductions de

AL. KYRIAKOPOULO

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ:

ΟΥΓΓΡΙΚΗ: **CAROLY GARDA**:

ΧΙΝΟΠΩΡΟ

ΣΑΝ κῆπο δείχνει ὁλάνθιστο τὸν κάμπο ἡ ἀνεμῶνα·
κάτου ἀπ' τὸ παραθῦρι μου μιὰ ροδωνιὰ λιγώνει.
κι' ὅμως—γιὰ κύττα ἀπ'τὶς κορφὲς ποῦναι γεμᾶτες [χιόνι
πῶς θλιβερὸς ξεκίνησεν ὁ στρατὸς τοῦ χειμῶνα.

Ὅμοια κι'ἐμέ: μὲσ'στὴν καρδιὰ τὸ θέρος ζευγαρώνει
μὲ τὸν 'Απρίλη—ἀλίμονο—μὰ στὰ μαλλιὰ κορῶνα
μοῦ βάζει τὸ χινόπωρο τοὺς πάγους τοῦ χειμῶνα.

— Ὅπως τὰ λούλουδα μαδοῦν κι' ἡ ζήση μας δια- [βαίνει!—
Στὰ γόνατά μου ἀκούμπησε, καλή μου, τὶ ἐδῶ κάτου
ἐκεῖνον ποὺ προσκέφαλο σοῦ δίνει τὴν καρδιά του
αὔριο μπορεῖ στὸν τάφο του νὰ κλαῖς γονατισμένη

Ἄκου: θαρθῆς στὸ μνῆμα μου μὲ δάκρυα ἀγαπη- [μένη
καὶ κρέπια, ἢ ὁ ἄλλος ποὺ θὰ ρθῆ - ὅλα περνοῦν [δῶ κάτου
θὰ σκάψει ὡς καὶ στοῦ τάφου μου τὴν πλάκα τ' [ὄνομά του;

Κι' ἂν κάποτε τὰ κρέπια σου βγάλης, νὰ τ' ἀκουμ- [πίσης
—μαύρη σημαῖα—στὸ μνῆμα μου γιὰ νὰ διπλοπεν- [θήσω
καὶ μιὰ νυχτιὰ ἂν θὰ σηκωθῶ μὲ θωπία νὰ σφουγ- [γίσω
τὰ δάκρυά μου, ποὺ μπόρεσες βλαστάρι νὰ σκιρτήσεις

κι' ἄλλη ἄνοιξη μ' ἄλλα φιλιὰ καὶ χάδια ἄλλα ν' [ἀνθίσεις
κι' ἔπειτα κάνοντας ξαντὸ τὰ κρέπια θὰ τ' ἀφίσω
'πὰ στῆς καρδιᾶς μου τὴν πληγὴ—μὰ δὲ θὰ λησμο- [νήσω

Μετέφρασε ἀπὸ τὸ ἀνέκδοτο χειρόγραφο.

Κ. ΒΕΛΜΥΡΑΣ

ΑΡΧΑΙΑ: ΠΑΥΛΟΣ Ο ΣΙΩΠΗΛΟΣ

ΑΔΥΝΑΤΗ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ

«ΑΝΤΙΟ!» Μόλις πήγαινε ν' ἀνέβη στὰ χείλη μου, αὐτὴ ἡ θλιβερὴ λέξι σταμάτησε στὸ λαιμό μου, καὶ μένω, τὸ βλέπεις, μένω!
Περσότερο μὲ τρομάζει νὰ σ' ἀφήσω, παρὰ νὰ κατέβω στὸν Ἅδη ἀψηφώντας τὴν 'Αχερόντεια νύχτα. Ἡ ἐμορφιά σου δὲν εἶνε γιὰ μένα ἡμέρα, τὸ γλυκὸ φῶς τῆς μέρας; Μὰ ἡ μέρα δὲν μιλᾶ καθόλου, καὶ σὺ ὡστόσο μοῦ λὲς πράγματα,.. πράγματα πιὸ τρυφερὰ κι' ἀπὸ κεῖνα ἀκόμα ποὺ στενάζουν οἱ Σειρῆνες, λόγια χαδιάρικα, λόγια γεμᾶτα ὑπόσχεση, τόσο, ποὺ γαντζώνουνται ἀπάνω τους ὅλες οἱ ἐλπίδες ποὺ κρατῶ στὴν ψυχή!

ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ:

ΣΑΡΚΑ

ΑΧ! αὐτὸ τὸ πόδι... αὐτὸ τὸ γόνατο... αὐτὲς οἱ γάμπες... ποὺ ἡ θέα τους μονάχα—κ' ἔτσι πρέπει—μοῦ σταματᾶ τὴν καρδιά! Ἄχ! αὐτὴ ἡ πλάτη, αὐτὰ τὰ μεριά! Καὶ τοῦτος ὁ ὦμος, ὁ λαιμὸς ἐτοῦτος ὁ λυγερὸς, τὰ χέρια, καὶ τὰ μάτια τὰ μάτια αὐτὰ ποὺ μὲ τρελαίνουν! Καὶ τὰ μικρά σου τ'ἀναταράσματα... Ἄχ! τὰ μικρά σου τ' ἀναταράσματα ποὺ φέρνουν τέτοιο ἡδονικὸ ἀποτέλεσμα! Ὤ! καὶ τὰ φιλιά σου τ' ἀπερίγραπτα, καὶ κεῖνα τὰ λόγια, ὤ! τὰ λόγια σου τὰ φλογερὰ ποὺ μὲ καῖνε!
Καὶ τόσο τὸ καλύτερο ποὺ εἶσαι λίγο χωριατοποῦλα καὶ δὲν ξέρεις ἀπόξω τὰ τραγούδια τῆς Σαπφῶς! Τάχα καὶ ὁ Περσέας δὲν ἀγάπησε τὴν 'Ανδρομέδα ποῦταν ἀπ' τὴν Αἰθιοπία;

ΛΑΤΙΝΙΚΗ· THYILLUS:

ΕΔΩ ΚΟΙΜΑΤΑΙ:...

Η ΑΡΙΣΤΟΜΑ, ἡ χορεύτρια μὲ τὰ κρόταλλα, ποὺ τὰ λυμένα της μαλλιὰ χορεύανε τρελλοὺς χοροὺς στὸν ἀέρα, καὶ γύρα στὰ πεῦκα τὰ ἱερὰ, στὶς γιορτὲς τῆς Κυβέλης, ἡ 'Αριστόμα ποὺ ξεφρένιάζε τὰ φλάουτα, καὶ ποὺ τῶχε παιγνίδι της ν' ἀδειάζει μονομιᾶς τρία κύπελλα γεμάτα κρασὶ, ἡ 'Αριστόμα κοιμᾶται ἐδῶ, κάτω ἀπ' αὐτὲς τὶς λεῦκες.
Γιαυτήνα τελειῶσαν πιὰ τὰ χάδια, κι' οἱ φλογερὲς ἐρωτικὲς νυγτιὲς, καὶ τὰ ὁρμητικὰ ταγκαλιάσματα!

Τώρα τὴ σκεπέζει τὸ θλιβερὸ τοῦτο χῶμα, κείνη ποὺ τὴ σκεπάζαν ἄλλοτες τὰ στεφάνια, κι' οἱ ἀνθισμένες ἡ γιρλάντες!

ΓΑΛΛΙΚΗ: FRANCIS JAMMES:

Η ΚΟΠΕΛΑ

ΑΦΡΑΤΗ εἶν' ἡ κοπέλα
κι' οἱ φλέβες της λεπτὲς
κάτω ἀπ' τὸ μπράτσο, μοιάζουν
πρασινωπές.

Δίχως κανεὶς νὰ ξέρει
γιατὶ, ὅλο γελᾶ,
καὶ κάπου κάπου βγάζει
ξεφωνητά.

Τὸ νοιώθει πὼς ἀνάβει
μὲς τὴν καρδιὰ καϋμοὺς
θερίζοντας στὸ δρόμο
τοὺς ἀνθοὺς;

Θὲ νἄλεγες πὼς ξέρει
τὰ τῆς ζωῆς καλὰ,
κάποτε. Κουβεντιάζει
ψιθυριστά.

Ὤ! χρυσῆ μου! ὦ, λὰ, λά...
Γιὰ φαντάσου... τὴν Τρίτη
σὰν τὸν εἶδα... τὶ γέλια...»
ὅλο αὐτά.

Ὅταν κανεὶς γι' αὐτήνα
πονεῖ, πρῶτα σωπαίνει:
δὲ γελᾶ πιὰ, καὶ στέκει
ξαφνιασμένη.

Στοὺς δρόμους τοὺς μικροὺς
τὰ χέρια της γιομίζει
μὲ καθετὶ ποὺ γύρω
ἀνθίζει.

Εἶνε ψηλὴ κι' ἀφράτη
μὲ μπράτσα τὶ ἁπαλὰ!
'Ορθόστηθη, ὁ λαιμός της
γέρνει μπροστά.
Μετέφρασεν, ἡ

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

ΕΒΡΑΪΚΗ: ΣΟΛΟΜΩΝ:

ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ

Σουλαμίτις:

—ΑΣ ΜΕ φιλήσουν τ' ἅλικά Του χείλη
Γιατὶ ἡ ἀγάπη Του γλυκειὰ 'ναι ὡς τὸ κρασί.
Σὰν μύρο τ' ὄνομά Του τὴν ψυχὴ μεθάει
Γι' αὐτό, γλυκέ μου, κάθε ὡραία σὲ ποθεῖ.

Μαζί σου πάρε με, ὦ μὴ μ' ἀφήσῃς
Στοῦ Βασιλιᾶ μὲ σέρνουν τὴ στρωμνὴ
—Εἶσαι ἡ χαρά μας κι' ὁ γλυκὸς καϋμός μας
Καὶ μᾶς μεθάει ἡ ἀγάπη σου σὰν τὸ κρασί

—Κι' ἂν εἶμαι μελαψὴ, εἶμαι γλυκειὰ κι' ὡραία
Ὦ κόρες 'Ιερουσαλὴμ,
Καθὼς τσαντήρια τοῦ Κηδὰρ
Καθὼς στολὴ τοῦ Βασιλέα

Ἡ ἡλιοκαμένη μου μὴ σᾶς ξαφνίζει ὄψη
Τὶ μ' ἔστειλαν οἱ ἄσπλαγχνοι ἀδερφοὶ
Δραγάτισσα στὰ μακρυνὰ τ' ἀμπέλια
Κι' ἄχ! μοῦμελλεν ἐτούτη ἡ ἀρπαγή.

Πές μου, γλυκέ μου, σὲ ποιὰ λειβάδια
Τὰ πρόβατα ὁδηγᾶς,
Σὲ ποιὸ ἰσκιωμένο τόπο
Νὰ κοιμηθοῦν τὰ πᾶς;

'Απόσπασμα

Χ. Λ.

ΡΩΣΣΙΚΗ: M. LERMONTOF:

ΟΧΙ, ΔΕΝ ΑΓΑΠΩ ΕΣΕΝΑ

'Εκείνη ποὺ ἀγαπῶ βαθειά, ἐσὺ δὲν εἶσαι, ὄχι·
κι οὔτε καὶ λάμπει ἡ ὀμορφιά σου ἡ ἐξωτικὴ γιὰ μένα.
'Εκεῖνο ποὺ βαθύτατα σὲ σένα ἔχω ἀγαπήσει,
εἶναι οἱ λῦπες οἱ παληές, τὰ νιᾶτα τὰ χαμένα.

Κι ὅταν μές στὴν ἀγκάλη μου καμμιὰ φορὰ σὲ σφίγγω,
καὶ μές στὰ μάτια σου βαθειὰ βυθίζω τὴ ματιά μου,
ἕνα παράξενο αἴσθημα νὰ μὲ γεμίζῃ νοιώθω,
ἀλλ' ὅμως ὄχι, δὲν μιλῶ γιὰ σένα στὴν καρδιά μου.

Μιλῶ τότε στὴ φίλη μου τῶν παιδικῶν μου χρόνων,
τὰ χάδια της στὰ χάδια σου ζητῶ, καί, στὰ δικά σου,
τὰ χείλη ποὺ ἀπὸ πολὺν καιρὸν ἔχουν σιωπήσει·
ζητῶ τὴ φλόγα τῶν νεκρῶν βλεμμάτων στὴ ματιά σου.

Μετάφρασις

Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

ALEX. POUCHKINE (1799-1837):

Η ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΗΡΩΑ ΜΟΥ

ΓΙΑΤΙ τὸ λοιπὸν ὁ ἀγέρας
κάνει νὰ σγουραίνει ἡ στέππα,
καὶ τὴ σκόνη ἀνασηκώνει,
ὅταν λαχταρᾶ, προσμένει,
τὴν ἀνάσα του τὸ πλοῖο
πὰ στ' ἀσάλευτα νερά;

Γιατὶ ὁ ἀητὸς, ψηλὰ πετώντας
ἀπὸ τῶν βουνῶν τὰ βράχια
δίχως νὰ σταθεῖ στοὺς πύργους,
πάει καὶ κάθεται στὸ ξύλο
μιᾶς πηγῆς, τὸ σαπισμένο,
ἄγριος καὶ τρομερός;

Ρώτα τον· ναὶ, ρώτησέ τον!

Γιατὶ νᾶνε ἡ Δυσδαιμόνα
μὲ τὸν μαῦρο ἐρωτευμένη
ὅπως εἶνε τὸ φεγγάρι
μὲ τὸ σκότος τῆς νυχτός;

Γιατὶ νόμος δὲν ὑπάρχει
γιὰ τὸν ἄνεμο κανένας
οὔτε γιὰ καρδιὲς παρθένων,
οὔτε καὶ γιὰ τὸν ἀητό.

Ὦ ποιητὴ, περηφανεύου!
μ' αὐτοὺς μοιάζεις, τέτοιος εἶσαι:
Νόμος καὶ γιὰ σένα οὔτ' ἕνας
δὲν ὑπάρχει, κάτου ἐδῶ.

'Η περίφημη XI στροφή.

Οἱ στίχοι αὐτοὶ γραφήκανε
σὲ μιὰ βραδυὰ ἀϋπνίας.

Μάτι νὰ κλείσω δὲν μπορῶ βρίσκομαι δίχως φῶς:
Ὁλόγυρά μου ὁ ἀνιαρὸς ὕπνος καὶ τὰ σκοτάδια·
καὶ μόνο ἠχεῖ τοῦ ῥολογιοῦ μονότονο κοντά μου
τὸ τὶκ τάκ, τὶκ τάκ.
Πολυλογάδικο ὀκνηρὸ τῆς κουσελιάρας Μοίρας,
παλμὸς τῆς νύχτας ῥυθμικός, τῆς νύχτας ποὺ κοιμᾶται,
βηματισμὸς γοργός, μικρός, τῆς ζήσης ποντικῶνε,
γιατὶ τὸ φόβο μέσα μου τὴν ταραχὴ γεννᾶς;
Ψιθύρισμα λυπητερὸ τὶ μήνυμα μοῦ φέρνεις;
Τῆς μέρας τῆς χαμένης μου μορφὴ μουρμουριτό;
Νὰ μὲ καλέσῃς ἔρχεσαι γιὰ προφητεία νὰ κάνεις;
θέλω, ποθῶ νὰ νοιώσω ἐσὲ καὶ στῆς λαλιᾶς σου μέσα
τὸ σκοτινὸ τὸ νόημα καλὰ νὰ εἰσδύσω ἐγώ...

SERGE ESSENINE :

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΨΩΜΙΟΥ

Νάτην, αὐτή εἶνε ἡ τρομερὴ κι' ἀνείποτη σκληρότης
ποὺ μέσα κρύβεται βαθιὰ ὁ πόνος τῶν ἀνθρώπων.
Κόφτει τὰ στάχια τὰ βαριὰ τὸ δρέπανο ὅπως κόφτουν
στοὺς κύκνους τὸ λαιμό.

Ἀπὸ καιρό, πολὺ καιρό, μοῦ εἶνε γνωστὸς ὁ ἀγρός μας,
καὶ τ' ἀβγινό τ'Ἀβγουστιανὸ τό ρῖγος καλὰ ξαίρω.
Τὸ στάρι κάτου πὰ στὴ γῆς δεμάτια σωριασμένο,
κάθε δεμάτι κοίτεται σὰν κίτρινο ἕνα πτῶμα.

Πάνου σ' ἁμάξια, ποὺ θαρρεῖς πὼς εἶνε νεκροφόρες,
στὰ ὑπόγεια τῶν ἀποθηκῶν σιγὰ τὰ μεταφέρουν.
Σὰν διάκος ὅπου σέβεται τὴν τάξη τῆς κηδείας,
ἔτσι ὁ ἁμαξᾶς, προστάζωντας τ' ἄλογοτα, διαβαίνει.

Ὕστερα, προσεχτικὰ καὶ δίχως καμμιὰ κάκια,
ξαπλώνουν τὰ κεφάλια τους χάμου καὶ τὰ χτυποῦνε,
καὶ πέφτουν ἀπ' τ' ἀδύνατα κορμιά τους σὰν βροχὴ
τὰ λεπτὰ κόκκαλά τους.

Δὲν τὸ χωράει ἀνθρώπου νοῦς ποτὲ πὼς καὶ τὸ στάρι
μιὰ σάρκα εἶνε κι' αὐτό·
ἀνάμεσα στοῦ λαίμαργου τοῦ μύλου τ' ἄγρια δόντια
τὰ κοκκαλάκια ρίχνουνε γιὰ νὰ γενοῦνε σκόνη.

Ἀπὸ τ' ἀλεῦρι κάνουνε τὴ ζύμη κ' ἑτοιμάζουν
ἕνα σωρὸ λιχούδια.
Τότε πηγαίνει τὸ ξανθὸ φαρμάκι κι' ἀποθέτει
μέσ' στὸ δοχεῖο τοῦ στομαχιοῦ τ' ἀβγά του τῆς κακίας.

Κι' ὡς ὅλα τὰ χτυπήματα ποὺ δίνουνε τὸ χρῶμα.
σὰν στὴ φωτιὰ μέσα ψηθεῖ, συνάζουν στὸ χυμό του
ὅλη τὴ βαναυσότητα βαρβάρων θεριστῶν,
σ' ἐκείνους ποὺ ἀπ' τὴ σάρκα του θὲ νὰ γευτοῦν, τὸ στάρι
ψακώνει τὶς μυλόπετρες τῶν σωθηκῶν εὐθύς.

Κι' ὁ δολοφόνος, ὁ ληστής, ὁ αἰσχροκερδής, ὁ κλέφτης
σφυρίζουν σὰν τὴν ἄνοιξη σ' ὅλη τὴ χώρα μέσα,
γιατὶ κόφτει τὸ δρέπανο τὰ στάχια τὰ βαριὰ
καθὼς στοὺς κύκνους κόφτουνε τὸν κάτασπρο λαιμό

Μεταφράσεις **Π. ΑΜΗΡΑ**

ALEX. TOLSTOÏ :

Η ΑΞΠΡΗ ΝΥΧΤΑ

ΣΤΟ διαμέρισμα τοῦ ξενοδοχείου, στὸ Λένινγκραντ τοῦ Καυκάσου, καθόντουσαν τρεῖς ἄνθρωποι, ἕνας καθηγητής, ἕνας σκηνοθέτης,—ποὺ ἀπὸ ἐρωτικὴ στενοχώρια ἔπινε τὸ ἕνα πιοτὸ πάνω στ'ἄλλο—καὶ ἕνας τρίτος κύριος. Ἔτρωγαν ἔπιναν καὶ διηγόντουσαν μεταξύ των ἀνέκδοτα. Ὁ σκηνοθέτης ποὺ εἶχε μιὰ μικρὴ εὐθυμία ἔλεγε: «τὸ ἄλογο.... τὸ ἄλογο σωπαίνει πάντοτε.... δὲν μπορεῖ νὰ μιλήσῃ.... ἀλλὰ αἰσθάνεται τὸν πόνο.... τὸ εἶδα.... στὸ ἱπποδρόμιο. .. ἐβίαζαν ἕνα ἄλογο νὰ γράψῃ μὲ τὸ στόμα στὴν ἄμμο... αὐτὸ κύτταξε τὸ δαμαστὴ μὲ τὰ μεγάλα του μάτια, σιωπηλὰ καὶ αἰσθάνετο τὸν πόνο».

Ἦταν μακρυὰ ἀπὸ κάθε ἀμφιβολία πὼς τὸ ἄλογο, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ γράψῃ ἦταν ὁ ἴδιος ὁ σκηνοθέτης. Τὸ διήγημά του ἦταν λυπητερό, ἡ ἀρρωστημένη του καρδιὰ ἔκλαιγε, γιατὶ ἡ ἀγαπημένη του γυναῖκα τὸν εἶχε ἐγκαταλείψει. Ὁ καθηγητὴς γέμιζε τὰ ποτήρια κ' ἔλεγε: «πρέπει κανεὶς ν' ἀντιληφθῇ τὴ ζωή.... Στὸ διάβολο..... Ἡ φυλετική σας ζωὴ εἶναι σύστημα ἄρρωστο.... Τί λόγον ἔχουν τὰ σύμβολα;»

«Τὸ ἄλογο σωπαίνει...,.» ἐπανελάμβανε ὁ σκηνοθέτης «τὸ ἄλογο ὑποφέρει.»

«Ἀνοησίες» ἀπαντοῦσε ὁ καθηγητὴς καὶ τοὔκαμε ὁλόκληρες θεωρίες γιὰ τοὺς ἀδένας, τὸ νευρικὸ σύστημα καὶ ἄλλου εἴδους ἀρρώστιες.

Ὁ σκηνοθέτης κατέβασε τὸ κεφάλι του καὶ τὸ στήριξε στὰ δυό του χέρια κ' ἔκλαιγε.

Σὲ λίγο σκοτίνιασε· ἡ νύχτα ἁπλώθηκε καὶ σκέπασε τὴν πόλι. Στὰ κανάλια τοῦ ποταμοῦ Νέφα ἔπλεαν βάρκες καὶ ἀπ' αὐτὲς ἀκουγόντουσαν κιθάρες, ἀνδρικὲς φωνὲς τραγουδοῦσαν τσιγκάνικα τραγούδια, καὶ γυναῖκες γελοῦσαν δυνατὰ καὶ χαρούμενα... Στὰ νησάκια, στὰ δάση, τσιτσίριζαν τὰ πουλιά, πηγαινοερχόντουσαν ἐρωτικὰ ζευγάρια καὶ παραδινόντουσαν στὸ μυστήριο τῆς νύχτας.

Ὁ καθηγητὴς ἔφτιαχνε μιὰ μαρμελάδα ἀπὸ φράουλα. Ξαφνικὰ ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ στὸ μικρὸ διαμέρισμα φτερούγισε μιὰ μισομεθυσμένη γυναῖκα, ἕνα μπαρμπούνι. Ἦταν κορίτσι, ὄχι μεγάλης ἡλικίας. Ἐκύταξε τὸν καθηγητὴ κατάματα, ἐπέταξε τὸ καπελάκι ἀπὸ τὸ κεφάλι της, πῆγε στὸ ντιβάνι, ξαπλώθηκε καὶ κοιμήθηκε.

«Τὸ καταλαβαίνω» εἶπε ὁ καθηγητὴς «σκνίπα στὸ μεθύσι.»

Ἡ κοιμισμένη κόρη εἶχε ἕνα πολὺ συμπαθητικὸ καὶ γλυκὸ πρόσωπο μὲ ἕνα μισοανοικτὸ στόμα κ' ἕνα χαριτωμένο ἀγορίστικο κεφαλάκι ποὔμοιαζε σὰν μικροῦ παιδιοῦ. Φοροῦσε κάλτσες ποὔχαν χρῶμα κρεατένιο, παπούτσια μεταχειρισμένα καὶ ἕνα ψιλὸ μαῦρο φορεματάκι ξεσχισμένο.

«Ἀμονία» φώναξε ὁ καθηγητής.

Ὁ σκηνοθέτης γιομᾶτος φόβο, κύτταζε τὴν κόρη. Αὐτὴ ἐγύρισε ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ἔπεσε ἀπὸ τὸ ντιβάνι καὶ κυλίστηκε κάτω ἀπ' τὸ τραπέζι. Τὴν σήκωσαν τὴν κάθισαν σὲ μιὰ καρέκλα, τῆς ἔβαλαν κομπρέσσες στὸ κεφάλι καὶ τῆς ἔδωσαν νὰ μυρήσῃ ἀμονία. Σιγά, σιγὰ ἄνοιξε τὰ μεγάλα καὶ καστανὰ μάτια της.

«Εὐχαριστῶ, μὴ μοῦ δίδετε πειὰ νὰ μυρίσω» ἔλεγε μὲ μιὰ μελωδικὴ παιδιάστικη φωνή.

Ὁ σκηνοθέτης τὴν κυττοῦσε στὰ μάτια καὶ τὴν ρωτοῦσε. «Γιατὶ ἤρθατε ἐδώ; ποιὰ εἴσαστε; Γιατὶ εἴσαστε μεθυσμένη; Ποιὰ εἴσαστε; Εἴσαστε ἕνα κορίτσι; Εἴσαστε μιὰ κοινή; Ἀπαντῆστε».

«Ὄχι» εἶπε κουνῶντας νευρικὰ τὸ κεφάλι της... «Δὲν εἶμαι κοινή. Κάποιος ἤθελε νὰ μὲ μεθύσῃ, ἤθελε νὰ μὲ κακομεταχειρισθῇ, μὰ ἐγὼ σηκώθηκα καὶ ἔφυγα ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο. Ἔτρεξα, ἔτρεξα, πέρασα τρέχοντας δρόμους κ' ὕστερα μπῆκα ἐδῶ μέσα. Δόστε μου κάτι τι ξυνό».

Ὁ σκηνοθέτης δὲν χόρτανε νὰ τὴν βλέπῃ. Τὸ προσωπάκι της δὲν ἦταν πειὰ ὠχρὸ καὶ τοῦ φαινότανε σὰν ἕνα ἀντικαθρέπτισμα ὅλων τῶν γυναικῶν τῆς ἐποχῆς της. «Σ' αὐτὸ τὸ διαμέρισμα δὲν ἦλθα κατὰ σύμπτωσιν. Ἀφορμὴ ἦτο ἡ ἄσπρη νύχτα».

Ὁ καθηγητὴς πηγαινοερχότανε στὸ δωμάτιο «φοβερὸ πρᾶγμα» «ἕνα παιδάκι καὶ ὅμως νυκτοπούλι» «μιὰ κοινή.»

«Δὲν εἶμαι κοινὴ γυναῖκα» ἀπαντοῦσε τὸ κορίτσι «εἶμαι ἀπὸ καλὴ οἰκογένεια, ἔχω τελειώσει τὸ γυμνάσιο στὸ Πέρμ. Τὸ μισὸ ταξείδι ὡς τὸ Λενινγκράντ τὸ ἔκανα μὲ τὸ τραῖνο καὶ τὸ ἄλλο μισὸ μὲ τὰ πόδια. Στὸ τραῖνο κλέψαν τὰ πράγματά μου. Δὲν πειράζει. Τὸ πρωῒ ὅμως ἀνέβηκα σένα ἀπ' τὰ καλύτερα ἁμάξια.»

Ὁ σκηνοθέτης ἔτριζε τὰ δόντια του, ὁ καθηγητὴς κουνοῦσε τὸ κεφάλι του καὶ ἔλεγε. «Πῶς ὀνομάζεστε πατριώτισσα;»

«Ἐγώ; Κάτια.... ἀπὸ τὸ Πέρμ.... Θὰ σᾶς ἀποδείξω ἀμέσως ὅτι εἶμαι ἀπὸ τὸ Πέρμ.... Κυττάξτε αὐτὸ τὸ σημάδι στὸ κεφάλι μου.... Αὐτὸ εἶναι μία σφαῖρα τῶν ἄσπρων. Κι' αὐτὸ τὸ σημάδι, εἶναι μιὰ ἀνάμνηση γιὰ τοὺς ἐρυθρούς... Τώρα πιστέψετε... Εἶμαι 21 χρονῶν....» Ὕστερα πῆρε ἕνα χτένι ἀπὸ τὴν τσέπη της καὶ χτένιζε τὰ μαλλιά της. Μὰ τὸ χτένι ἔσπασε, καὶ τὸ πέταξε μακρυὰ «Ἔτσι τώρα δὲν ἔχω κανέναν πιά, οὔτε χτένι».

«Θὰ σ' ἀγοράσω ἐγὼ μιὰ ντουζίνα χτένια.... Πές μου μόνον γιὰ ποιὸ λόγο γυρίζετε μεσάνυχτα στοὺς δρόμους;»

«Αὐτὸς εἶναι δικός μου λογαριασμός... τοῦ ἀπαντᾷ. «Δὲν ἔχω νὰ δώσω σὲ κανένα λογαριασμό.... Ὅταν πέθανα οἱ γονεῖς μου, πῆγα στὸ Τάμποβ, στὴ θεία μου.... Στὸ δρόμο μ' ἔκλεψαν καὶ πάλι τὰ πράγματα... Στὸ Τάμποβ δὲν βρῆκα τὴν θεία μου.... Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν μ' ἐτρόμαξε... Μπῆκα σ' ἕνα μπαλέτο.... Λέγαν πὼς εἶχα ταλέντο.... Τὴν ἄνοιξι πῆγα μὲ τὰ πόδια στὸ Λένινγκράντ καὶ μὲ τὸν καιρὸν μοῦρθαν τὰ βάσανα.... Δὲν ἔχω χρήματα... Πεινῶ... Δὲν πειράζει... Αὔριον ἴσως νὰ εἶναι τὸ τέλος μου.»

Ὁ σκηνοθέτης κρατοῦσε τὸ κεφάλι του: «Δὲν τὸ καταλαβαίνω.... Ποιὰ εἶναι;... Τὶ θέλει; Ποιὸς τὴν ἔστειλε;...

«Ὅλα ψέμματα» ἔλεγε ὁ καθηγητής. «Νὰ πάρῃ ὁ διάβολος ὅλο τὸ ῥωμαντισμό».

Ἡ κόρη μιλοῦσε σὰν κοιμισμένη: «Κ' ἔτσι γυρίζω στοὺς δρόμους τῆς καταραμένης αὐτῆς πόλης... Δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ τὸ φορεματάκι... Καὶ σεῖς τρῶτε ὅσο θέλετε... Κοιμούσαστε σὲ ζεστὰ καὶ μαλακὰ κρεβάτια... Πρέπει νὰ πάω νὰ ἐργαστῷ σ' ἐργοστάσιο; Νὰ παρατήσω τὴν τέχνην;... Ν' ἀφήσω τὸ ἐπάγγελμα τῆς χορεύτρας;... Καλύτερα πεθαμένη ἀπάνω στὰ σίδηρα τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς....»

«Κάτια!, σὲ πρόσβαλε κανείς;... ποιός;... Πότε;... μίλησε!» Φώναξε ὁ σκηνοθέτης καὶ τὴν ἔπιανε ἀπὸ τὰ ἀδύνατα χέρια της. Ἡ κόρη ὁλόλυζε δυνατά. Ὁ καθηγητὴς ἔνοιωνε τὴν ψυχικὴν κατάστασιν τοῦ κοριτσιοῦ καὶ ὁ σκηνοθέτης τῆς ἔλεγε «Κάτια! Σὺ εἶσαι μόνη στὸ κόσμο... καὶ γὼ εἶμαι ὁλομόναχος.... Ἡ ἄσπρη νύχτα μᾶς ῥούφηξε τὴν ψυχή μας... Ἤμαστε φτωχοί, βασανισμένοι ἄνθρωποι.... πρέπει νὰ γνωριστοῦμε..., γιατί; χωρὶς ἀγάπην....»

Κ' ὕστερα ἄρχιζε μεθυσμένος νὰ λέγῃ ἀνοησίες γιὰ τὰ αἰσθήματά του, τόσο ποὺ ἡ κόρη σηκώθηκε, ἀποσπάστηκε ἀπ' τὰ χέρια του, πῆρε τὸ καπελάκι της καὶ τοὺς εἶπε «δῶστε μου τρία ῥούβλια».

Τῆς ἔδωσαν χρήματα, αὐτὴ προχώρησε ὡς τὸ κατώφλι, στάθηκε, γύρισε πίσω της καὶ μ' ἕνα πικραμένο τόνο τοὺς εἶπε: «Δὲν πειράζει ἂν μοιάζω σὰν κοινὴ γυναῖκα... Μὴ φοβηθῆτε... Θὰ βρῶ τὸν δρόμο μου, σὰν χορεύτρια θὰ μπορέσω ν' ἀμυνθῶ στὴ ζωή... Καὶ γιὰ ἱκανοποίησί σας δὲν θὰ σκοτωθῶ. Γειά σας...» καὶ χάθηκε.

Οἱ θαμῶνες σὲ λίγο ἐπλήρωναν τὸ λογαριασμό τους, ἄφιναν τὸ ξενοδοχεῖο καὶ περπατοῦσαν στὸ φωτισμένο δρόμο. Τὸν οὐρανὸ σκέπαζαν τριανταφυλένια καὶ ἄσπρα συνεφάκια. Ἡ ἄσπρη νύχτα ἦταν ὡραία καὶ γιομάτι μυστικοπάθεια.

Ὁ τρίτος κύριος κρατοῦσε τὸν καθηγητὴ ἀπὸ τὸ μπράτσα καὶ τὸν ῥωτοῦσε «Ποιὰ νᾶταν ἡ παράξενη γυναῖκα κατὰ τὴ γνώμη Σας ;»

«Ἕνα φτωχὸ παιδί» ἀπήντησε ὁ καθηγητής.

«Καταλαβαίνω... μιὰ κοινή».

«Πῶς θέλετε νὰ Σᾶς ἐξηγήσω... Σήμερα τὴν σέρνει ἡ πεῖνα στὰ σεπαρὲ κ' αὔριο μπορεῖ ν' ἀλλάξῃ... Ἡ ζωὴ τ'ἄχει ὅλα μεταβάλλει.

Ὁ σκηνοθέτης δυσανασχέτισε... Ἀνέβηκε σ' ἕνα ἁμάξι καὶ τράβηξε κάτου. Καὶ στὸν ὕπνο του ὀνειρευότανε τὴν νέα γυναῖκα μὲ τὸ ἀγορίστικο κεφάλι καὶ τὶς κρεατένιες κάλτσες της.

Μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ Γερμανικά, ὅπου πρωτοδημοσιεύθηκε. **ΗΛΙΑΣ ΛΕΒΗΣ**

ΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΤΕΧΝΑΙ

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΓΛΥΠΤΙΚΗ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ :

ΕΙΜΑΙ ἕνας τεχνίτης καὶ θὰ περιορισθῶ σὲ πράγματα γενικῆς μορφῆς, ποῦ νὰ εἶνε ὠφέλημα σὲ κάθε σύγχρονο ἄνθρωπο. Πρέπει δὲ ἐκεῖ νὰ στηριχθοῦνε οἱ προσπάθειες μας, γιατὶ οἱ λογοτεχνικὲς κρίσεις τῆς Ἀθήνας μας, γεμᾶτες ἀπὸ ῥητορικὲς φράσεις,ἔκαμαν καὶ κάνουν μεγάλο κακὸ στοὺς καλλιτέχνας μας, ἀλλὰ καὶ στὸ λαϊκὸ αἴσθημα,

Ἐδῶ ὑπάρχουν δυὸ κατηγορίες πεποιθήσεων καὶ ὁ ἀγὼν ἐπάνω ἀπ' αὐτὲς δίνει τὶς μάχες του ἄλλοτε σὲ θαμπωμένους ὁρίζοντας καὶ ἄλλοτε σὲ καθαρούς. Ὑπάρχουν δηλαδὴ τεχνῖτες ποῦ συνεχίζουν κούφιες παραδόσεις καὶ δημιουργοὶ πραγματικοὶ τῆς σύγχρονης καὶ ζωντανῆς τέχνης τῆς ἐποχῆς μας. Αὐτοὶ οἱ δυὸ ὁρισμοὶ εἶνε οἱ ἁπλούστερες ἐκφράσεις καὶ χαρακτηρίζουν τὴν πεποίθησιν τῶν ζωντανῶν καλλιτεχνῶν καὶ τὶς διαθέσεις των, νὰ ἀφίσουν γερὰ σημεῖα τῆς ἐποχῆς των ἡ ὁποία εἶνε δική μας καὶ παγκόσμια ἐποχή.

Τὸ Παρίσι εἶνε τὸ συγκεντρωτικὸ μέρος τῆς διεθνοῦς συμπαραστάσεως ὅλων τῶν φυσιογνωμιῶν καὶ γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους, ὅλα πέρνουν χαρακτῆρα στερεὸ καὶ ξεκαθαρισμένο καὶ ὁ κάθε μαστορατζῖκος βρίσκει ἐδὼ τὸ δάσκαλο του. Μοῦ γράφετε γιὰ τὰ ἔργα μου τί τίτλο ἔχουν. Λοιπὸν ἀκριβῶς δὲν ἔχουν κανένα. Οἱ τίτλοι εἶνε κενὲς ἐκφράσεις καὶ κατάλληλοι γιὰ τὴ φιλολογία. «Μιὰ ἀπὸ τὶς συνήθειες τῶν συνεχιστῶν τῆς αἰωνίας τέχνης τῶν Πομπιὲ». Καὶ

εἶνε πρόσθετα ἕνα πρᾶγμα ἄχρηστο γιὰ τὰ ἔργα ποῦ ἐκφράζουν ἀπ' εὐθείας τὸ σκοπὸ τῆς δημιουργίας των. Εἶνε καθὼς βλέπετε καὶ αὐτὴ ἡ ἰδιοτροπία τῶν ζωντανῶν καλλιτεχνῶν, ἕνα ἀποτελεσματικὸ μέσον γιὰ νὰ σκέπτεται ὁ θεατὴς μόνος του καὶ νὰ τοποθετῆτε ἡ πραγματική του σκέψις ἀπάνω στὶς παρατηρήσεις του, ὡς ἕνα γραφικὸ σχέδιο βγαλμένο ἀπὸ τὶς συνειδητές του κρίσεις.

Ἕνα γυμνὸ γυναικεῖο στὴν Γλυπτικὴ, δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο ἀπὸ μία γυναῖκα : καὶ ἕνα κεφάλι, τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἕνα ἀνθρώπινο διαλεκτὸ κόσμημα, ἑνὸς σώματος ζωντανοῦ. Ὅλα τὰ ἄλλα εἶνε ἀστεῖα καὶ παραπλανήσεις σκόπιμες—δολώματα γιὰ τοὺς ἀφελεῖς.

Πάντα τὰ φωτογραφικὰ ἀντίτυπα τῶν ἔργων μου σκοπὸν ἔχουν νὰ δείξουν ἁπλῶς τὰ ἔργα μου καὶ μόνον αὐτά, ὡς τέχνην ἐκτελεσμένην—φθασμένην—καὶ ἀκόμα πέραν αὐτῆς ἂν θέλετε τῆς δεξιοτεχνίας, νὰ ἐξωτερικεύσουν τὴν ἐσωτερική τους ὀντότητα, πρᾶγμα σκόπιμο καὶ δημιουργικό. Ἐὰν λοιπὸν αὐτὸ τὸ τελευταῖο ἔχει πραγματοποιηθεῖ τί χρειάζεται τὸ θέμα ; Δὲν νομίζετε ὅτι ἀφοῦ ἐκδηλώνεται ἡ ἴδια ἡ ζωή μὲ ὅλη τὴν ἐκφραστική της δύναμι—ὡς περιεχόμενο τοῦ ἔργου : αὐτὸ εἶνε καὶ θέμα—εἶνε καὶ σκοπὸς—εἶνε καὶ ἐποχή ;

Παρίσι

ΜΙΧ. ΤΟΜΠΡΟΣ

ΔΕΛΦΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ

ΔΕΝ ΕΧΩ καμιὰν ἀμφιβολία πὼς οἱ γιορτὲς τῶν Δελφῶν θὰ πιτύχουν καὶ θἄχουν μιὰν εὐεργετικώτατη ἐπίδραση στὴν ἐξέλιξη μιᾶς νεοελληνικῆς διακοσμητικῆς τέχνης. Δὲν ξέρω ἂν θἄχουν τἀποτελέσματα τὰ κοινωνικὰ ποὺ περιμένει ἀπ' αὐτὲς ὁ κ. Σικελιανός. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει τίποτε. Ὅταν γυρεύει κανένας τὸ παραπάνω, ὅταν δραματίζεται κάτι μεγάλο, ὅταν ἔχει πίστη στὸ ἔργο του, πάντα κάτι καλὸ θὰ βγῆ ἀπ' αὐτὸ γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, κι' ἂς μὴν εἶνε ἀκριβῶς ἐκεῖνο ποὺ περιμένει ὁ ἴδιος. Παράδειγμα ὁ Βάγνερ μὲ τὸ Μπαϋρόϋτ καὶ μὲ τὸ τελευταῖο μουσικὸ δράμα του «Πάρσιφαλ». Ὁ μεγάλος μουσικὸς πίστεψε πὼς θὰ δημιουργοῦσε μαὐτὸ μιὰ νέα θρησκευτικὴ συνείδηση. Δὲν τὸ κατώρθωσε. Ὅμως θεμέλιωσε ἕνα ναὸ τῆς τέχνης. Μήπως ὅμως ἡ τέχνη δὲν εἶναι μιὰ θρησκεία γιὰ τοὺς πιστούς της ; Ἡ ἀναπαράσταση ἑνὸς ἀρχαίου δράματος μέσα στὴν ὑποβλητικὴ φυσικὴ σκηνοθεσία τῶν Δελφῶν, μὲ μιὰν ἐκτέλεση ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὴν πνοὴ ἑνὸς ἀληθινοῦ καλλιτέχνη, ἑνὸς δραματιστῆ, ὅπως εἶνε ὁ κ. Σικελιανὸς μπορεῖ νὰ μὴν ἀφήσει μιὰν ἐντύπωση βαθειὰ σὲ ὅσους εὐτυχήσουν νὰ τὴν παρακολουθήσουν; Θὰ ἦταν ὅμως ἡ ἐντύπωση αὐτὴ γόνιμη γιὰ τὴν ἐξύψωση τοῦ νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ ἂν κατορθωνόταν νὰ παρακολουθήσουν τὶς γιορτὲς ὄχι μονάχα οἱ ἑκατομυριοῦχοι περιηγητὲς ἀλλὰ ὁ φτωχὸς ἑλληνικὸς λαός, οἱ ἀπένταροι καλλιτέχνες μας. Ἀλλιῶς δὲ βλέπω τὶ σημασία μπορεῖ νἄχει καὶ ἡ τελειότερη καλλιτεχνικὴ ἀναπαράσταση γιὰ μᾶς, μόνο καὶ μόνο γιατὶ γίνεται στὸ τόπο μας, ἀφοῦ δὲ θὰ μπορέσει νὰ τὴ χαρῆ καὶ νὰ συγκινηθῆ ἀπ' αὐτὴ τὸ πολὺ πλῆθος. Δὲ θέλω νὰ πῶ μαὐτὸ ὅτι θὰ εἶχε τὴν ὑποχρέωση ἕνας ἰδιώτης, ὕστερα ἀπὸ τόσες ὑλικὲς θυσίες ποὺ θἄχει κάνει γιὰ τὶς γιορτὲς, νὰ μὴν περιμένει νὰ πάρει πίσω τοὐλάχιστο ἕνα μέρος ἀπὸ ὅσα ξώδεψε. Θἄπρεπε ὅμως νὰ βρεθῆ κάποιος τρόπος, εἴτε μὲ εὐκολίες ἀπὸ τὸ κράτος, εἴτε ἀπὸ συλλόγους, νὰ γίνουν αὐτὲς οἱ κατ' ἐξοχὴν ἑλληνικὲς γιορτὲς προσιτὲς στὸν ἑλληνικὸ λαό.

Ὅσο γιὰ τὴν ἔκθεση τῆς ἑλληνικῆς βιοτεχνίας τῆς κ. Σικελιανοῦ πιστεύω πὼς ἀπαραίτητη βάση γιὰ τὴ δημιουργία ἑνὸς νεοελληνικοῦ ρυθμοῦ εἶναι ἡ γνώση ὅλων τῶν στοιχείων ποὺ μᾶς παρέχει ἡ ντόπια τέχνη. Δὲν πρόκειται καθόλου γιὰ ἐθνικιστικὲς τάσεις. Ὁ διεθνισμὸς ὅμως δὲν σημαίνει τὸ σβύσιμο, τὴν ἐκμηδένιση κάθε ἰδιαίτερου ἐθνικοῦ στοιχείου. Ἐξ ἐναντίας νομίζω πὼς ἡ καλλιέργεια ὅλων τῶν ἐθνικῶν ἱκανοτήτων θὰ πλουτίσει καὶ τὸ σύνολο, ὅταν ὁ φολκλοορισμὸς ξεπεραστεῖ. Θὰ ξεπεραστεῖ ὅμως μονάχα ὅταν τὸν γνωρίσομε, ὅταν ἀναμετρήσομε τὸν πλοῦτο μας κι' ὅταν ἔπειτα τὸν προσφέρομε σὰν ἕνα στοιχεῖο καινούριο γιὰ τὸν πλουτισμὸ, τῆς παγκόσμιας τέχνης. Ἔπειτα γιὰ νὰ πάρει κανεὶς τὰ πράματα ἀπὸ τὴν πιὸ ἁπλῆ τους ὄψη, ἡ διακοσμητικὴ τέχνη, στὸ σπίτι, στὸ ντύσιμο, ὅπου δήποτε, πρέπει νὰ εἶναι μιὰ πηγὴ χαρᾶς καὶ συγκίνησης γιὰ τὸν καθένα, κι' ὄχι μιὰ ἐξωτερικὴ ἐπίδειξη. Ἂν τὴ συγκίνηση αὐτὴ μᾶς τὴ δίγει ἡ ντόπια μας βιοτεχνία, πολὺ πιὸ πολὺ ἀπὸ τὶς ἀπομιμήσεις τῶν διαφόρων φράγκικων ρυθμῶν τί ἄλλο θέλομε ; Κι' ἂν τὴ βροῦμε αὐτὴ τὴ χαρὰ καὶ τὴ συγκίνηση μέσα στὴν ἔκθεση τῆς κ. Σικελιανοῦ δὲ θἀξίζει ὅλη μας τὴν εὐγνωμοσύνη ;

ΑΥΡΑ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΩΣ ΘΑΘΕΛΑ ΝΑ ΗΜΟΥΝ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΗΣ...

Ἀπὸ τὶς ἐξομολογήσεις ποὺ ἔκαμα πρὸς τὸ κοινὸν μὲ τὸ ἄνοιγμα τῆς ἐ θέσ ώς μου.

. . . . . .

ΠΩΣ θἄθελα νἄμουν ἐρασιτέχνης πέρα γιὰ πέρα, σὲ ὅλες μου τὶς ἐκδηλώσεις!

Ὅταν γύρισ' ἀπ' τὸ Παρίσι—εἶνε τώρα δυὸ-δυόμισι χρόνια— ἔκαμα καὶ τότε μιὰν ἔκθεση, ἂν θυμᾶστε. Ἦταν ἡ πρώτη μου ἐμφάνισις στὸ ἑλληνικὸ κοινόν. Μάλιστα πρὶν ἔρθω ἐδῶ, ἐξέθεσα τὰ ἴδια πράματα καὶ στὸν τόπο μου, στὴ Μυτιλήνη. Ἕνα εἶδος γενικῆς δοκιμῆς.

Ξέρετε, μιὰ πρώτη ἔκθεσις μπορεῖ νὰ σᾶς δώσῃ ἕνα τρὰκ διαβολεμένο! Ὅσον κι' ὅταν πρωτανεβῆτε στὴ σκηνή.

Πρέπει ὡστόσο νὰ ὁμολογήσω ὅτι μοῦγινε ὑποδοχὴ θερμὴ τόσο ἀπὸ τὸ κοινὸν ὅσον κι' ἀπὸ τὸν τῦπο. Καὶ φαίνεται ὅτι αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ὑποδοχὴ ἐνόχλησε μερικοὺς ἀνθρώπους. Ὅπως καὶ νἄνε κἄποιος ἔστειλε ἀπὸ κεῖ μιὰ ἀνταποκρισοῦλα, καὶ δημοσιεύτηκ' ἐδῶ, σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ γνωστὲς ἐφημερίδες. Τὸ περιεχόμενό της θὰ μποροῦσε νὰ συνοψιστῆ πάνω κάτω ἔτσι:«Ναὶ μὲν, καλὰ εἶνε τὰ ἔργα τοῦ κ. Πρωτοπάτση, μὰ... δὲν εἶνε δὰ καὶ τόσο καλά! Καὶ ἐπὶ τέλους ἀπὸ πότε μᾶς ἔγινε καὶ καλλιτέχνης αὐτὸς ὁ κύριος, ποὺ ἐμεῖς τὸν ξέραμε ὡς ἐρασιτέχνη».

Ὅταν κἄποιος φίλος μοῦδωκε τὴν ἐφημερίδα καὶ τὴ διάβασα, τοῦ φάνηκα σὰ νὰ εἶχα δυσαρεστηθῆ σὰ νὰ εἶχα μελαγχολήσῃ. Ὁ φίλος μου ἐκεῖνος, πολὺ στενός μου φίλος, ἦτανε κατὰ τύχη καὶ δημοσιογράφος. Ὅταν μ' εἶδε ποὺ στεναχωρέθηκα, πῆρε φωειά :

— Νὰ γράψουμε, ν' ἀπαντήσουμε, νὰ τοὺς δείξουμε .. ποὺ εἶνε ὁ τάδες ποὺ τἄγραψε γιὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὸν τάδε...

– Στάσου, στάσου, τοῦ λέγω. Ξέρεις γιατὶ μελαγχολῶ ; Γιατὶ αὐτὸς ὁ κύριος—ὅποιος καὶ νἄνε τί μὲ μέλλει ; νομίζοντας πὼς ἀπεκάλυψε κἄτι εἰς βάρος μου, λέγοντας πὼς εἶμαι ἐρασιτέχνης δὲν ἔκαμε ἄλλο. παρὰ νὰ μοῦ θυμήσῃ τὸ μεγάλο μου πόθο τὴ μεγάλη μου ἀπογοήτευση ποὺ δὲν εἶμαι... ἐρασιτέχνης Δὲν ξέρω ἂν εἶμαι καλλιτέχνης. Ἐσεῖς ἔχετε τὴν καλωσύνη νὰ τὸ πιστεύεται καὶ νὰ τὸ λέτε. Ὡστόσο ξέρω καλὰ πὼς εἶμαι ἕνας ἐπαγγελματίας ζωγράφος Αὐτὸ μοῦ συνέβη ἐδῶ καὶ μερικὰ χρόνια στὸ Παρίσι. Εἶνε ἀλήθεια πὼς δὲν ἔκαμα περιουσία ζωγραφίζοντας, ἀλλὰ ἔβγαζα ὅπως ὅπως τὸ ψωμί μου. Κι' ἴσως ὁ κύριος ποὺ ἔγραψε τὴν κριτικὴ νἄχῃ ἀκουστὰ πὼς στὸ ἐπάγγελμά μας ὁ συναγωνισμὸν εἶνε κἄτι περισσότερος στὸ Παρίσι, παρὰ στὴ Μυτιλήνη.

Ἔτ ι, ποὺ λὲς, δὲν εἶμαι πιὰ ἐρασιτέχνης.

Κι' ὅμως ἡ μεγαλείτερή μου φιλοδοξία θὰ ἦταν αὐτή: Νὰ ἤμουν ἐρασιτέχνης...

Γιατὶ—ἔτσι δὲν εἶνε ;—«ἐρασιτέχνης» θὰ πῇ νὰ μὴν εἶσαι ἀναγκασμένος νὰ πουλᾶς τὰ ἔργα σου, παρὰ νὰ εἶσ' ἐλεύθερος νὰ τὰ πετᾶς ἢ νὰ τὰ χαρίζῃς, ἢ —γιατὶ ὄχι,—ἢ καὶ νὰ τὰ κρατᾶς. καμμιὰ φορά, Ἂν τυχὸν σοῦ δοθῇ ἡ ἐξαιρετικὴ εὐτυχία νὰ κάμῃς κἄτι ποὺ θἄθελες νὰ τὸ κρατήσῃς

Ὤ, ὤ ! Ξέρω, ξέρω τὶς ἀντιρρήσεις ποὺ ἀναπηδοῦν ἀμέσως, ἀμέσως. Κἄτι ἔχω κ' ἐγὼ ἀκουστὰ, κἄτι ἔχω μυριστεῖ ἀπὸ τὶς κοινωνικες ἰδέες. Ξέρω πὼς μποροῦν νὰ μοῦ φέρουν ἀκαταμάχητα ἐπιχειρήματα ἐν ὀνόμοτι τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης καὶ νὰ μοῦ χαρακτηρίσουν, μὲ πολὺ δίκηο, ἐγωϊστικὸ καὶ στεῖρο τὸν πόθο αὐτὸν μιᾶς φανταστικῆς ἐλευθερίας.

Κ' ἔπειτα ; Μήπως θὰ πάψω νὰ τὴν ποθῶ ὅταν μοῦ ἀποδειχθῆ πὼς ἔχω ἄδικο ;

Α. ΠΡΩΤΟΠΑΤΣΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΗΘΟΓΡΑΦΙΕΣ (ΚΥΠΡΟΣ)

Ο ΑΛΑΦΡΟΪΣΚΙΩΤΟΣ

ΣΤΟ χωριὸ, ἐκεῖνο τὸ βράδυ, κρατοῦσε ἕνας τρομαχτικὸς πανικὸς, ποὺ λὲς κι' ἦταν ζωγραφισμένος καθαρὰ, ζωντανὰ, στὰ πρόσωπα τῶν ὀλίγων κατοίκων του, ποὺ τώρα βιαστικοὶ καὶ μὲ κάποια φανερὴ φοβισμένη προφύλαξη, πήγαιναν ὅλοι, ἄντρες καὶ γυναῖκες—οἱ πιὸ τολμηρὲς στὸ κεντρικὸ καφφενεῖο τοῦ χωριοῦ,—τὸ καφφενεῖο τῆς ἐκκλησιᾶς γιὰ ν' ἀκούσουνε πὼς συνέβηκε τὸ τραγικὸ ἐπεισόδιο, στὴν καλοκάγαθη οἰκογένεια τοῦ καϋμένου τοῦ Θεοδόση τοῦ Γιαννῆ τῆς Μαρούσας.

Τὸ καφφενεῖο, μὲ τοὺς ὑγρούς του τοίχους, τὶς δέκα χοντροκαμωμένες καρέκλες του, καὶ τὰ τρία δρύϊνα τραπεζάκια του, ἐφωτιζόταν, ἀπὸ τὸ χλωμὸ φῶς ἑνὸς μουντζουρωμένου λύχνου ποὺ ἦταν κρεμάμενος στὴν μεσοκαμάρα.

Ἐδῶ, σ'αὐτὴ τὴ γωνιὰ, ἦταν ἕνα σταμνὶ γεμᾶτο νερὸ, καὶ μιὰ γυναῖκα ποὺ βρισκόταν ἐκεῖ κοντὰ, καρτερώντας νὰ μάθῃ κἄτι, φοβισμένη σἂν ἦταν, ἀπ'τὴ νεκρικὴ σιωπὴ ποὺ κρατοῦσε τοὺς παρευρισκομένους, τῶχε ἀγκαλιάσῃ καὶ νόμιζες πὼς ἀπ' τὴν πολλὴ τὴν ἀγωνία της, ποῦ τὴν ἔδειχνε τὸ συχνὸ ἀνασήκωμα τοῦ στήθους της, θὰ ξεσποῦσε σὲ κἄτι ἐξωφρενικὲς κραυγὲς τρόμου...

Στὴ μέση, ἐδῶ, ἀκριβῶς κάτω ἀπ' τὴ σκιὰ π' ἄφινε τ' ἀφώτιστο κάτω μέρος τοῦ λύχνου, χλωμοὶ κι' ἀμίλητοι, ποὺ πιὸ χλωμοὺς τοὺς ἔκανε ἡ ἀστενικὴ σκιὰ τοῦ λύχνου, στεκόντουσαν γύρω ἀπὸ ἕνα τραπέζι καμμιὰ δεκαριὰ γεροντοπαλλήκαρα, βουβοὶ ἀπ'τὸν τρόμο κι' αὐτοὶ, κι' ἄφιναν μὲ κἄτι λοξὰ φοβισμένα βλέμματα νὰ κυττάζουνε ὁ ἕνας τὸν ἄλλονε, καὶ καρτεροῦσε ὁ καθένας των, τὸν πιὸ τολμηρὸ, ποὺ θἄρχιζε τὴν διήγησῃ τοῦ τραγικοῦ ἐπεισόδιου.

Στὴν φωτιὰ κοντὰ, ἕνας ἀπρομάλλης γέροντας ποὺ ζεσταινόταν, ἔβλεπε αὐτὴ ὅλη τὴν εἰκόνα τοῦ τρόμου ποὺ κρατοῦσε τὶς καρδιὲς τῶν παρευρισκομένων, κι' ἄφινε νὰ φαίνεται ἀπ' τὰ ζαρωμένα χείλη του ἕνα σατανικὸ μειδίαμα οἴκτου, ποὺ ἂν μιλοῦσε θἄλεγε—πὼς αὐτοὶ, ποὺ τόσο νέοι, δὲν ντρέπουνται νὰ φοβοῦνται γιὰ τὴν ἐμφάνιση ἑνὸς Στοιχειοῦ ποὺ αὐτὸς τόσα καὶ τόσα στὴ ζωή του συνάντησε τέτοια.

Ὁ γέροντας, ἀποπειράθηκε πολλὲς φορὲς νὰ διακόψῃ αὐτὴ τὴν ἀνιαρὴ σιωπὴ, μὰ τὸν ἐμπόδιζε πάντα ὁ καταραμένος ὁ καφετζῆς ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντά του, μὲ μιὰ διαταχτική του χειρονομία.

***

Ἔξω ἄρχισε νὰ ψιλοβρέχει...

Σιγὰ καὶ φοβισμένα σύρθηκε ἕνας ὡς τὴν πόρτα καὶ τὴν ἔκλεισε ἀθόρυβα.

Στὸ καφφενεῖο πάλε σιωπὴ νεκρική...

***

Ἕνας, ἔβγαλε ἕνα στεναγμὸ βαθύ, συχνοκατάπιε, ἔβγαλε τὸ μαντύλι του, σφόγγισε τὰ χείλη του, διώρθωτε λιγάκι τὴ μάλλινη ζῶστρα του τὴ χρωματιστή, τίναξε τὴ βράκα του, ξανακατάπιε τὸ σίελό του, ἔβηξε, καὶ φαινόταν πὼς ἦταν ἕτοιμος νὰ πῇ κἄτι... Ὅλων τὰ βλέμματα φοβισμένα στραφήκανε σ' αὐτόνε. Τοῦ γέροντα ἀπαλείφθηκε τὸ μειδίαμα τοῦ οἴκτου ἀπ' τὰ χείλη του, κι' ἀντικατεστάθηκε μ' ἕνα μειδίαμα περήφανο καὶ ἐνθαρρυντικό... ἡ γυναῖκα μὲ τὸ σταμνί, θὰ ἔλεγες πὼς πέθαινε ἀπὸ ἀγωνία τώρα....

***

Τάκ ! τάκ !... τάκ ! τρεῖς βαρειοὶ κτῦποι ἀκούστηκαν στὴν πόρτα τώρα, κι' ὅλοι τρομαγμένοι στραφήκανε πρὸς αὐτή· ἡ γυναῖκα σφίγγοντας πιὸ πολὺ τὸ σταμνὶ ἀφῆκε μιὰ στριγγὴ φωνὴ νὰ τῆς ξεφύγῃ ἀπ' τὰ στήθεια.

Κι' ὁ ἀσπρομάλλης γέροντας, μὴ κρατώντας πιὰ τὴν ὑπομονή, ἀψηφώντας τὶς προσταχτικὲς χειρονομίες τοῦ καφφετζῆ, σηκώθηκε κατακόκκινος καὶ προχώρησε πρὸς τὴν πόρτα, διατάσσοντας τὴ γυναῖκα νὰ βγῇ ἔξω, καὶ νὰ πάῃ στὸ σπῆτι της, προτρέποντάς την κι' ὅλας, νὰ μὴ κάνει ἄλλη φορὰ πώς δὲ φοβᾶται.

Ἡ πόρτα ἀνοίχτηκε, κι' ἕνα ξανθὸ παλληκάρι ποὺ ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ γύριζε ἀπ' τὸ χωράφι του μπῆκε μέσα...

Καλὴ σπέρα σας...

Ἡ σιωπὴ μὲ τὴν ἄφιξη τοῦ νέου διαλύθηκε. Ὁ νέος, ποὺ μόλις ἦρτε, διάταξε τὸν καφφέ του, κάθισε σὲ μιὰ καρέκλα καὶ μὴ προσέχοντας διόλου στὴν ταραχὴ τῶν ἄλλων, ἐπειδὴ καθὼς ἐρχόταν, ἄκουσε κάτι σὰ μοιρολόγια νὰ βγαίνουν ἀπ' τὸ σπῆτι τοῦ Θεοδόση, τοὔρθε νὰ ρωτήξῃ τὸν φίλο του τὸ Γιάννη ποὺ καθόταν ἀντικρύ του σ' ἄλλο τραπέζι.

—Ρὲ Γιαννῆ;

—Εἶντα ρέ.

– Μ'ἄνταμ μπὸν τοῦντα 'νεκαλιά, 'ποδάττε στοῦ Θεοδόση;

—'Αλώπως ἐννὰ πέθανεν ὁ γυιός του, τοῦ φτωχοῦ...

– Γιατί 'τουν ἄρρωστος;

—Τάχα μου, ἓν εἴξέρεις τίποτε ἐσοῦνι;
—Ἔμπλειζα στὸ χωράφι μου, ἔσσιει δκυὸ μέρες εἶες με τσιόππ ν στὸ χωρκόν.
—Ἄαα !. . Ἔτο προψές, ἐλούρισεν, νὰ πάῃ στὸ Βαρῶσιν... τζι' εἰς τὸ στραφεῖν του πὄρκετουν ἴσια σουρούπια φοῦ... Ξέρεις τὴν καμηλόστραταν τζιαμαὶ πῶν'τὰ λαούμια...
—Ἐνναί...
—Αἴ !... ἴσσια τζιαμαί... ἐδείχτην του λόττα μὲ τὰ κρουζούνια...
Ὅλοι σταυροκοπήθηκαν ἀναστενάζονταις βαθειά... Κι' ὁ ξανθομάλλης νέος :
—Γριστὸς τζιαὶ Παναΐα μου .. δουλειὰδ δουλειάν... ἐμ μπρᾶμαν ἔσηκώστην ἡ τρίχα τῆς τζιεφαλῆς μου..., αἴ ὕστεοα;
—Ἔλαβεν τζιεῖνος πκιόν.
—Τζι'ο βόρτος;
—Ὁ βόρτος... Ὁ βόριος ἐξιππάστητζιεν... σσιυνώνναι στὸ βοῦρος, τζιαὶ μὲ τὸ κάρον δίπλαρον ἦοτεν εἰς τὸ χωρκόν... Ἐπῆεν εἰς τη μπόρταν του, τζιᾶρτσιεψεν σσι σσινίστραν... τζιαὶ τζεῖνος κλᾶμαν τζιαὶ φωνές—Ἄ μανά !... Παναΐα μου ου.. , τζι'οὔλλον κουντζί τραν. Ἡ μάνα του τζι' ὁτζιύρης του, ποὺ τὸν ἀκούσαν ἐπεταχτῆκαν ἔξω... Τζι' ἀντὰν ντὸν εἶδαν ἄξιππα ποῦτουν ἔτσι ζωὴν σάβ βρύδκια ἐμουγκαρίζασιν, τζι' οἱ δκυό τους ἐφυρτῆκαν.., ἐφτύς... ἐφέρασιγ γιατρὸν γιὰ νὰ τὸν ἀσκοπήσῃ, μὰ τζιεῖνος εἶπεν τους πὼς ἔσπασεμ μπῶσσω τζαὶ ἔννεν βολετὸν νὰ ζήσῃ.
Ὁ ἀσπρομάλλης γέροντας βλέποντας πὼς ἡ προηγούμενη σιωπὴ κι' ὁ φόβος ἐπρόκειτο νὰ ξανἄρθῃ πάλε, μὲ τὸ τέλος τοῦ διαλόγου, ἐπρόλαβε νὰ δώκῃ μιὰν ἐξήγηση:
—Καλὸ καλό.. τέθκιον κοπέλλιν νὰ χαθῇ ἄδικα τῶν ἀδίκων...νὰ τὸ σκεφτῇ ὁ ἄδρωπος, ἐμ μπατᾶ τὴν νύχταν ὄξω.
—Μά, θκειὲ Γεωρκῆ... ἐρωτᾶ τὸ ξανθὸ παλληκάρι, τζιαὶ πῶκαμνα τὸν κιρατζῆν τζιαὶ γιὼ μιὰν κάτσαν πάλε, ἔρεσσα ποὺ τζιαμαί, μεσάνυχτα τζιαὶ γιόνι ταχτικά. Γιατὶ τζ' ἔνν εἶδα τίποτες ; Ὀξὰν εἴσσιεν ποὺ τότες ;
—Ἀμμὰ χαργκέσε γιόκκα μου ;... Κύριε ἐλέη ον... Τοῦτα χαρῶσε δείχνουνται τοὺς ἀλαβροστοισσειῶτες... Ἐσοῦ, μπορεῖ νὰ μὲν εἶσαι ,.... ἐβ βαρετή 'νοσσιά σου.., τζιαὶ ἔν ἔβ βολετὸν ποτέ σου νὰ τὰ δῆς.. Μὰ ἔσσιει ἀθθρώπους ποὺ τὰ στοισσειά τους ἔν ἔν σὰν τάδ δικά σου.. λείφκουνται... τζι' ἀλλόναν κόμα τὰ σᾶς πῶ... εἶντα φοᾶστε τάχα, τζιαὶ ἐκαλαθουργκάσετε οὔλλοι σας, σᾶν τὲς ὄρνιθες ; Ἔν τζιὲμ μπάντα... λαχχαίνει... Τὰ ὅσα φέρνει μιὰ ὥρα ὁ γρόνος ἔν τὰ φέρνει.

***

Ἕνας ἕνας κατόπι... καληνυχτιστήκανε φοβισμένοι καὶ φεύγανε νὰ κοιμηθοῦν.
(Ἀπὸ τὸν «Νεοελληνικὸ Πολιτισμὸ»)

ΚΥΡ. Μ. ΚΑΡΑΜΑΝΟΣ

Η ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ TAGORE ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ :

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, Δεκέμβριος 1926. — Ἡ ἄφιξη στὴν πόλη μας τοῦ Ραμπιντρανὰθ Ταγκὸρ χαιρετίστηκε μὲ χαρὰ καὶ ἐνθουσιασμὸ ἀπ' ὅλο τὸν διεθνὴ φιλολογικὸ κόσμο. Στὴν ἐπιτροπὴ ποὺ σχημάτισαν τὰ Messager d'Orient γιὰ νὰ τὸν ὑποδεχθεῖ, ἡ Ἑλληνικὴ διανόηση ἀντιπροσωπεύτηκε ἀπὸ τὸν διακεκριμένο κ. Μ. Σωκᾶς (ἐπίσης κεγκὸ πρόξενο τῆς Ἑλλάδος) καὶ τὸν ἱστορικὸ συγγραφέα κ. Χρ. Νομικό. Ἡ παράλειψη ὡστόσο τοῦ Καβάφη ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴ αὐτὴ τῆς δεξίωσης προκάλεσε δικαιολογημένη ἀπορία σὲ πολὺ εὐρὺ κύκλο, τόσο μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ὅσο καὶ ξένων διανοουμένων. Ἡ καθημερινὴ ἐφημερίδα «Ταχυδρόμος» ἔγραψε τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικά :

«Ἀλλ' ἡ ἐντύπωσις τοῦ Τσγκὸρ περὶ τῆς πνευματικῆς ὑπεροχῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παροικίας θὰ ἦτο βεβαίως βαθυτέρα, ἂν οἱ ὀργανώσαντες τὴν δεξίωσιν καὶ τὴν διάλεξιν τοῦ μεγάλου ποιητοῦ παρεκάλουν νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ τὸν ποιητὴν κ. Κ. Καβάφην. Μία συνομιλία τοῦ ἀγγλομαθεστάτου Ἕλληνος ποιητοῦ μὲ τόν Ταγκὸρ, θὰ ἐπροξένει, ἀσφαλῶς, εἰς τὸν Ἰνδὸν σοφὸν μεγαλειτέραν ἐντύπωσιν διὰ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Ἑλλήνων
Καὶ κρίνοντες τὴν παράλειψιν ταύτην ὡς λυπηρὸν, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἐκφράσωμεν ἐπὶ τούτῳ τὴν λύπην μας, καίτοι εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι δὲν διεπράχθη αὕτη οὔτε ἑκουσίως, οὔτε ἐσκεμμένως».

Φαίνεται ὅμως νἆναι μοιραῖο γιὰ τὸν μεγάλο φιλόσοφο καὶ ποιητὴ—καὶ σὲ τέτοιες περιστάσεις ἡ ἐχτίμησή μας γιὰ τὸν Καβάφη ἐκδηλώνεται βαθύτερα, γιατὶ δοκιμάζεται σ' αὐτὲς καὶ συγχρόνως ἐπιβεβαιώνεται ἡ ὑπέροχη στωϊκότης του καὶ ἡ ἀπαράμιλλη ἀξιοπρέπειά του νὰ τοῦ δημιουργοῦνται κάθε τόσο ἀπρέπειες καὶ μικρότητες ὄχι βέβαια ἀπὸ τὰ Messages d' Orient. Γιατὶ ἀνό«Ταχυδρόμος» εἶναι «πεπεισμένος ὅτι δὲν διεπράχθη αὕτη οὔτε ἑκουσίως, οὔτε ἐσκεμμένως», τοναντίον ἐμεῖς εἴμεθα «ἐκ τῶν προτέρων πεπεισμένοι» πὼς θὰ γενότανε μιὰ τέτοια «λυπηρὰ παράλειψις».
Ο Ραμπιντρανὰθ Ταγκὸρ φιλοξενήθηκε στὴν ἔπαυλη τοῦ κ. Carlo Suarés, ἕνας ἀπὸ τοὺς διευθυντὲς τῶν Messages d' Orient, καὶ διοργανωτὴς τῶν διαλέξεων ποὺ ὁ διάσημος Ἰνδὸς ποιητὴς παρεκλήθηκε νὰ κάμῃ ἐδῶ καὶ στὸ Κάϊρο.
Μεταξὺ τῶν διαφόρων ποὺ ἐπεσκέφθησαν τὸν Ραμπιντρανὰθ Ταγκὸρ ἦσαν ἡ Κα Εὔφη Ἀποστολίδου, ἡ ὁποία ἐδώρησε στὸν ποιητὴ μιὰ πολυτελὴ ἔκδοση τῦο «Κηπουροῦ», ποὺ ἔχει μεταφράσει στὰ ἑλληνικὰ μὲ ἀριστοτεχνικὴ χάρη ὁ κ. Ἀπ. Λεοντῆς, ὁ ὁποῖος τοῦ χάρισε κι αὐτὸς μιὰ χειρόγραφη, μετάφραση, καμωμένη ἀπ' τὸν ἴδιο σὲ πολυτελῆ χάρτη, τῶν «Ἀφιερωμάτων» μιὰ ἐπιτροπὴ τοῦ λογοτεχνικοῦ συλλόγου «Νέα Ζωή», ἀπαρτιζόμενη ἀπὸ τοὺς κ. κ. Παύλου Πετρίδη, Πέτρου Μάγνη, Κ. Ν. Κωνσταντινίδη καὶ Γ. Πηλαβάκη, τοῦ προσφέρανε μιὰ καλλιτεχνικὴ περγαμηνή, τυλιγμένη μὲ ταινία ἑλληνικῶν χρωμάτων, πάνω στὴν ὁποία ἦταν γραμμένος ἕνας θερμὸς χαιρετισμὸς ἀπὸ μέρος ὅλης τῆς φιλολογικῆς ὁμάδας.
Σὲ σχετικὴ ἐρώτησῃ ἀπὸ τὸν συντάκτη τῆς γαλλόφωνης ἐφημερίδας «La Bourse Egyptienne», ὁ Ραμπιντρανὰθ Ταγκὸρ ἀπάντησε :

— Ἡ εἰρήνη στὴν Εὐρώπη δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ πραγματοποιηθῇ παρὰ μονάχα τότες, ὅταν αὐτοὶ ποὺ διευθύνουνε μαζὶ μὲ ὅλους ἐκεῖνους ποῦνε ἐπιφορτισμένοι γιὰ τὴν ἀγωγὴ τῶν μαζῶν, θὰ ἔχουν νοιώσει τὴ δύναμη ποὺ προκύπτει ἀπ' τὸ ἀξίωμα : 'Η ἑνότης τῶν ἀνθρώπων διὰ τῆς ἑνότητος τῶν πνευμάτων'.
Μιὰ ποὺ ἡ ἀνθρώπινη ἐνεργητικότητα δὲ θὰ ἐκδηλωθῇ παρὰ σὲ σκοποὺς ἐγωϊστιποὺς, θὰ ὑπάρχουνε πάντα οἱ ἀντιλογίες καὶ οἱ συγκρούσεις. Ἐκεῖνο ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει εἶναι ὅτι οἱ προσπάθειες τῶν «συγχρονισμένων» τείνουν πρὸς τὴν εἰρηνοποίηση τῶν ἐθνῶν, διὰ τῆς εἰρηνοποιήσεως τῶν πνευμάτων τῶν ἀτόμων. Κι' αὐτὸ θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ ἂν ἐνθαρύνανε περσότερο τὴν ἠθικὴ ἀγωγὴ τῶν λαῶν ποὺ χωρὶς αὐτὴ καμμιὰ ὀργάνωση, σὲ ὁποιαδήποτε φύση κι' ἂν ἀνήκει δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ μακροζωήσῃ. Εἶνε αὐτὴ καθαὐτὴ ἡ κατάσταση πάνου στὴ ὁποία θὰ μποροῦσε νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἀληθινὴ εἰρήνη. Ἐμεῖς, οἱ ἄνθρωποι τῆς Δύσης, δὲ γνωρίζουμε τὸν ἔρωτα διαφορετικά, παρὰ στὸν ἔρωτα τῆς προσωπικὰ καλῆς θέλησης, νὰ διευθύνουμε τὶς πράξεις μας ἀκολουθώντας τὰ ὁδηγητικὰ ἀξιώματα τῆς σκέψης γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῆς γενικῆς εὐτυχίας. Ὁ εἰκοστὸς αἰῶνας ποὺ παραγωγικὰ εἶναι πολὺ εὔφορος γιὰ κάθε πρόοδο καισδλους τοὺς κλάδους τῆς ἐπιστήμης τῆς φυσικῆς, τῆς ἰατρικῆς, τῆς φιλολογίας κλπ. ποὺ συντείνουνε τόσο στὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴν καλλιτέρευση τοῦ ἀνθρώπινου εἴδους, μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἐλπίσουμε νὰ παρευρεθοῦμε σἕνα προσεχὲς μέλλον, στὸ θρίαμβο τῆς ἐξασφαλισμένης εἰρήνης πάνου στὴν ἠθικὴ καλλιέργεια καὶ τὴν καλὴ θέληση τῶν ἀτόμων νὰ ζοῦν ἁρμονικά.
Ἐνδιαφέρει ἐπίσης πολύ, ὅτι πρέπει νὰ νοηθῇ τελειωτικά, ὅτι ἀνήκουμε στὸ ἀνθρώπινο βασίλειο κιὄχι στὸ ζωϊκὸ, ποὺ πάνου σὲ αὐτὸ δυστυχῶς πλανιέται μιὰ μεγάλη μερίδα τῆς ἀνθρωπότητας.

Τὴ διάλεξη τοῦ Ραμπιντρανὰθ Ταγκὸρ παρακολούθησε πολὺς κόσμος—ἀπὸ τὴν ἀνώτερη μπουρζουαζία μέχρι τ οῦ σεμνοῦ ὑπάλληλου. Στὴ σκηνὴ τοῦ θεάτρου (ἡ διάλεξη γίνηκε στὸ θέατρο «Ἀλάμπρα») εἶχαν τοποθετηθεῖ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ τύπου. Ἡ ἐμφάνιση τοῦ Ἰνδοῦ φιλοσόφου, ἀκολουθούμενου ἀπὸ τὴ δεξιωτικὴ ἐπιτροπή, ἔκαμε τὸ ἀκροατήριο νὰ ξεσπάσει σὲ ζωηρὰ χειροκροτήματα. Τυλιγμένος μέσα στὸ μακρὺ πορτοκαλὶ χιτῶνα του, μελαψὸς καὶ μ' ὁλόλευκη γενειάδα, φαινότανε σὰν ἕνσς βιβλικὸς προφήτης. Μερικοὶ συμπατριῶτες του ἀνέβηκαν στὴ σκηνὴ καὶ τοῦ προσφέρανε ἄνθινες γκιρλάντες ποὺ φόρεσε γύρω στὸ λαιμό του, ἀφοῦ τὲς φίλησε καὶ τὲς εὐλόγησε, ὅπως εἶναι ἕνα παληὸ ἰνδικὸ ἔθιμο.
Ὁ κ. H E Barker, τῆς ἐπιτροπῆς, παρουσίασε τὸν ὁμιλητὴ κάμνοντας μιὰ μικρὴ προσφώνηση.
Ὁ Ραμπιντρανὰθ Ταγκὸρ σηκωνόμενος, ἀπ' τὴ θέση, ποῦ εἶχε καθίσει, εὐχαρίστησε τὸ κοινὸ ψέλνωντας, χαρακτηριστικὸ τῶν Ἰνδῶν γιὰ τὴ συμπάθεια καὶ τὴν ἐχτίμηση ποὺ τοὺς δείχνεται. Διέψευσε τὴ φήμη του ὡς προφήτης καὶ εἶπε πὼς τὰ γραφόμενά του ἐμπνέονται κυρίως ἀπὸ τὴν μέριμνα νὰ φθάσῃ τὸ τέλειο μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν πνευματικῶν δοξασιῶν, ὁδηγῶντας τοὺς Ἰνδοὺς πρὸς τὴν ὁμοιομορφία. Δεδομένου τῆς προχωρημένης ἡλικίας του καὶ τῆς φυσικῆς του ἀδυναμίας παρεκάλεσε τὸ κοινὸ νὰ τοῦ ἐπιτρέψει νὰ καθίσει.
Εἰ ερχόμενος ἀμέσως στὴν οὐσία τοῦ θέματός του (ἡ φιλοσοφία τοῦ Ἰνδικοῦ λαοῦ) ἐξέθεσε μὲ ὕφος καταληπτὸ (ὡστόσο πολὺ λίγοι θὰ τὸν κατάλαβαν) καὶ συνοπτικὰ τὴ νοοτροπία τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἰδίως τῶν Ἰνδιῶν, ποὺ ἡ φιλοσοφία του ὁλότελα φυσικὴ καὶ ποιητικὴ ἔχει τὶς ἀρχές της στὶς διδασκαλίες τοῦ ἀθάνατου Βοῦδα, ἡ αἰώνια ἐνσάρκωση τοῦ ὡραίου. τοῦ ἐξαισίου καὶ τοῦ τέλειου.

Ὁ Ραμπιντρανὰθ Ταγγὸρ δὲν ἐκφράζεται τεχνικὰ καὶ δὲν τίθεται στὸ ἐπιστημονικὸ ἐπίπεδο γιὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὰ περιοδικὰ φαινόμενα τῆς φύσης. Μᾶς κοινοποιεῖ ἁπλῶς τὶς ἐντυπώσεις τῆς ἐνεργητικῆς του ζωῆς, τῆς ἀνθρώπινης καὶ σύγχρονα ζωϊκῆς μὲ βάση τὶς παρατηρήσεις τῶν φυσικῶν αἰσθημάτων καθενοῦ ποὺ συγκινιέται πάνου στὴ γῆ μας. Μᾶς λέει πὼς ἡ εἰρήνη τῶν ἀνθρώπων δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ πραγματοποιηθῇ παρὰ τότε μονάχα ὅταν ὑπάρξει ἡ ὁμοιομορφία τῶν πνευμάτων μεταξὺ τῶν λαῶν κι ὅτι αὐτὸ θὰ εἶταν δυνατὸ νὰ γίνῃ μὲ τὴν ἠθικὴ καλλιέργεια. Ἡ φιλοσοφία τῶν Ἰνδῶν, ξακολουθάει λέγοντας ὁ Ταγγόρ, δὲν εἶναι οὔτε τεχνικὴ οὔτε ἐπιστημονικὴ καὶ δὲν ἐπαναπαύεται παρὰ στὸ σύνολο τῶν μεταφυσικῶν διδαχῶν ποὺ εἶναι μακρὰ ἀπ' τὸ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴ γενικὴ εὐτυχία. Εἶναι λαϊκὴ καὶ στενὰ δεμένη μὲ τὴν ποίηση.
Κάθε Ἰνδὸς εἶναι φιλόσοφος. Σαὐτὴν τὴν εὔνοια ποὺ δίνει μιὰ προσοχὴ συγκρατημένη καὶ ἐκλεπτισμένη στὴν ποιητικὴ καὶ μελοδραματικὴ της, ἡ σκέψη πάντα ξύπνια, ἀντιλαμβάνεται διαισθητικά, τὶς πιὸ ζωηρὲς ἐκδηλώσεις τῆς ψύσης... Προικισμένος μὲ μίαν ἰδιοσυγκρασία γλυκειά, ὁ ἰνδρὸς δὲ γυρεύει σαὐτὸν τὸν κόσμο παρὰ μονάχα κεῖνο ποὺ μπορεῖ νὰ τοῦ χρησιμέψῃ γιὰ νὰ συγκρατήσῃ τὶς ἰδεώδικες σχέσεις ποὺ συνβάλλουν γιὰ νὰν τοῦ ἐξασφαλίσουν τὴν ψυχικὴ εἰρήνη μὲ τὴν ὅμοιά του τὴν πνευματική.
Ἡ σκέψη του πολὺ βαθειά, ἑπομένως ἀκατάληπτη ἀπὸ τὶς μάζες ποὺ μᾶλλον παρεξηγοῦν εὔκολα καὶ διαστρέφουν τὰ ὅσα διδάσκει (γιατὶ αὐτὰ ποὺ λέγει μοιάζουν σὰν τὰ διδάγματα τοῦ Χριστοῦ ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει πιὰ καμμιὰ ἀπολύτως σχέση μὲ τὸν Χριστιανισμὸ ποὺ ἐσταύρωσε ἐπὶ 19 αἰῶνες τὴν ἀνθρωπότητα) κλείνει ἕνα ἰδανισμὸ ποὺ ἐγὼ τουλάχιστον δὲν πιστεύω πώς ἡ ἀνθρωπότης θὰ φθάσει ποτὲ (ἡ ἀνθρωπότης σήμερα ζητεῖ προπαντὸς ν ὰ ζ ή σ ε ι).
Ἀναμφιβόλως ὁ Ραμπιντρανὰθ Ταγκὸρ ἀνήκει κι αὐτὸς μὲ τοὺς ἰδεολόγους ἐκείνους ἀνθρωπιστὲς (ὁ ἀνθρωπισμὸς πνίγεται στὶς μάζες ὅταν αὐ ὲς πεινᾶνε) ποὺ κατανάλωσαν τὴ ζωή τους μὲς στοὺς ὡραίους δραματισμοὺς καὶ τὶς ἀνεκπλήρωτες ἐπαγγελίες.
Στὸ τέλος τῆς διαλεξής του ὁ Ραμπιντρανὰθ Ταγκὸρ ἀπάγγειλε μερικὰ ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ποιήματά του, πρῶτα στὰ ἀγγλικὰ καί μετὰ στὴ βεγγαλικὴ διάλλεκτο ἡ ὁποία ἦταν πραγματικὰ μιὰ ἀποκάλυψη. Ἀπαγγέλοντάς τα παίρνανε μιὰ μορφὴ τραγουδιῶε χαρούμενων ἀπ' τὰ ὁποία δύσκολα ξεχώριζε ὁ λυρισμὸς ἀπ' τὸ κωμικὸ (τὸ ἀθῶο).
Στὸ Κάϊρο ὁ Ραμπιντρανὰθ Ταγκὸρ ἔτυχε θερμῆς ὑποδοχῆς ἀπὸ τὶς ἐπιφανέστερες πολιτικὲς φυσιογνωμίες μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Σάαντ πασᾶς Ζαγλοὺλ, ὁ Ἄντλυ πασᾶς Γέγκεν—ὁ Σεπτὸς ἐθνικιστὴς ἡγέτης μὲ τὸν σημερινὸ πρωθυπουργὸ—ἀρκετὰ μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἰδίως ὁ Ἄλυ μπέης Ἐλ Σάμψη, ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας διάφοροι βουλευτὲς καὶ πολλοὶ αἰγύπτιοι συγγραφεῖς μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς τὸν Ἄχμετ Σάουκι μπέη ὁ πρίγκηπας τῶν ἀράβων ποιητῶν.

Α. Γ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ:

Ἀγγέλου Θ. Σημηριώτη : **«ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ** —Ποιήματα

ΕΧΕΙ πιὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν τραγῳδία τῆς σύγχρονης ζωῆς μας ἀκόμα καὶ τὸ κλᾶμα ! Ἔχει στερέψῃ κι' αὐτὸ κ' ἔχει σκοτωθῇ δολοφονικὰ ἀπὸ τὴν ἄμετρη γύρω πεζότητα καὶ σκληρότητα. Ἡ τραγῳδία μας τελειώνει μ'ἕνα πικρὸ εἰρωνικὸ μορφασμό, πὸὺπροσπαθεῖ νὰ μοιάσῃ μὲ χαμογέλιο. Ἡ ἁπλότης τῆς τραγικῆς κλάψας ἔχει ξεχαστῇ, ἔχει χαθῇ μέσα στοὺς λαβυρίνθους τοῦ ἀνεξιχνίαστου εἶναι μας...
Γιὰ τοῦτο αὐτὴ τὴ στιγμὴ τὸ θρηνητικὸ βιβλίο τοῦ Ἄγγελου Σημηριώτη «Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος», μᾶς ἀνακουφίζει, μᾶς ξαναφρεσκάρει. Ὁ ποιητὴς τῶν «Μαύρων κρίνων» καὶ ὁ δραματουργὸς

τῆς «Φρόσως Νοταρᾶ» δίνουν τὰ χέρια στὸ βιβλίο αὐτὸ καὶ σκύβουν ἀπάνω στὴ ὄχθη τῶν ποταμῶν τῆς Βαβυλῶνος καὶ κλαῖνε, κλαῖνε καθαρὰ καὶ ὡραῖα, ἁπλὰ καὶ ἀρχέγονα, τὴν καταστροφὴ τῆς Ἱερῆς πόλεως, τὸ ξεπάτωμα τῆς Σμύρνης καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀσίας...

Μὲ πόση μεγαλόστομη ὁρμή, μὰ καὶ μὲ πόση βαθειὰ καὶ βαθυστόχαστη θλίψη μαζὺ μιλεῖ ὁ κ. Σημηριώτης στὰ ποιήματ' αὐτα ! Εἶνε καθαρὰ φανερὸ πὼς ὁ ποιητὴς τῶν θρήνων αὐτῶν ἀντλεῖ τὸ ἔργο του μέσα ἀπὸ τὰ μυχαίτατα βάθη τῆς ψυχῆς του. Ἀρχίζει δὰ ἡ τραγωδία μέσα ἀπὸ τὸ σπίτι του, ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἄβρὴ περιπέτεια τῆς κόρης του καὶ αὐτοῦ τοῦ ἴδιου κ' ἔπειτα μὲ μεγάλα ἄγρια, μαῦρα κύματα φουσκώνει, ξεχειλίζει, πνίγει, καταστρέφει...

Τὸ ἔργο αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι μονάχα θρηνητικό. Εἶναι πιὸ πολὺ τραγικό. Μιὰ μαύρη τραγωδία μὲ ἄμετρες πράξεις, μὲ ἀτελείωτες σκηνές... Μιὰ τραγωδία ὅμως, ποὺ πλέκεται, μὲ στίχους λαξευτούς, πιὸ ὁρμητικοὺς ὅταν εἶναι ἐλεύθεροι καὶ πιὸ γλυκοὺς ὅταν εἶναι σὲ γνωστὰ μέτρα. Μιὰ τραγωδία, ποὺ πλέει ἀπάνω ἀπὸ τόσες ὀμορφιὲς καὶ τὶς κάνει ὅλες μαῦρες κὰι τρομερές. Φρίκη ! Ἀκόμα βλέπουμε «καὶ τὸν Ἥλιο χάρο νὰ γενῇ» ! Ἡ Τρομάρα χαλάει τοὺς κανόνες τῆς ὡραίας Φύσης, ἡ Λαχτάρα ξεκουρδίζει τὸ Μυαλό, ἡ Ἀγάπη γίνεται Σκοτωμός ! Κάθε ὑψηλὴ Ἁρμονία σπάει τραγικά. Ἡ ἔκπαγλη ὀμορφιὰ καταλήγει σὲ καταστροφή, σὲ φρίκη !...

Καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ τεράστια πολυσύνθετη τραγωδία ξεπροβάλλει μέσα στοὺς στίχους τοῦ κ. Σημηριώτη ὑπέροχα ὄμορφη. Λέει κι' ὁ ἴδιος :

«Κι' ἀπὸ τὰ ρεποθέμελα μιὰ νέα μορφὴ πυργώνω»

***

Ὅσα ὡς τώρα εἶπα βγαίνουν καθαρὰ καὶ ὡραῖα μέσα ἀπὸ τὴν πρώτη σειρὰ τοῦ βιβλίου : «Τοῦ πόνου». Ἀκολουθεῖ ἡ σειρὰ «Τῶν Ἐρινύων», γιομάτη κατάρες καὶ ἀναθέματα. Ἡ ὁρμὴ τοῦ ποιητὴ ἐδῶ εἶναι πιὸ ἰσχυρή, πιὸ ὠμή. πιὸ ἄγρια. Τολμάει νὰ γγίξῃ καὶ τὴν τραγωδία τῶν γονιῶν πού, μέσα στὴν τρομάρα τοῦ χαλασμοῦ ἀφήκανε τὰ παιδιά τους,θυμάει τοὺς Ἰούδες, τοὺς Κάϊν, τ' ἀγρίμια, τοὺς τρελλούς... Ἡ τραγωδία φτάνει στὸ «μὴ περαιτέρω» κ' ἡ ὀργὴ ἀκολουθεῖ...

***

Κ' ἔπειτα στὸ τρίτο μέρος, στὸ «Ἆσμα ἀσμάτων» ὁ ποιητὴς φεύγει πιὰ ἀπὸ τὴν Μικρασιατικὴν τραγωδία. Ἐδῶ σὲ ἁρμονικώτατα δεκαπεντασύλλαβα τετράστιχα τραγουδεῖ γεμάτος ἀπὸ λυρικὴ θλίψη, ἀπὸ μιὰ πένθιμη ἀπαισιοδοξία γιὰ κάποια ἄγνωστα μυστικὰ. Μὰ ὁ σκεπτικιστὴς καὶ πεσσιμιστὴς ἀφίνει καὶ τὸν Ἔρωτα νὰ λάμπῃ ἀνάμεσα σ' ὅλα, σὰν ἀστέρι γλυκὸ καὶ φωτεινό.

Τέλος ἔχουμε τὰ «Διάφορα ποιήματα» στὸ τέλος τοῦ βιβλίου. Ἐδῶ ὁ ποιητὴς τῶν «Μαύρων κρίνων» προχωρεῖ θλιμμένος στὸ ἔργο του μέσα στὴ χαρὰ τῆς φύσης. «Οἱ ἔρωτες πίνουν ἀπὸ τὶς βρύσες τὸ μέλι γιὰ νὰ μὲ πικραίνουν», λέει. Καὶ προχωρεῖ μὲ μιὰ ἀντίληψη ἐλεγειακὴ μέσα στὴ ζωή, πλάϊ στὴν ἀγάπη....Ἐλεγεῖες καὶ προσφορὲς ἀφίνονται στὸ λυρικό του δρόμο, γιομάτες μὲ πίκρα ἀνείπωτη !

Ἐκεῖ μέσα κάπου ὑπάρχει καὶ κάτι τι πολὺ μοντέρνο, ἀλλὰ κι' αὐτὸ εἶναι τόσο μελαγχολικό, τόσο γεμάτο μὲ σύγχρονο πεσσιμισμό! Ἐκεῖ κάπου βρίσκεται κ' ἡ σύγχρονη κόρη ποὺ ψάχνει ζητόντας τὴν περιπέτεια, τὴν ἀπρόοπτην χαρὰ τῆς σύγχρονης ζωῆς... Μὰ κι' αὐτή ἡ περιπέτεια, αὐτὴ ἡ ἀνεπάντεχη χαρά, δὲν εἶναι στὴν ζωὴ αὐτὴ βολετή. Ἴσως μονάχα στ' ἄστρα! Ὤ, ἐδῶ πιὰ ὁ κ. Α. Σημηριώτης φτάνει στὸ ἀποκορύφωμα τοῦ πιὸ σύγχρονου, τοῦ πιὸ πικροῦ πεσσιμισμοῦ!...

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η ΕΛΛΕΙΨΙΣ ἑνὸς σοβαροῦ λογοτεχνικοῦ περιοδικοῦ, ἡ ἐμφάνισις τόσων ἄλλων ἑβδομαδιαίων, ἡ ἀσύστολος ἰεροσυλία τῆς τέχνης, καὶ τόσα ἄλλα πράγματα ποὺ παρατηροῦμε στὴν ἐποχή μας: νὰ τὶ μᾶς ἀνάγκασε νὰ ξανάβγομε. Ἔχομεν ἐξασφαλισθῇ οἰκονομικῶς δι' ὀλίγα φῦλλα· ἂν ὑποστηριχτοῦμε ἀπὸ τοὺς φίλους μας, θὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἀνελλειπῆ καὶ κατὰ μῆνα ἐμφάνησί μας· ἄλλως ἢ θὰ ἀναγκαστοῦμε νὰ βγαίνομε κάθε δίμηνο, ἢ δὲ θὰ βγαίνομε καθόλου.

Εὐχαριστοῦμε μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ ὅλους τοὺς φίλους μας ποὺ μᾶς συνιστοῦσαν ἐν τῷ μετοξὺ τὴν ἐπανέκδοσή μας, τὰ περιοδικὰ ποὺ μᾶς στέλλονταν (Ἀλεξανδρινὴ Τέχνη,Ἀγών,Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησις, Νεῖλος, Ὀθόνη, Ἶσις, Revue Nouvelle, Libre, Τηλεγραφικὴ Ἐπιθεώρησις, Ἠπειρ. Χρονικά, Ἔθνος, Ἀγροτικὴ Αὐγὴ κ. λ. π.) καὶ γενικῶς ὅσους ἔγραψαν κάτι γιὰ μᾶς. Χαιρετίζομε μ' εὐχαρίστησι τὴν ἐμφάνιση νέων συναδέλφων εὐχόμενοι καλὴ σταδιοδρομία.

Η ΑΝΕΚΔΟΤΗ συνεργασία ποὺ προσφέρομε σήμερα, τόσο τῶν Ἑλλήνων, ὅσο καὶ τῶν ξένων, εἶναι τὸ ἀσφαλέστερο δεῖγμα τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν συγγραφέων καὶ ποιητῶν γιὰ τὸ περιοδικό μας.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ «Καβάφη» ποὺ κάθε τόσο ἔρχεται «ἐπὶ τάπητος» μᾶς ἀπασχολεῖ πάντα. Μᾶς προξενεῖ πραγματικὴ κατάπληξη ἡ ἀχαρακτήριστη ἐμπάθεια ὁρισμένων συναδέλφων του, οἱ ὁποῖοι, ὡς φαίνεται, ἔχουν θέσει ὡς ἀρχὴ τῆς ζωῆς των τὸ νὰ ὑβρίζουν, καὶ ν' ἀρνοῦνται τὴν ὕπαρξή του. Δὲν ἀναφέρομε ὀνόματα. Ἐκεῖνοι ποὺ διαβάζουν θὰ καταλάβουν καλὰ περὶ τίνος πρόκειται. Ὁπωσδήποτε ἀναγγέλομε σήμερα τὴν προσεχῆ δημοσίευση τριῶν κριτικῶν ἄρθρων γιὰ τὴν ποίησή του: τῶν κ. κ. Μένου Φιλήντα, Συλβίου καὶ Φ. Γιοφύλλη. Μὲ τὴν εὐκαιρία δὲ αὐτὴ σημειώνομε δύο προτάσεις, ποὺ τοῦ ἔγιναν διὰ τὴν πολυτελῆ ἔκδοσιν τοῦ ἔργου του· α' ἀπὸ τὸν κ.Μπενάκη,καὶ β' ἀπὸ ἕναν μεγάλο Ἀγγλικὸ ἐκδοτικὸ οἶκο παγκοσμίου φήμης, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔστειλε μάλιστα νὰ ὑπογράψῃ καὶ συμβόλαιο. Ὅμως, αὐτὸς κρατῶντας χαιρέκακα τὸ ἔργο του, γιὰ τὸν ἑαυτό του, δὲ δέχτηκε οὔτε τὴν πρότασι τοῦ κ.Μπενάκη, οὔτε τὴν εἰς τὴν ἀγγλικὴ μετάφρασή του. Γιὰ νὰ ἦταν ὅμως ἄλλος Ἕλληνας, ἔ, καὶ τὶ θὰ γινώτανε....

ΟΠΩΣ ὁ Brousson γιὰ τὸν France, ὁ Koulon γιὰ τὸν Moreas, ἔτσι καὶ ὁ Τῖμος Μαλᾶνος μᾶς ἀναγγέλει ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο τὸν «Καβάφη του... en pantoufles», αὐστηρὰ ψυχολογικὴ μελέτη τοῦ ἔργου του καὶ τῆς ζωῆς του. Νὰ δοῦμε, πόσο θὰ διαφέρει ἀπὸ τοὺς ἄλλους ποὺ ἔγραψαν, καὶ ἀπὸ τὸν πραγματικὸν Καβάφη.

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ κ. Louis Roussel, ποὺ πέρσυ ἔδωσε στὸ Montpellier τρεῖς διαλέξεις γιὰ τὴν Νεοελληνικὴ ποίησι, ὁ αὐστηρὸς αὐτὸς κριτικὸς τῆς νέας Ἑλληνικῆς φιλολογίας μᾶς παρακαλεῖ νὰ σημειώσομε πὼς δὲν ἔχει καμμιὰ σχέση μὲ τὸν νέον διευθυντὴ τῆς Γαλλικῆς Ἀρχ. Σχολῆς, κ. Pierre Roussel, θέσιν ποὺ μέχρι πρόπερσυ κατεῖχεν ἐκεῖνος.

ΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ποὺ βγαίνουν εἶναι πολλά· ἀξίζει κανεὶς νὰ σημειώσῃ τὶς εὐγενικὲς προσπάθειες ὁρισμένων ἐδῶ : τῆς «Ἀλεξανδρινῆς Τέχνης» ποῦ βγῆκε : «κι' ἕνας ἀπ' τοὺς σκοπούς μας θἆναι ἡ ἔμμονη διευκόλυνση στὴν ἐπικράτησι τῶν νέων τάσεων καὶ κατευθύνσεων τῆς σημερινῆς ποιήσεως ποὺ ὁλοφάνερα καθοεφτίζεται καὶ προεξέχει στὴν Καβαφικὴ ποιήση» Καὶ πραγματικά. Τὰ ποιήματα τῆς Σεγκοπούλου καὶ τοῦ Βρισιμιτζάκη τὸ σημειώνουν. Τοῦ Παρισινοῦ «Ἀγῶνος» ποὺ τόσον ὡραῖα ὁ διηγηματογράφος κ. Θρ. Καστανάκης διευθύνει· τῆς«Τηλεγρ. Ἐπιθεωρήσεως»ποὺ ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ λογοτεχνική του ὕλη προεξέχει πάντοτε, τῶν περισπουδάστων «Ἠπειρωτικῶν Χρονικῶν» κ.τ.λ.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ.— Μοῦ φαίνεται, πὼς εἶναι καιρὸς πιά, νὰ ξεχωρίσομε ὁρισμένα ἐπαγγέλματα. Στὴν Ἑλλάδα τῆς μακαριότητος καὶ τῆς ἀσυνειδησίας, γίνεται εὐκολώτατα διάσημος, καὶ ὁ πιὸ τελευταῖος ἄνθρωπος, ἀρκεῖ νὰ κρατῆ κάποιο ἔντυπο, στὰ χέρια του, δηλαδή, ἀρκεῖ νἆναι δημοσιογράφος. Χωρὶς νὰ θέλω νὰ θίξω ἀνθρώπους περιωπῆς, ἀπὸ τὴ δημοσιογραφικὴ οἰκογένεια, οἱ ὁποῖοι προσεφέρθησαν θύματα στὸ βωμό της, νομίζω πὼς μὲ τὴν ἔκφρασή μου αὐτὴ τίποτε ἄλλο δὲ θέλω νὰ πῶ, παρὰ μόνο μιὰ πανθομολογουμένην ἀλήθεια. Λοιπόν· ἡ δημοσιογραφία ὅπως κατήντησεν, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἕναν σύλλογο ἀγραμμάτων ἀνθρώπων ποὺ ἐχρεωκόπησαν ὡς λόγιοι, καὶ ποὺ κατέφυγαν ἐκεῖ γιὰ νὰ ἐπιβληθοῦν μὲ τὰ πράγματα ποὺ γράφουν καὶ τὰ ὁποῖα ἀπαραιτήτως ὑπογράφουν γιὰ νὰ φαίνονται.Εἶναι λυπηρό,πὼς παλαιοὶ δημοσιογράφοιποὺ ἀπέκτησαν τὸν τίτλο αὐτὸ μὲ τὴ στέρησι καὶ μὲ τὸ αἷμα των ἐπιτρέπουν σὲ ἀναιδῆ παιδαρέλια νὰ γράφουν «κριτικὲς» καὶ «σημειώματα» γιὰ σοβαρὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον δὲν κατέχουν, ἀλλ' ἁπλῶς δὲν ἔχουν καταλάβει καὶ παρατηρήσει. Καὶ νὰ ἦταν μέχρι ἐκεῖ, καλά· ὑπάρχει ὅμως καὶ παρακάτω: βρίζουν ἀπὸ περιωπῆς καὶ κατακρίνουν «πρόσωπα καὶ πράγματα» τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ σεβασθοῦν τὸ ἔργο, τὴν ἡλικία καὶ τὴν ἀξία. Ἀλλὰ τὶ λέμε... Πῶς ἐπιτρέπουν; Ξέχασα πὼς ζοῦμε στὴν κακομοιριασμένη Ἑλλάδα....

ΕΓΩ. Ἡ αὐστηρὰ ἐπιλογὴ τῶν σήμερα ἐμφανιζομένων» νέων ἀποδεικνύει ὅτι δὲν θὰ μπαίνη στὶς σελίδες τῆς «Νέας Τέχνης» κάτι ποὺ δὲν θὰ ἔχῃ ἀξία. Δὲν ἐπιθυμοῦμε νὰ δημιουργήσουμε θρασεῖς καὶ ἀναιδεῖς ἀνθρώπους «ραβδῆδες» δηλαδή, ποὺ αὔριο θὰ ἔχομε ἐμεῖς τὸ βάρος καὶ τὴν εὐθύνη. πάντως, χωρὶς νὰ θέλομε νὰ περιαυτολογήσομε ἐδῶ, σημειώνω πὼς ἡ σελίδες τοῦ περιοδικοῦ θὰ εἶναι ἀποκλειστικὰ γιὰ τὰ νέα ταλέντα τὰ ὁποῖα μὲ κάθε τρόπο θὰ παρουσιάσομε. Ἡ σημερινὴ συνεργασία των,ἀποδεικνύει τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγονότων καὶ ἐπισφραγίζει τὸ νόημα τοῦ σκοποῦ μας. Θὰ δεχθοῦμε συνεργασία οἱουδήποτε νέου ἐμφανισθέντος ἀλλοῦ, καὶ οἱουδήποτε γράφοντος. Θὰ δημοσιευθῇ δὲ ἂν ἔχῃ τ' ἀπαραίτητα στοιχεῖα. Στοὺς νέους ποὺ γράφουν ποιήματα συνιστοῦμε νὰστέλλουν πάντοτε πάνω ἀπὸ 5-6 τραγούδια πρὸς κρίσιν.

ΟΙ ΝΕΟΙ. Ἐκεῖνο ποὺ διεπιστώθη διὰ χιλιοστὴν φοράν, εἶναι ἡ ἀναίδεια καὶ ἡ θρασύτης, ὁ ρισμένων νέων. Δημιουργηθέντες «ραβδῆδες» ἀπὸ ὁρισμένους ἀνθρώπους καὶ δι' ὁρισμένα ἀνταλλάγματα, ἔχουν ὡς βάσιν τῆς ζωῆς των τὸν ἐγωπαθῆ κυνισμόν, τὴν παράδοξη ἐμφάνισι καὶ τόσα ἄλλα πράγματα ποὺ ἀσφαλῶς ποτὲ δὲ θὰ ἐγκαταλείψουν. Αὐτὰ ἀσφαλῶς εἶνε, ἴσως, τὰ μόνα δῶρα ποὺ τοὺς ἐπροίκισεν ἡ φῦσις, καὶ τὰ ὁποῖα χωρὶς βέβαια νὰ τὰ λογαριάζῃ κανεὶς ὡς σοβαρά, αὐτοὶ τὰ προτάσσουν ὡς ποιητικὰ προτερήματα.

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ λογοτεχνικὴ κίνηση ἡ δική μας καὶ ἡ ξένη, ἀρκετὰ ἐνθουσιαστική. Ἀξίζει ν' ἀναφέρομε τὴν ἀπονομὴ τοῦ Nobel στὸν Shaw, τὸν θάνατο τοῦ Ἑλληνιστοῦ (Ἰταλοῦ) συνεργάτου μας Talmieri τὸ πέρασμα ἀπ' τὴν Ἀθήνα τοῦ μεγάλου βιολιστοῦ Kubelik, καὶ τοῦ Tagore τοῦ ὁποίου ἡ ἐδῶ ὑποδοχὴ (πρὸ παντὸς ἡ συγκεντρωθεῖσα ἐπιτροπὴ—φτοῦ νὰ μὴ βασκαθῆ) ὑπῆρξε... θαυμασία, ἴσως μάλιστα νὰ μὴ τὴν ξεχάση καὶ ποτέ. Ἐπίσης ἀναφέρομε - ἴσως πολὺ ἀργὰ - τὴν ἀπονομὴ στὸν Καβάφη τοῦ νέου παρασήμου τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Φοίνικος, κατὰ τὸν Ἰούλιο.

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ τῶν Yotis Manuel Lelis, Christophe Favre καὶ Càroly Garda εἶναι ἀνέκδοτη, καὶ σταλμένη ἐπίτηδες γιὰ τὴ «Νέα Τέχνη». Μεταφράστηκε δὲ ἀπὸ τὰ χειρόγραφά των, τὰ ὁποῖα οὔτε στὴ γλῶσσα των δὲν εἶχαν τυπωθῆ, τῶν μὲν δύο πρώτων ἀπὸ τὸν νέον γλύπτη κ.Γ.Μαλτέζο γιὰ τὸν ὁποῖο ἡ «Νέα Τέχνη» θὰ ἀσχοληθῆ ἀργότερα, τοῦ δὲ δευτέρου ἀπὸ τὸν γνωστὸ ποιητὴ κ. Βελμύρα. Τὰ δύο πρῶτα εἶναι παληά, καὶ ἀφοροῦν παληὰ πράγματα—ἐστάλθηκαν τὸν Δεκέβριο τοῦ 1925· ὁπωσδήποτε τὸ σημειώνομε.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ τῆς «Νέας Τέχνης», ἔλαβε τὰ παρακάτω γράμματα—ἀπαντήσεις σὲ προσκλήσεις συνεργασίας των.

Κύριε καὶ ἀγαπητὲ συνάδελφε,

Ἕνας Γάλλος θὰ εἶνε πάντοτε εὐτυχὴς νὰ γράψῃ σὲ Ἀθηναϊκὸ περιοδικό, διότι μόνο τὸ ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν ἐξυψώνει ἕνα πνεῦμα θρεμμένο ἀπὸ τοὺς κλασσικούς.

εὐγω σὲ ταξεῖδι, ἀλλὰ μόλις γυρίσω, θὰ στεύσω ν' ἀπαντήσω εἰς τὴν εὐγενική σας πρόσκλησι καὶ νὰ σᾶς στείλω μιὰ ἢ δυὸ σελίδες

Ὅλως δικός σας
Henry Bordeoux

Φίλε κ. Διευθυντά,

Ὁ καθηγητὴς κ. Pirandello ἀπουσιάζει ἀπὸ πολὺ καιρὸ ἀπὸ τὴ Ρώμη καὶ ἀγνοῶ πότε ἀκριβῶς θὰ γυρίσῃ. Ὁπωσδήποτε σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προθυμία σας καὶ θεωρῶ καθῆκον μου νὰ τοῦ διαβιβάσω ὅτι τοῦ γράφετε, ἐὰν κατὰ τὸν Μάρτιο ὅπως ἐλπίζω, γυρίσῃ στὴ Ρώμη.

Μὲ τοὺς καλλιτέρους χαιρετισμοὺς
• Manuel Aquirre
Γεν Γραμματεὺς τοῦ κ. Pirandello

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΓΛΥΠΤΟΥ: ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΜΠΡΟΥ

ΠΟΥ ΕΞΕΤΕΘΗΣΑΝ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ, ΣΤΟ SALON DES TUILERIES :

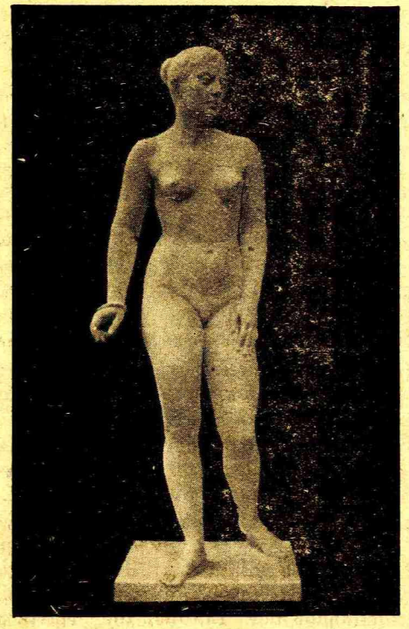

ΤΟ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟ ΘΕΑΤΡΟ:

Η ΒΕΡΩΝΗ, ΟΤΑΝ ΜΕΣΟΥΡΑΝΟΥΣΕ :

ΣΤΟ ΡΟΛΟ ΤΗΣ "ΟΦΗΛΙΑΣ" (ΣΤΟΝ ΑΜΛΕΤ) ΤΟΥ ΣΑΙΚΣΠΗΡ

ΣΤΟ ΡΟΛΟ ΤΗΣ "ΔΙΟΝΥΣΙΑΣ" ΤΟΥ ΔΟΥΜΑ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ:

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: ΓΕΦΥΡΙ

Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΧΝΗ:

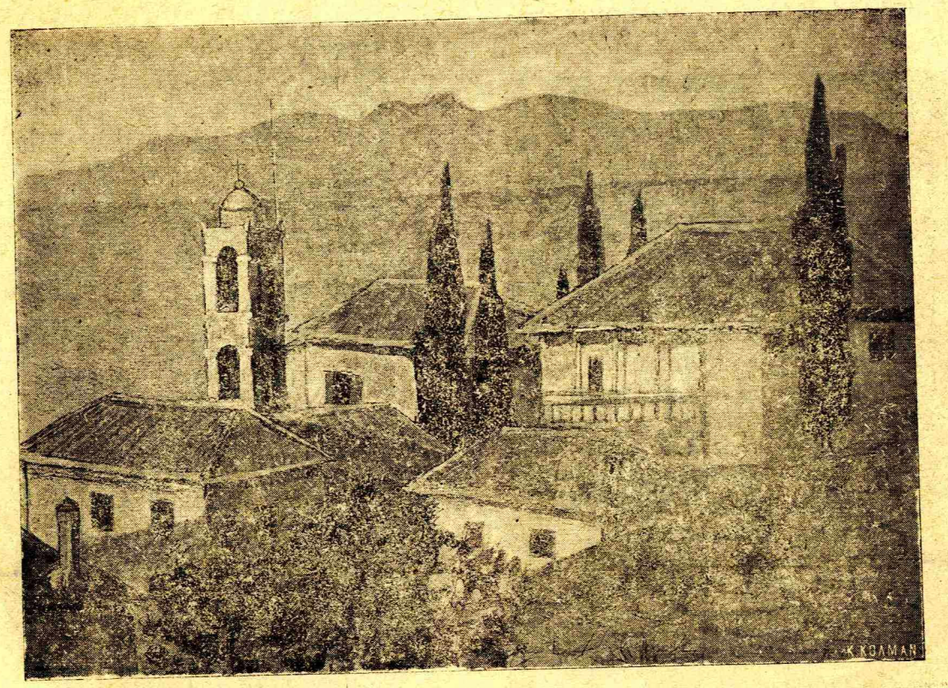

Αθ. ΤΑΡΣΟΥΛΗ: 1) ΣΤΕΓΕΣ ΚΟΡΩΝΗΣ. 2) ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΤΣΑΝΤΗΡΙ.

"Η ΝΕΑ ΤΕΧΝΗ,, ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟ:

Ἀναστασίου Φράγκου: «Κριτικὰ Σημειώματα» (τῶν ἔργων Καβάφη, Παλαμᾶ, Νικολαΐδη, Βουτυρᾶ). Δραχ. 15.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΤΙΟΥ:

"ΕΡΩΤΙΚΟΙ ΕΠΙΛΟΓΟΙ,,

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΠΟΥΓΡΑΨΕ: Ο ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΓΙΑΝΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: ΜΙΛΤΙΑΔΗ ΜΑΛΑΚΑΣΗ

ΔΡΧ. 25.

ΠΟΛΥ ΓΡΗΓΟΡΑ ΘΑ ΦΑΝΗ ΤΟ 3ο'. ΒΙΒΛΙΟ.

ΑΛΕΚΟΥ ΣΚΟΥΦΗ

"ΟΙ ΠΕΙΡΑΣΜΟΙ,,

Ἐκλογὴ ἀπὸ τὸ ὁμώνυμο ἔργο τοῦ Ἑλληνογάλλου ποιητοῦ, κατὰ μετάφρασιν, 3 ἐκ τῶν δοκιμοτέρων Ἑλλήνων ποιητῶν.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: HENRI DE REGNIER

ΕΚΔΟΣΙΣ: "ΝΕΑΣ ΤΕΧΝΗΣ,,

ΣΕ ΛΙΓΟ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ (ἐξουσιοδοτημένοι καὶ γιὰ τὴν εἴσπραξι συνδρομῶν): ΚΥΠΡΟΣ: Κυριάκος Καραμάνος (ρ. γ. ἐξωτερικοῦ, Ἀθήνας).

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ, σὲ ὅλη τὴν Αἴγυπτο: Α. Γ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ (διευθυντὴς «ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ» (Rue Mosquée Attarine 13, Alexandrie—Egypte).

«OUA RIGLAK!»: Κ.Ε.Μ. —Γελοιογραφικὸ λεύκωμα τῆς τέχνης, τοῦ γνωστοῦ στοὺς ἀναγνώστας μας Ἀλεξανδρινοῦ σκιτσογράφου, διευθυντοῦ τῆς ἑβδομαδιαίας γελοιογραφικῆς ἐφημερίδος «Maalésh», ποὺ τὸ προμηθεύεσθε ἅμα γράψετε στὸ ὄνομά του, στὴ διεύθυνση 9 Rue Crérif AlexandriePacha –Egypte.

Διαλέξεις:

Στὶς 17 καὶ 23 Μαρτίου στὸν «Παρνασσὸ» ὁ κ. Γιάγκος Ἀργυρόπουλος, θὰ μιλήσῃ περὶ τῆς «Νέας ἀπαγγελτικῆς τέχνης» μὲ ἀπαγγελία ποιημάτων Σολωμοῦ. Κρυστάλλη, Γουπάρη κτλ. ἀπὸ μαθήτριές του. Στὸ ἐρχόμενο φύλλο μας θὰ γράφομε σχετικά.

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗ

«Ἐξάστιχα», λυρικὰ ποιήματα, β' σειρὰ δραχ. 10. «Ἡ Νέα μας Ποίησις», λογοτεχνικὲς μελέτες δρχ. 5. Πωλοῦνται σ' ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα.

ΘΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΟΥΝ ἀπὸ τὸ Μάρτιο, τρίμηνα παραρτήματα, σὲ σχῆμα βιβλίου, ἀφιερωμένα στὴ μνήμη καὶ τὸ ἔργο τῶν μεγάλων συγγραφέων καὶ ποιητῶν:

JEAN MOREAS—ΙΩΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗ—Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ—OSCAR WILDE.

ΚΙ' ΕΝΑ ἀφιερωμένο στὴ Ρωσσικὴ λογοτεχνία μὲ ἀνέκδοτα ἔργα, αὐτόγραφα, εἰκόνες ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς, σκίτσα, ξυλογραφίες, κ.τ.λ. Τέχνης μεταπολεμικῆς των·

Ποιηταί: Petre Orechine, Basilü Kazine, Nasedkine Alexandrowsü, Anna Ahmatova, Maruie woltchanez Maya, Maja Rowsky.

Διηγηματογράφοι: Lehedinsky, Decw, Zozoulia Zochtenko, Ivan walnow.

Μυθιστοριογράφοι. Jerajimovitch, Leonow, Gorky, Romanoff, Zajaiky, Gladkow, Alex. Tolstoï, Andre Bely, Efimow, Boris Pilniak.

Δραματικοὶ συγγραφεῖς. Alex.Faiko, Erdman, Mass, Argo, Aclouеff.

Κριτικοί. Dejnew, woronsky.

Μουσικοί. Kousnezow, Jvanow Borezky, Roslaweg, Leonid Sabaneeu, Broïdo.

Ζωγράφοι. Bechteeff, wichestavgew, Deineka, Pavlinow, Wasilieff, Guerasinoff, Enghel (Ada) Rodinoff, Chifrine Moghiiivsky, Pavlof, Favorsky.

Ἠθοποιοί. Meyerhold Beskine, Markoff, Souchkevitch, Brik, Bromley, Radine Taïrow. Serge Igneff, Michel Morosoff.

Ξυλογράφος. Pavlof.

Ἡ Ἐπιτροπὲς τῶν ἀφιερωμένων αὐτῶν φυλλαδίων, ποῦ θὰ τὰ ἐπιμεληθοῦν, θ' ἀναγγελθοῦν στὸ ἐρχόμενο τεῦχος μας.

"ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΗ ΤΕΧΝΗ,,

ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ & ΚΑΛΛΙΤΕΧ. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Α. Γ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ

ΕΝΤΟΣ ΟΛΙΓΟΥ:

ΤΟ ΣΤΑΡΕΣ

ΜΕΓΑΛΗ ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Συνεργασία τῶν καλυτέρων Λογίων Ἐπιστημόνων, Δημοσιογράφων, ἐκλεκτὲς Μεταφράσεις σοβαρὲς—εὔθυμες—Γελοιογραφημένες. Εἰκόνες: Μὲ τριχρωμία, Λιθογραφημένες, Φωτογραφημένες, Φωτογκραβὺρ, Φωτοτυπίες κ.λ.π. Ἐκτὸς κειμένου, ἔργα τῶν γνωστοτέρων Ζωγράφων μας. Σελίδες, 60, χαρτὶ ILLUSTRE.